

Vuosikertomus
2000

KEMIRA

YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 3.4.2001 klo 16.00 Kemira-talossa, Porkkalan-
katu 3, 00180 Helsinki. Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 23.3.2001 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Suomen Arvopaperikeskus Oyj:n pitämässä yhtiön osakasluettelossa ja jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan viimeistään 29.3.2001 klo 16.00. Pyydämme halukkaita ilmoittautumaan Arja Korhoselle tai Seija Mörskylle, Kemira Oyj, PL 330, 00101 Helsinki; sähköposti arja.korbonen@kemira.com; faksi 010 862 1375; puhelin 010 8611 arkisin klo 8.00-16.00.

Kemira Oyj:n hallituksen ehdotus vuodelta 2000 maksettavaksi osingoksi on 0,30 e/osake. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 6.4.2001 ja osingon ehdotettu maksupäivä 18.4.2001.

TULOSTIEDOT

Kemira julkaisee tietoja tilikaudelta 2001 suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi seuraavasti:

Osavuositarkastus 3 kk	8.5.2001 noin klo 9
Osavuositarkastus 6 kk	1.8.2001 noin klo 9
Osavuositarkastus 9 kk	6.11.2001 noin klo 9
Tilinpäätöstiedote	helmikuussa 2002
Vuosikertomus	maaliskuussa 2002

Näitä voi tilata Kemiran konserniviestinnästä puh. 010 8611, faksi 010 862 1797, sähköposti postitus@kemira.com.

Tulostiedot ja lehdistötiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi konsernin Internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.com. Samassa osoitteessa voi myös kirjoittautua tiedotteiden sähköpostitilaaajaksi.

SIJOITTAJAYHTEYDET

Kemira Oyj

Finanssijohtaja Kaj Friman,
puh. 010 862 1704, sähköposti
kaj.friman@kemira.com.

Viestintäjohtaja Timo Leppä,
puh. 010 862 1700, sähköposti
timo.leppa@kemira.com.

Rahoituspäällikkö Ritva Sipilä, puh. 010 862 1789,
sähköposti ritva.sipila@kemira.com.

SISÄLTÖ

Tietoja osakkeenomistajille	3
Arvot, visio, tavoitteet	4
Toimialat	5
Pääjohtajan katsaus	6
Tilinpäätös 2000	
Hallituksen toimintakertomus	7
Osakkeet ja osakkeenomistajat	13
Tunnusluvut	15
Konsernitilinpäätös	18
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	22
Konsernin liitetiedot	24
Emoyhtiön tilinpäätös ja liitetiedot	39
Ehdotus voittovarojen käytöstä	42
Tilintarkastuskertomus	43
Hallintoneuvoston lausunto	43
Kemira Chemicals	44
Tikkurila	48
Kemira Agro	51
Kemira Metalkat	54
Kemira Oyj	54
Yrityskulttuuri muutoksessa	55
Ympäristöraportti	56
Sijoitustutkimus	62
Tiedotteita	63
Hallinto	64
Tuloskehitys neljännesvuosittain	66
Osoitteita	67
Sanasto	68
Konserniyhtiöt	70

ARVOMME

- Yksilön kunnioitus
- Uuden etsiminen
- Yhteistyö
- Tuloshakuisuus

(Arvoista puhutaan lisää kohdassa Yrityskulttuuri muutoksessa, s. 55)

VISIOMME

Tarjoamme asiakkaillemme kattavaa kokonaispalvelua ja olemme heille ensisijainen yhteistyökumppani.

HALUAMME OLLA

- Johtava paperi- ja selluteollisuuden kemikaalien ja kokonaispalveluiden toimittaja.
- Johtava yritys kemiallisessa vedenpuhdistuksessa maailmanlaajuisesti.
- Johtava maalialan yritys Euroopassa.
- Maailmanluokan osaja teollisuuskemikaaleissa.
- Asiakkaidemme kumppani elintarvikeketjussa. Tarjoamme uusia ratkaisuja ja kokonaispalveluita.

YHTEISET OSAAMISALUEEMME

Vesiteknologia ja -kemia

- Vedenpuhdistussovellukset juomaveden ja jätevesien käsittelyssä.
- Taitotietoon ja kustannustehokkuuteen perustuva vesienkäsittelyosaaminen, joka on hyödynnettävissä ydintoiminnoissamme.

Ympäristöosaaminen ja kierrättäminen

- Kokonaisratkaisut, jotka tähtäävät raaka-aineiden kierrättämiseen tai jätevirtojen hyötykäyttöön.
- Kemikaalien ja niiden sovellusten entistä ympäristömyönteisemmät vaihtoehdot.
- Entistä kestävämmät kokonaisratkaisut.

Sisäinen ja ulkoinen verkottuminen

- Organisaatiomme on joustava ja reagoimme muutoksiin nopeasti.
- Hyödynnämme parhaita toimintatapoja koko konsernissa.
- Luomme yhä tiiviimpiä yhteyksiä myös ulkoisiin osaamisverkkoihin.

Tuotemerkit ja kokonaispalvelut

- Lisäarvoa tuottava kokonaispalvelu ja laadukkaat tuotteet.
- Merkkituotteet ja -palvelut.
- Yhteistyö ja verkottuminen pääomavaltaisissa toiminnoissamme.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

	2000 muutosvuosi	Tavoite 2001 alkaen
Liikevaihdon kasvu, %, jatkuva liiketoiminta	11	yli 10
Liikevoitto, % liikevaihdosta, jatkuva liiketoiminta	8	yli 10
Tulos/osake, kasvu %	217	yli 10
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	11	yli 10
Velkaantuneisuus (gearing), %	37	40–100

KEMIRAN TOIMIALAT OVAT CHEMICALS, TIKKURILA JA AGRO

CHEMICALSILTA TUOTTEITA JA KOKONAISRATKAISUJA TEOLLISUUSASIAKKAILLE

Chemicalsın tärkeimpiä asiakkaita ovat sellu- ja paperiteollisuus, vedenpuhdistuslaitokset sekä muu teollisuus (kuten maali-, painoväri-, pesuaine- ja hienokemian teollisuus). Sellu- ja paperikemikaalit sekä vedenpuhdistuskemikaalit ovat Kemira-konsernin kasvualueita. Chemicalsilla on tuotantoa 27 maassa.

Liikevaihto 2000, milj.e	767
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	30
Liikevoitto, milj.e	69
Osuus konsernin liikevoitosta, %	40
Henkilöstön määrä 31.12.	3 329

MAALIASIAKKAITA PALVELEE TIKKURILA

Tikkurila on nykyaikainen maalinvalmistaja, jonka tuotemerkit ovat kotimarkkinoilla erittäin tunnettuja ja joka hyödyntää uusinta sävytysteknologiaa markkinoinnissaan. Ympäristömyötäisten tuotteiden valmistajana se on alansa edelläkävijä. Tikkurilalla on tuotantoa 10 maassa. Maalit ovat Kemira-konsernin kasvualue.

Liikevaihto 2000, milj.e	345
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	13
Liikevoitto, milj.e	27
Osuus konsernin liikevoitosta, %	15
Henkilöstön määrä 31.12.	1 506

AGRO ON OSA ELINTARVIKEKETJUA

Agro on Euroopan suurimpia erikoislannoitteiden valmistajia. Tuotteita käytetään pelto-, kasvihuone- ja puutarhavihlyssä. Agro on suuntautumassa uusiin tuote- ja palvelukokonaisuuksiin, kuten kasvi- ja lajikekohtaisiin kasvuohjelmiin. Sillä on tuotantoa 11 maassa.

Liikevaihto 2000, milj.e	1 116
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	43
Liikevoitto, milj.e	23
Osuus konsernin liikevoitosta, %	13
Henkilöstön määrä 31.12.	2 759

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Olemme menneen vuoden aikana siirtyneet Kemirassa rakenteellisesti lupaa-
maamme suuntaan, joka merkitsee alempaa pääomavaltaisuutta toiminnassamme
ja vähäisempää alttiutta suhdannesykliä vaikutukselle. Olemme näin luoneet
mahdollisuuksia sekä paremmalle tuloksenteolle että nopeammalle kasvulle.

Vaikka ennusteet maailmantalouden kehityksestä ovatkin osin ristiriitaiset, jopa
alavireiset, odotamme kasvua alueidemme - paperi- ja sellukemikaalien, vesikemi-
kaalien ja maalien - kehittyvän suotuisasti myös vuonna 2001. Etsimme edelleen
aktiivisesti mahdollisuuksia kasvaa yritysostojen kautta jatkoksi viime vuonna ta-
pahtuneille Alcro-Beckers AB:n ja Krems Paper Chemicalsin kaupoille. Näin pyrim-
me kasvamaan jatkuvilla toimialoilla yli 10 % vuodessa. Vuonna 2000 luku oli 11 %.

Olemme päättäneet paneutua kaikissa liiketoiminnoissa asiakkaiden edellyttä-
miin kokonaisratkaisuihin. Haluamme olla enemmän kuin vain kemikaalien toi-
mittaja. Tämä vaatii T&K-toimintamme vahvistamista ja verkottumista niin asiak-
kaittemme kuin myös tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen suuntaan.

Ympäristö- ja kierrätysratkaisut ovat keskeisellä sijalla toiminnassamme. Olem-
me perustaneet osaamiskeskukset Ouluun vesitutkimusta ja Helsingborgiin kier-
rätysratkaisuja ajatellen. Haluamme korostaa tavoitetta "Laatua elämään" kaikessa
toiminnassamme. Tähtäämme osaltamme siihen, että maailmassa olisi riittävästi
puhdasta vettä ja ravintoa, viihtyisää ympäristöä sekä pohjaa sivistykselle ja ajan-
vietteelle.

Haluamme omissa ratkaisuissamme korostaa tasapainon mahdollisuutta ihmi-
sen, luonnon ja teollisuuden välillä. Haluamme noudattaa korkeita eettisiä peri-
aatteita ja sitoutua kansainvälisiin ympäristö-, terveys- ja turvallisuusohjelmiin ku-
ten Responsible Care - Vastuu huomisesta. Ympäristöliiketoimintamme kasvaa
edelleen nyt saavuttamastamme noin 14 %:n liikevaihto-osuudesta.

Haluamme elämän laatua myös työympäristössämme. Siksi olemme laatineet
yhteisen arvopohjan toiminnallemme. Tavoitteemme on yrityskulttuuri, jossa jokaisen osaaminen pääsee kehittymään ja palvelemaan yhteisiä tavoitteitamme.

Kiitän lämpimästi asiakkaitamme, omistajiamme ja muita sidosryhmiämme
menneen vuoden hyvästä yhteistyöstä. Erityiskiitokset haluan osoittaa henkilös-
töllemme, joka on aktiivisesti ja tehokkaasti toteuttanut merkittävää muutospro-
sessiamme. Uskon, että yhteinen työmme kantaa entistä paremman tuloksen al-
kaneena vuotena.

Tauno Piblava

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Vuonna 2000 Kemira-konsernissa tehtiin suuria yritysjärjestelyjä. Noin 600 miljoonan euron vuosiliikevaihdon liiketoiminnoista luovuttiin ja vastaavasti ostettiin noin 250 miljoonan euron liikevaihdon liiketoiminnot. Kemira Agro ja Kemira Pigments paransivat tulostaan selvästi. Myönteinen perusvire säilyi myös Tikkurilassa ja Kemira Chemicalsissa.

Konsernin liikevaihto pysyi yritysmyyneistä huolimatta lähes edellisvuoden tasolla ja oli 2 486 milj.e (1999: 2 526 milj.e). Jatkuvan liiketoiminnan kasvu oli 11 %. Liikevoitto oli 175 milj.e (111 milj.e). Liikevoitto oli 7 % liikevaihdosta (4 %). Osuudet osakkuusyhtiöiden tuloksesta olivat yhteensä 0,5 milj.e tappiota.

Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta sekä kertaluonteisia eriä nousi 144 milj. euroon edellisvuoden 59 milj. eurosta ja oli siis yli kaksinkertainen edelliseen vuoteen verrattuna ilman rakennemuutokseen liittyviä kertaluonteisia nettotuottoja. Kertaluonteiset erät lopetetuista liiketoiminnoista sisältävät Pigmentsin yksiköiden ja CPS:n myynteistä saatuja myyntivoittoja 245 milj.e ja Rozenburgin typpilannoitustuotannon lopettamista koskevan kulukirjauksen 82 milj.e. Tulos verojen jälkeen oli 208 milj.e (30 milj.e). Tulos per osake ilman kertaluonteisia eriä oli 0,73 e (0,23 e) ja kokonaistulos per osake kertaluonteiset erät mukaan luettuina 1,64 e (0,23 e).

Konsernin liikevaihdosta noin 81 % syntyi Suomen ulkopuolella. Taulukossa sivulla 12 on konsernin liikevaihdon jakauma eri liiketoiminta-alueiden kesken.

Oman pääoman tuotto oli 9,0 % (3,2 %). Rahavirran tuotto sijoitetulle pääomalle oli 11 % (9 %).

Rahavirta investointien ja omaisuuden myyntitulojen jälkeen oli 523 milj.e (31 milj.e). Liiketoiminnan rahavirta per osake ilman kertaluonteisia eriä oli 1,69 e (1,41 e). Oma pääoma per osake oli 9,08 e (7,57 e) ja velkaantuneisuus 37 % (95 %).

Hallitus ehdottaa vuodelta 2000 jaettavaksi osingoksi 0,30 euroa osakkeelta (0,23 e) eli osinkoa maksettavaksi yhteensä 37,1 milj.e (29,6 milj.e). Tämä on 18 % kokonaistuloksesta ja 41 % nettotuloksesta ilman kertaluonteisia eriä.

UUDEN STRATEGIALINJAUKSEN TOTEUTTAMINEN

Runsas vuosi sitten hallitus päätti uusia liiketoimintastrategiaa siten, että konserni keskittyy jatkossa aloille, joiden kasvunäkymät ovat lupaavat ja jotka ovat keskimääräistä vähemmän riippuvaisia talouden sykleistä. Uuden strategian mukaisesti Kemira hakee kasvua paperi- ja sellukemikaaleista, vedenpuhdistuskemikaaleista sekä maaleista. Ydinliiketoiminta-alueita ovat myös erikoislannoitteet ja teollisuuskemikaalit. Uuden strategian vaatima rakenne muutos on edennyt nopeasti. Suhdanneherkän ja pääomavaltaisen liiketoiminnan osuutta vähennettiin osakasarvoa voimakkaasti lisäten jo toisella neljänneksellä, kun Yhdysvalloissa ja Hollannissa sijaitsevat heikosti kannattaneet titaanidioksiditehtaat myytiin 403 miljoonalla dollarilla.

Tikkurilan sävytysjärjestelmäliiketoiminta (CPS) myytiin lokakuun alussa toteutuneilla kaupoilla noin 200 milj. euron hintaan. Kemira jää sävytyspastaliiketoiminnan vähemmistöosakkaaksi noin 28 %:n osuudella tavoitteena hyödyntää sen kasvupotentiaalissa piilevä osakasarvo. Kaupalla vapautettiin maaliliiketoiminta kasvurajoitteistaan. Kemiran päätoimialoihin kuulumaton Kemira Safety myytiin 17 milj. dollarilla toisen neljänneksen aikana.

Myytyjen yksiköiden yhteenlaskettu liikevaihto alkuvuodelta oli 220 milj.e ja liikevoitto 11 milj.e. Yhtiöiden ja omaisuuden myynteistä rahavirtaa syntyy arvioitu verovaikutus mukaan lukien yhteensä noin 527 milj.e, joka tullaan käyttämään kasvualueiden laajentamiseen.

Typpilannoiteliiketoiminnan erottamiseksi konsernista Kemira Agro on tehnyt sisäisiä valmisteluja ja käynyt keskusteluja kolmansien osapuolten kanssa. Tähän liittyy myös Rozenburgin typpilannoitustuotannon lopettaminen. Markkinoiden paraneminen antaa lisää aikaa osakasarvoa mahdollisimman hyvin kasvattavan ratkaisun löytämiseksi ja tämä onkin uuden strategian toteuttamisessa ainoa merkittävä luopumistoimenpide, joka on vielä kesken. Samanaikaisesti on painopistettä siirretty kasvun ja yritysostojen puolelle.

Marraskuussa sovittiin Ruotsin suurimman kauppa- ja rakennusmaalien valmistajan Alcro-Beckers AB:n oston. Yrityskauppa astui voimaan 1.1.2001. Isossa-Britanniassa vahvistettiin asemia ostamalla Mason Coatingsin

teollisuusmaaliliiketoiminta.

Krems Paper Chemicalsin osto toteutui syyskuussa ja se kasvattaa Kemira Chemicalsin Pulp & Paper -yksikköä noin 10 % vuositasolla. Vedenpuhdistuskemikaaliliiketoimintaa kasvatettiin menemällä 15 %:n osuudella osakkaaksi Yhdysvaltojen suurimpaan täyden valikoiman saostuskemikaaleja valmistavaan yhtiöön, Kemiron Inc:iin.

Konsernin liiketoimintarakennetta päätettiin yksinkertaistaa siten, että titaanioksidia valmistava Kemira Pigments Oy liitetään Kemira Chemicalsin Industrial Chemicals -yksikköön.

Kemphos-fosforiliiketoiminta, Bolifor-rehufosfaatit ja kaliumsulfaattiliiketoiminta, jotka liittyvät elintarvikeketjuun, siirretään Kemira Chemicalsista Kemira Agroon. Kemira Chemicalsin Formics-muurahaishappoliiketoiminta siirretään Pulp & Paper -yksiköstä Industrial Chemicals -yksikköön samoin kuin aiemmin itsenäinen Chemicalsin yksikkö Kemira Fine Chemicals. Siirroilla vahvistetaan strategista linjausta, jonka mukaan Chemicals keskittyy teollisuusasiakkaisiin, Agro elintarvikeketjun asiakkaisiin ja Tikkurila maaliasiakkaisiin. Liiketoimintojen siirrot astuivat voimaan 1.1.2001.

Siirtojen seurauksena Kemira Chemicalsin liikevaihto kasvaa noin 50 milj. eurolla ja liikevoitto paranee oleellisesti, koska Pigmentsin liikevoitto on merkittävästi Agroon siirrettyjen toimintojen liikevoittoa parempi. Agron liikevaihto kasvaa noin 120 milj. eurolla ja siirron uskotaan parantavan myös sen liikevoittoa.

KEMIRA CHEMICALS

Konsernin nopeimmin kasvava alue oli jälleen Kemira Chemicals, jonka liikevaihto nousi 10 % 767 milj. euroon

(697 milj.e). Strategisista liiketoimintayksiköistä Pulp & Paper Chemicals ja Kemwater jatkoivat kasvuaan, sen sijaan Industrial Chemicalsin liikevaihto jäi hieman edellisen vuoden alapuolelle. Myös Kemira Fine Chemicals kasvoi.

Kemira Chemicalsin liikevoitto oli 69 milj.e (83 milj.e) eli 9 % liikevaihdosta (12 %). Tämä sisälsi noin 13 milj.e kertaluonteisia omaisuuden alaskirjauksia sekä noin 4 milj.e kevään lakoi- ta syntyneitä lisäkustannuksia. Öljyn korkean hinnan aiheuttama raaka-aineiden ja kuljetuskustannusten kallistuminen on lisännyt kustannuksia, joita ei kaikilta osin ole saatu siirrettyä tuotteiden hintoihin.

Yhdeksi konsernin strategisista kasvualueista nimetyn Pulp & Paper Chemicals -yksikön myynti kasvoi 14 %. Kasvu oli pääosin orgaanista, kun Pulp & Paper Chemicalsin asiakasteollisuus, sellu- ja paperiteollisuus, eli koko vuoden 2000 voimakasta nousukautta. Vasta aivan loppuvuonna oli nähtävissä pientä hidastumista. Vetyperoksidin markkinat ovat parantuneet erityisesti Pohjois-Amerikassa. Myös muut Pulp & Paper -yksikön tuotteet ovat menestyneet hyvin ja yksikkö on kyennyt pitämään kannattavuutensa hyvänä.

Syyskuun alussa toteutuneella kaupalla ostettiin Neste Chemicals Oy:ltä Krems Paper Chemicals. Samalla ostettiin suomalaisen Oy Chemec Ab:n hydrofobointiaineliiketoiminta. Kauppahinta oli yhteensä noin 34 milj.e ja liikevaihto 35 milj.e. Hankinnalla Kemira nousi maailman integroiduimaksi ja monipuolisimmaksi paperiliimojen valmistajaksi ja sai vahvan jalsijan paperiteollisuuden erikoiskemikaaleissa Euroopan saksankielisellä alueella.

Laajennusinvestoinnit jatkuivat monella taholla. Vaasaan valmistui erikois-

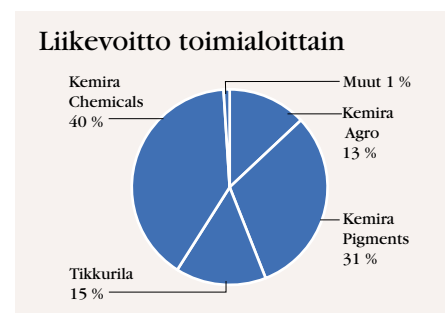
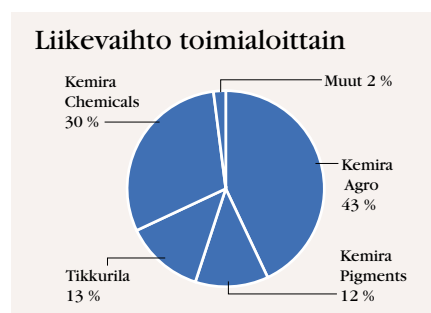
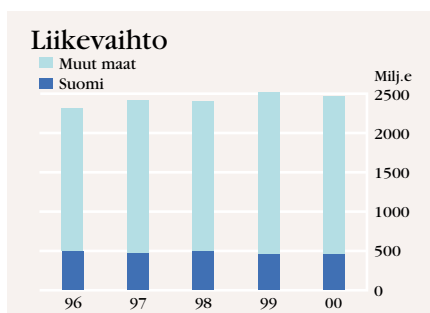
kemikaalitehtaan laajennus ja Ruotsissa avataan tuotannon pullonkauloja vetyperoksiditehtaalla. Brasilian liimatehdasinvestointi etenee suunnitelmien mukaan.

Kemwater-liiketoimintayksikön markkinat kehittyivät odotetusti ja kasvu jatkui Itä- ja Etelä-Euroopassa. Kemwaterin liikevaihto kasvoi 7 %, liikevoitto sen sijaan jäi edellisvuotisen alapuolelle kertaluonteisten omaisuuden alaskirjausten vuoksi. Kemira Chemicalsin yksiköistä myös Kemwater kuuluu konsernin strategian mukaisiin kasvualueisiin.

Kemwaterin kasvuhankkeista merkittävin oli 15 %:n osuuden hankkiminen Yhdysvaltojen suurimmasta täyden valikoiman saostuskemikaalien valmistajasta Kemiron Inc:istä, jonka liikevaihto viime vuonna oli 50 milj. dollaria. Kaupalla Kemwater pääsi mukaan maailman suurimmalle yksittäiselle vedenkäsittelykemikaalien markkina-alueelle. Kiinan yhtiössä, Kemwater (Yixing) Co. Ltd, lisättiin omistusosuus 60 %:iin.

Euroopassa tehtiin kaksi yritysostoa. Entisestäään markkina-asemaa vahvistettiin ostamalla Tsekinmaalta alumiinisulfaatin valmistaja Luebny závody a.s. ja Espanjasta Solvay S.A:n ferrikloridiliiketoiminta. Porissa laajennettiin magnesiumittoman rautakoagulantin valmistusta. Kemwater Services Oy solmi merkittävän sopimuksen Kosovon vesihuollon kehittämisestä. Pietarissa tutkitaan mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä jäteveden puhdistuksessa paikallisten toimittajien kanssa.

Industrial Chemicalsin vuosi oli vaikea. Hyvin menestyi ainoastaan Kemphos-yksikkö, joka valmistaa fosforihappoa Siilinjärvellä. Senkin tulosta rasitti fosforihapon aiempaa alhaisempi hinta, jota tosin osittain tasapainotti

dollarin korkea kurssi.

Eläinrehuja ja pesuainekemikaaleja valmistavilla yksiköillä oli vaikeuksia kompensoida kohonnut raaka-ainekustannukset markkinahinnoilla. Fosforihapon ja kalsiumkloridin markkinat ovat tasaantuneet ja hintojen lasku on pysähtynyt tai kääntymässä joillakin markkinoilla nousuun. Pesuainekemikaaleista myytiin natriumtripolyfosfaattiliiketoiminta, jonka liikevaihto oli noin 39 milj.e ja tulos tappiollinen. Myynnin seurauksena Kemira Chemicals lopettaa tuotteen valmistuksen Helsingborgissa, mistä aiheutui noin 10 milj. euron kertaluonteinen kustannus.

Pesuaineraaka-aineissa on tavoitteenä keskittyä valkaisukemikaaleihin, mm. natriumperkarbonaattiin. Tuotteen kysyntä on lähtenyt hyvin liikkeelle ja sen tuotanto Helsingborgissa laajennetaan yli kaksinkertaiseksi.

Kemira Fine Chemicals kasvatti sekä liikevaihtoaan että liikevoittoaan.

TIKKURILA

Tikkurilan liiketoiminnoista sävytysjärjestelmät myytiin, minkä vuoksi liikevaihto laski vuoden takaisesta 3 % ja oli 345 milj.e. Tikkurila Paintsin liikevaihto kasvoi 6 %, kun taas Coatingsin liikevaihto laski 9 % seurauksena Isossa-Britanniassa tapahtuneista liiketoimintojen myynneistä. Toiminta parani erityisesti Venäjällä, Puolassa ja Ruotsissa. Tikkurila CPS myytiin syksyllä. CPS:n sävytyskoneiden osuus on liikevaihdossa mukana elokuun loppuun saakka ja sävytyspasta syyskuun loppuun asti.

Tikkurilan liikevoitto parani ja oli 27 milj.e (23 milj.e) eli 8 % liikevaihdosta (6 %). Liikevoitto sisältää liiketoiminnan muita tuottoja 1,4 milj.e Coatingsin järjestelyistä Isossa-Britannias-

sa sekä 0,9 milj.e CPS:ään kuuluneen värikarttoja valmistavan italialaisen Matherson S.p.A:n myynnistä. Puolan toimintoihin liittyvissä järjestelyissä tehtiin alkydituotannon lopettamiseen liittyvä kertapoisto. Suomessa Tikkurila Paints uudisti markkinointiaan. Näiden toimenpiteiden kustannusvaikutus oli yhteensä noin 4 milj.e.

Tikkurila CPS:n sävytysjärjestelmäliiketoiminnan myynti tapahtui kahdessa osassa. CPS:ään kuuluva 50 %:n osuus sävytyskoneliiketoiminnasta myytiin sveitsiläiselle Swisslog AG:lle. Toisella kaupalla sävytyspastaliiketoiminta myytiin perustettavalle uudelle yhtiölle, johon Kemira jää osakkaaksi noin 28 %:lla. Kaupan kohteina olleiden toimintojen alkuvuoden liikevaihto, mukaan lukien Swisslogin osuus sävytyskoneliiketoiminnasta, oli noin 118 milj.e. Myyntihinta oli yhteensä noin 200 milj.e eli lähes kaksi kertaa yksiköiden viime vuoden liikevaihto laskettuna Kemiran omistusosuudelle. Kaupoista syntyvä myyntivoitto ennen veroja on noin 96 milj.e, jossa on otettu huomioon Kemiran jääminen vähemmistöosakkaaksi uuteen yhtiöön.

Tikkurila CPS:n myynti poisti eturistiriitatilanteen, joka joissakin tapauksissa on haitannut sävytysjärjestelmien myyntiä Tikkurilan maali-alan kilpailijoille sekä rajoittanut Tikkurila Paintsin ja Coatingsin kasvua.

Marraskuussa sovittiin Ruotsin suurimman kauppa- ja rakennusmaalien valmistajan Alcro-Beckers AB:n ostosta. Alcro-Beckersin liikevaihto vuonna 2000 mukaan lukien kauppaan sisällyntynyt Puolan teollisuusmaali-liiketoiminta oli noin 190 milj.e ja kauppahinta noin 180 milj.e. Alcro-Beckersin suurimmat tuotantolaitokset ovat Ruotsissa ja Puolassa. Yhtiöllä on toimintaa myös Tanskassa, Norjassa, Saksassa ja Suomessa.

Kauppan myötä yhdistetty kauppa- ja rakennusmaali-liiketoiminta on Pohjoismaiden suurin ja Euroopassa suurten joukossa. Liiketoiminta siirtyi Kemira-konserniin 1.1.2001 alkaen.

Tikkurilan Moskovassa sijaitseva tytäryhtiö OOO Kraski Tikkurila aloitti tuotannon keväällä. Kasvustrategiansa mukaisesti Tikkurila on ostanut puolalaisen osapuolen Baltchem S.A:n 40 % osuuden Tikkurila Baltcolor Sp. z o.o.-nimisestä yhtiöstä. Tikkurila Paints ja Tikkurila Coatings omistavat nyt puoliksi yrityksen osakkeet. Yhtiö, nykyiseltä nimeltään Tikkurila Polska Sp. z o.o., tuottaa ja markkinoi sekä kauppa- ja rakennusmaaleja että teollisuusmaaleja Puolan markkinoille. Alcro-Beckersin kaupan mukana Tikkurilalle siirtyi Puolassa merkittävä yksikkö Polifarb Debica.

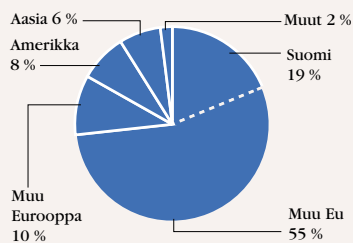
Isossa-Britanniassa vahvistettiin asemia ostamalla Mason Coatingsin teollisuusmaali-liiketoiminta. Tuotteiden valmistus siirretään Buryn ja West Bromwichin tehtaille.

KEMIRA AGRO

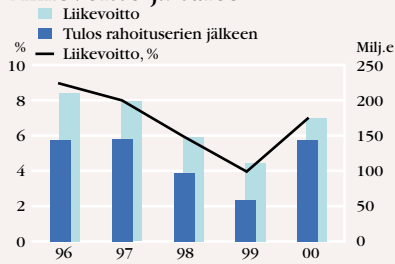
Kemiran uutta strategiaa, jossa Agron painopistealueena ovat erikoislannoitteet, alettiin toteuttaa heti vuoden alusta jakamalla Agro kahdeksi uudeksi strategiseksi liiketoimintayksiköksi, jotka ovat Kemira Agro Specialties (KAS) ja typpilannoiteliiketoimintaa harjoittava Kemira Agro Nitrogen (KAN). Kemira pyrkii luopumaan Kemira Agro Nitrogenistä strategiansa mukaisesti.

Kemira Agron visio on olla ensisijainen yhteistyökumppani ja tavaran-toimittaja elintarvikeketjussa. Uuden strategian toteuttamista varten ne osat Kemira Chemicalsista, jotka liittyvät elintarvikeketjuun, siirrettiin 1.1.2001 alkaen osaksi Agroa. Siirretyt liiketoi-

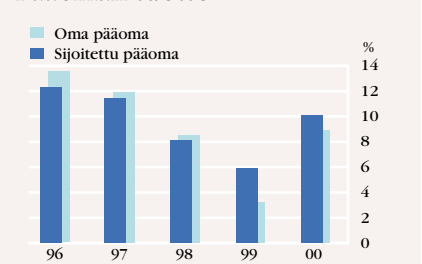
Liikevaihto maantieteellisesti

Liikevoitto ja tulos

Pääoman tuotto

minnat ovat eläinrehufosfaatit, fosforihappo ja kaliumsulfaatti.

Kemira Agron liikevaihto oli 1 116 milj.e (1 015 milj.e) ja liikevoitto 23 milj.e (-39 milj.e). Lannoitteiden hinnat lähtivät nousuun vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja kohosivat koko loppuvuoden. Typpilannoitteiden hinnat olivat vuoden lopussa eri markkinoilla 40-90 % korkeampia ja NPK-lannoitteiden hinnat EU:n alueella 20-35 % korkeampia kuin vuotta aikaisemmin. Moniravinteisten NPK-lannoitteiden kilpailu kiristyi Agron Euroopan ulkopuolisilla päämarkkinoilla. Raaka-aineista maakaasun hinta kohosi jyrkästi, mikä söi merkittävän osan hinnankorotusten tuomasta hyödystä vaikka osa maakaasuhankinnoista onkin suojattu kiinteähintaisella sopimuksella.

Parantaakseen asemaansa Venäjän ja Baltian markkinoilla Kemira Agro on nostanut omistusosuutensa liettualaisessa UAB Kemira-Lifosassa 33 %:sta 51 %:iin. Seoslannoitteita tuottavat yhteisyritykset niin Liettuassa kuin Malesiassakin saatiin vakaaseen toimintaan ja NPK-tehdas Zhanjiangissa, Kiinassa valmistui joulukuussa aloittaen samalla koetuannon. Vesiliukoista ureafosfaattia valmistava tehdas aloittaa toimintansa Yhdistyneissä Arabiemiirikunnissa helmikuussa. Arab Potash Companyn kanssa aloitettu yhteisprojekti kaliumnitraatin ja dikalsiumfosfaatin tuottamiseksi Jordaniassa on edennyt suunnitellusti ja tuotanto aloitetaan kesällä 2002.

Länsi-Euroopassa, joka on Kemira Agron päämarkkina-alue, tapahtui suuria rakennemuutoksia. Tuotteiden vähentyneen kysynnän ja halpatuonnin vuoksi eurooppalainen lannoiteteollisuus on vuoden 2000 loppuun mennessä sulkenut noin 30 tehdasta. Typpilannoitekapasiteettia poistui noin

3 miljoonaa tonnia ja NPK-lannoitekapasiteettia noin miljoonaa tonnia. Kemira Agro sulki kesäkuussa Hollannissa Pernisin tehtaan ja joulukuussa Rozenburgin tehtaan, yhteensä 560 000 tonnia NPK/DAP-kapasiteettia ja lähes miljoonaa tonnia typpilannoitekapasiteettia. Tästä kirjattiin vuonna 2000 kuluja yhteensä 82 milj.e, jotka esitetään tuloslaskelman rivillä "kertaluonteiset erät lopetettavista liiketoiminnoista". Kaikkien näiden ratkaisujen uskotaan tervehdyttävän toimialaa ja luovan Agron lannoiteteollisuudelle mahdollisuuden kehittyä osana Länsi-Euroopan korkealaatuista elintarvikeketjua.

KEMIRA PIGMENTS

Kemira Pigmentsin liikevaihto laski liiketoimintojen myyntien seurauksena 37 % ja oli 307 milj.e. Myyntimäärät olivat noin 44 % pienemmät kuin vuotta aikaisemmin, sillä Yhdysvaltojen yksikkö jäi pois konsernista huhtikuun alussa ja Hollannin yksikkö toukokuun alussa. Myytyjen yksiköiden liikevaihto alkuvuonna oli 97 milj.e ja liiketappio 3 milj.e. Vuonna 1999 niiden liikevaihto oli 326 milj.e. Jäljelle jäävän Porin yksikön myyntimäärät kasvoivat 9 % ja keskimääräiset hinnat nousivat lähes 14 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Kemira Pigmentsin liikevoitto oli 54 milj.e (35 milj.e).

Titaanidioksidipigmenttien kysyntä kasvoi vuonna 2000 merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna kaikilla markkina-alueilla, eniten kuitenkin Länsi-Euroopassa. Kysynnän voimakas kasvu johti tiukkaan toimitustilanteeseen ja siten hintojen kohoamiseen vuoden aikana useaan otteeseen. Viimeisimmät hinnankorotusilmoitukset on annettu vuoden 2000 lopulla.

Vuoden 2001 alusta lukien Kemira Pigments on osa Kemira Chemicalsin Industrial Chemicals -yksikköä.

MUUT

Pakokaasukatalysointilaitteiden valmistavan Kemira Metalkatin liikevaihto kasvoi 14 % ja oli 40 milj.e. Liiketulos oli 2,8 milj.e, kun se edellisellä vuonna oli 3,1 milj.e.

Henkilökohtaisia suojaajia valmistava Kemira Safety myytiin amerikkalaiselle Scott Technologies Inc:lle 17 milj. dollarin kauppahinnasta. Myynnistä syntyi voittoa 12 milj.e. Liiketoiminta siirtyi ostajalle toukokuun alusta lukien.

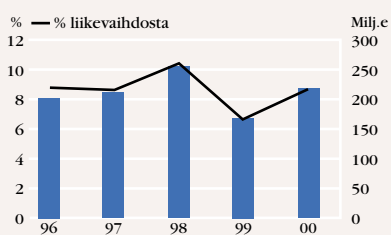
KONSERNIN TULOS

Konsernin liikevoitto oli 175 milj.e (111 milj.e), joka oli 7 % liikevaihdosta. Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta oli 307 milj.e (59 milj.e), joka sisälsi kertaluonteisia tuloja nettona 162 milj.e. Nettorahoituskulut olivat 31 milj.e (52 milj.e). Tilikauden tulos verojen jälkeen oli 208 milj.e (30 milj.e). Rahavirran tuotto sijoitetulle pääomalle oli 11 %.

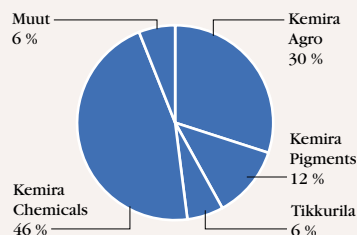
INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit olivat 218 milj.e (168 milj.e) eli 9 % liikevaihdosta. Investoinnit kasvoivat edellisestä vuodesta, jolloin merkittäviä yritysostoja ei tehty. Alcro-Beckersin osto ei näy vielä vuoden 2000 luvuissa. Käyttöomaisuuden poistot olivat 171 milj.e. Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöiden myynnit olivat 527 milj.e (18 milj.e). Konsernin ympäristönsuojeluinvestoinnit olivat noin 9 milj.e (13 milj.e). Kaikki tärkeimmät investoinnit on käsitelty toi-

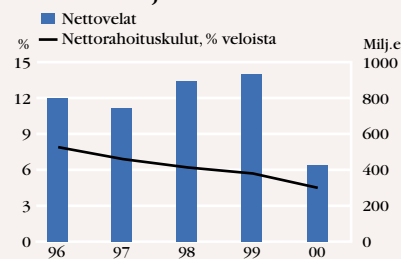
Investoinnit

Investoinnit toimialoittain

Nettovelat ja rahoituskulut

mialakatsauksissa.

Tutkimukseen ja kehitykseen konserni käytti noin 48 milj.e, joka on noin 2 % liikevaihdosta. Luku ei sisällä investointeja.

YMPÄRISTÖNSUOJELU JA RISKIENHALLINTA

Ympäristönsuojelu on oleellinen osa konsernin toimintaa. Verifioitu ympäristöraportti on osa vuosikertomusta (s. 56–62).

Toiminnan turvallisuuden ja tehtaiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseen kiinnitetään konsernissa jatkuvasti erityistä huomiota. Toimintoja arvioidaan myös yhteistyössä vakuutusyhtiöiden riskienhallintayksiköiden kanssa. Vuoden aikana tässä yhteydessä arvioitiin 12 suurinta tuotannollista toimipaikkaa. Sekä ympäristönsuojelu- että riskienhallintaorganisaatiota vahvistettiin ja keskitettiin konsernijohdossa.

RAHOITUS

Konsernin rahoitustilanne vahvistui liike toimintojen myyntien seurauksena selvästi. Korollinen nettovelka oli vuoden 2000 lopussa 425 milj.e (934 milj.e). Uusia lainoja ei vuoden aikana otettu ja merkittävä osa lyhytaikaisista lainoista maksettiin pois.

Rahavirta ennen rahoitusta oli 523 milj.e (31 milj.e). Konsernin omavaraisuusaste oli 48 % vuoden lopussa (38 %). Velkaantuneisuus (nettovelkojen osuus omasta pääomasta) oli 37 %. Likvidien varojen määrä kasvoi selvästi edellisestä vuodesta. Vuoden lopussa ne olivat 247 milj.e ja käyttämättömät sovitut luotot noin 422 milj.e.

Nettorahoituskulut olivat 31 milj.e (52 milj.e). Korkotason nousun aiheuttamaa kulujen kasvua kompensoivat

kurssivoitot, korkoriskien suojaustoimenpiteet sekä nettovelkojen lasku. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus konsernin korollisten lainojen kokonaissummasta (mukaan luettuina eläkelainat, jotka on katsottu vaihtuvakorkoisiksi) oli vuoden lopussa noin 51 %. Valuuttakurssivoitot olivat 1,5 milj.e (kurssitappio 1,6 milj.e).

EMOYHTIÖN TULOS

Emoyhtiön liikevaihto koostuu vain energian myynnistä konserniyhtiöille ja ulkopuolisille Suomessa. Emoyhtiön liikevaihto oli 21 milj.e (27 milj.e). Liiketappio oli 0,3 milj.e (voitto 3,5 milj.e). Emoyhtiö kantaa konsernin johdon ja hallinnon kustannukset.

Liikevaihdon laskun syynä oli, että emoyhtiö edellisenä vuonna myi merkittävän osan sähköliiketoiminnastaan.

Emoyhtiön nettorahoituskulut olivat 7,4 milj.e (tuotot 16,5 milj.e). Tulos ennen veroja ja varausten muutoksia oli 170 milj.e (102 milj.e). Investoinnit olivat 20 milj.e, joka sisältää tytäryhtiöiden oman pääoman korotukset.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 9 644 henkeä, 1 099 vähemmän kuin edellisvuonna. Kokonaismäärästä keskimäärin 4 736 henkeä oli Suomen ulkopuolisten yhtiöiden palveluksessa.

Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 120 henkeä, 12 edellisvuotista vähemmän.

Kertomusvuotena seuraavat henkilöt toimivat Kemira Oyj:n hallituksessa: Sten-Olof Hansén (puheenjohtaja), Niilo Pellonmaa (varapuheenjohtaja), Timo Kaisanlahti, Eija Malmivirta, Anssi Soila ja Tauno Pihlava. Kokouksessaan 13.12.2000 hallintoneuvosto valit-

si hallitukseen 1.1.2001 alkavaksi kaudeksi entiset henkilöt, paitsi Timo Kaisanlahta, jonka tilalle valittiin Ritva Hainari. Hallituksen jäsenistä vain pääjohtaja Tauno Pihlava on konsernin palveluksessa.

Suuri osa konsernin henkilöstöä on erilaisten, maittain vaihtelevien kannustuspalkkiojärjestelmien piirissä. Lisäksi käytössä on ylimmän johdon optiojärjestelmä, jota on tarkemmin selostettu sivulla 13.

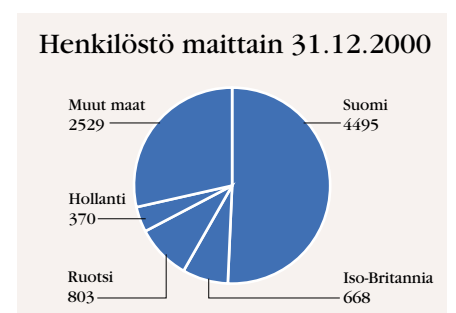
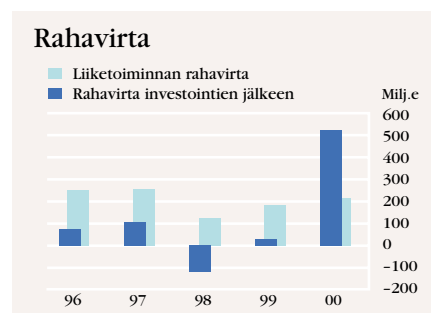
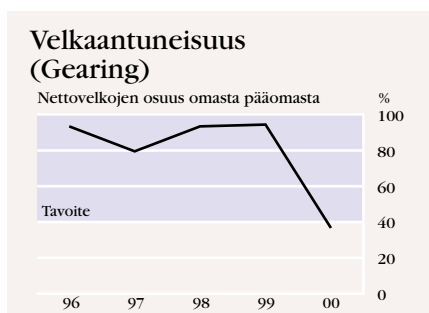
OMISTUS

Suomen valtion omistusosuus 31.12.2000 oli 53,4 %. Ulkomaiset institutionaaliset sijoittajat omistivat 15,1 % ja suomalaiset instituutiot ja rahastot 20,8 % osakkeista. Yksityisten sijoittajien osuus oli 6,7 % koko osakemäärästä.

Yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisesti yhtiö osti omia osakkeitaan 31.12.2000 mennessä yhteensä 4 155 000 kappaletta keskihintaan 5,54 euroa/osake. Yhtiöllä on hallussaan lisäksi edellisenä vuonna ostettua 1 000 000 osaketta eli yhtiön hallussa on yhteensä 4,0 % osakkeista.

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Vuoden aikana perustettiin, ostettiin ja myytiin useita yhtiöitä tai osakkuuksia, kuten toimialakatsauksissa on kerrottu. Konsernirakenteen muutokset esitetään yksityiskohtaisemmin s. 37–38. Koska vuoden aikana tehdyt muutokset olivat kooltaan merkittäviä, on liitetiedoissa esitetty tilinpäätöstiedot erikseen sekä jatkettavien että myytyjen liike toimintojen osalta.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Kemira Chemicals. Pulp & Paper Chemicals -yksikön markkinanäkymät ovat edelleen hyvät sellu- ja paperiteollisuuden vahvana jatkuvan kysynnän myötä. Aivan viime aikoina tosin epävarmuus talouden kasvusta on lisääntynyt. Muurahaishappoliiketoiminnan siirto Industrial Chemicalsiin vie mukanaan sekä liikevaihtoa että liikevoittoa, mikä pienentää Pulp & Paper Chemicalsin kasvua.

Kemwater-yksikön kasvun odotetaan jatkuvan vahvana ja strategiaa toteutetaan keskittymällä suurempiin yksiköihin.

Industrial Chemicalsiin siirretyn titaanidioksidipigmentin kysyntä on jatkunut hyvänä, joskin Yhdysvaltojen hidastuva talouskasvu saattaa alentaa kysyntää Pohjois-Amerikan markkinoilla. Uutta titaanidioksidikapasiteettia tulee käyttöön rajoitetusti ja tuotteen hintatason odotetaan säilyvän vahvana myös tämän vuoden aikana. Tämän lisäksi Industrial Chemicalsin tulosta parantaa Pulp & Paper Chemicalsista siirretty muurahaishappoliiketoiminta samoin kuin Kemira Fine Chemicalsin liittäminen IC:hen. Toisaalta yksikön liikevaihtoa ja liikevoittoa osaltaan alentaa se, että elintarvikeketjuun liittyvät Kemphos-fosforiliiketoiminta, rehufosfaatit ja kaliumsulfaattiliiketoiminta siirtyivät vuoden 2001 alusta lukien Kemira Agroon.

Industrial Chemicalsin muista tuotteista kalsiumkloridin myyntimäärien odotetaan kasvavan ja sen hintatason kehittyvän parempaan suuntaan. Pesu-

ainefosfaattiliiketoiminnasta ollaan tehdyn sopimuksen mukaisesti luopumassa, joten viime vuoden tappio jää pois. Toinen pesuaineraaka-aine, natriumperkarbonaatti, on menestynyt hyvin markkinoilla ja toiminnan odotetaan edelleen kehittyvän suotuisasti.

Rakennejärjestelyjen ja toimintaympäristön vahvuuden seurauksena Kemira Chemicalsin koko vuoden liikevoitto nousee selvästi viime vuodesta.

Tikkurila. Tikkurila CPS:n myynti mahdollistaa varsinaisen maaliliiketoiminnan entistä voimakkaamman kasvun, josta konkreettisenä esimerkkinä on vuoden alusta siirtyvä Alcro-Beckersin liikevaihto. Tikkurilan ja Alcro-Beckersin yhteiset kasvunäkymät ovat entistä paremmat etenkin Venäjällä, Baltiassa ja Puolassa, joissa kokonaismarkkinoiden kasvupotentiaali on merkittävä.

Maaliliiketoiminnan liikevoiton arvioidaan tänä vuonna olevan viimevuotista parempi.

Kemira Agro. Viljavarastot olivat maailmanlaajuisesti pienemmät vuoden 2000 lopussa kuin viime vuosina. Lihaluujauhon käyttökiellon vuoksi soijan ja halvan rehuviljan tarve samoin kuin siirtyminen rehufosfaatteihin todennäköisesti kasvaa Euroopassa. Maailmanlaajuisen ravinnekysynnän ennustetaan kasvavan 1 %. Länsi-Euroopassa määrät ovat edelleen lievässä laskussa, mutta paikallisen lannoiteteollisuuden kapasiteetin sulkeamisen ja halpatuonnin rajoitusten ansiosta lannoitteiden kysyntä ja tarjonta ovat paremmassa tasapainossa kuin

pitkään aikaan. Tämä näkyy myös siinä, että Länsi-Euroopan tuottajien varastot ovat viimevuotista pienempiä. Positiivista odotusta vahvistaa myös Kiinan ja maailman kauppajärjestön WTO:n välinen sopimus.

Kemira Agron valmistelut typpilannoitetuotannosta luopumiseksi jatkuvat. Vaikka erityisesti typpilannoitteiden hinnat ovat nousseet selvästi, maakaasun korkea hinta ja vahva dollari lisäävät raaka-ainekustannuksia ja syövät korkeampien hintojen tuomaa hyötyä varsinkin ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Tämän jälkeen myös maakaasun hinnan odotetaan vakiintuvan alemmalle tasolle.

Puutarha- ja erikoislannoiteteollisuudella sekä prosessikemikaaleissa kehityksen odotetaan jatkuvan myönteisenä.

Kemira Agron koko vuoden liikevoiton odotetaan paranevan viime vuodesta.

Kemira-konserni. Konsernin tulokseen liittyvistä ulkoisista epävarmuustekijöistä merkittävimmät ovat Yhdysvaltojen talouden suunta ja siitä seuraava dollarin kurssi sekä energian hinnan kehitys maailmanlaajuisesti. Merkittävä vaikutus saattaa olla myös ratkaisulla, joka saadaan aikaan Kemira Agron typpilannoiteliiketoiminnasta luopumiseksi. Konsernin liikevoiton odotetaan tänä vuonna nousevan viimevuotista paremmaksi. Toteutettavien yritysostojen seurauksena nettovelat ja nettoraahoituskustannukset kasvavat tänä vuonna, mutta operatiivisen nettotuloksen odotetaan kuitenkin paranevan.

TULOS JA HENKILÖSTÖ TOIMIALOITTAIN 2000

Milj.e	Liikevaihto	Liikevoitto	Tulos rahoituserien jälkeen	Henkilöstö keskimäärin
Kemira Chemicals	767	69	53	3 210
Tikkurila	345	27	26	2 049
Kemira Agro	1 116	23	6	2 833
Kemira Pigments	307	54	50	1 084
Muut*	76	2	9	468
Ryhmien välinen myynti	-125			
Konserni yhteensä	2 486	175	144	9 644

*Sisältää muun liiketoiminnan, konsernihallinnon sekä eliminoinnit liikevoitosta ja tuloksesta ennen satunnaiseriä.

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

OSAKKEET JA ÄÄNIOIKEUS

Kemira Oyj:n osakkeiden lukumäärä on 128 800 000 ja jokaisella osakkeella on yksi ääni yhtiökokouksessa. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakepääoma voi olla 217 – 850 milj.e. Osakepääomaa voidaan muuttaa ilman yhtiöjärjestyksen muutosta näiden rajojen sisällä. Tällä hetkellä Kemira Oyj:n osakepääoma on 217 milj.e. Kemira Oyj:n osakkeet on rekisteröity arvo-osuusrekisteriin.

OSINGONJAKOPOLITIikka

Kemiran tavoitteena on jakaa osinkoa 30 – 50 % operatiivisesta nettotuloksesta. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2000 maksetaan osinkoa 0,30 e osakkeelta eli 37,1 milj.e, joka vastaa 41 %:n osingonmaksua nettotuloksesta ilman kertaluonteisia erii ja 18 %:n osingonmaksua tuloksesta. Jos suomalainen verokanta otetaan huomioon, se vastaa 0,42 euron verollista osinkoa. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 6.4.2001 ja maksupäivä 18.4.2001.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUS

Kemira Oyj:n hallituksella ei ole tällä hetkellä valtuuksia korottaa yhtiön osakepääomaa.

OMIEN OSAKKEIDEN OSTO

Yhtiökokous päätti 11.4.2000 valtuuttaa yhtiön hallituksen hankkimaan enintään 5 440 000 kpl yhtiön omia osakkeita markkinoilta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päivämäärästä. Jo ennestään hankitut osakkeet mukaan lukien yhtiöllä voi olla hallussaan yhteensä 6 440 000 kpl omia osakkeita, mikä on 5 % koko osakemäärästä. Uuden valtuutuksen perusteella osakkeita oli 31.12.2000 mennessä ostettu 4 155 000 kpl, ja kaiken kaikkiaan yhtiöllä on hallussaan omia osakkeita 5 155 000 kpl.

SISÄPIIRILÄISET

Kemira-konsernissa noudatetaan Helsingin Pörssin 28.10.1999 antamia sisäpiirisääntöjä. Lista sisäpiiriläisistä sekä heidän osakeomistuksistaan 31.12.2000 on esitetty sivulla 67.

LISTAUS JA KAUPANKÄYNTI

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu Helsingin Arvopaperipörssissä 10.11.1994 alkaen. Helsingin lisäksi osakkeella käydään kauppaa Lontoon Arvopaperipörssin SEAQ-kaupankäyntijärjestelmässä. Kemira on mukana myös Yhdysvalloissa PORTAL-järjestelmässä. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeet on laskettu liikkeelle 144A-säännöksen perusteella, jolloin kaupankäynti on luallista vain tämän säännöksen sallimille instituutiolle. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeilla voidaan käydä kauppaa myös ADS-osakkeiden muodossa. Yksi ADS-osake vastaa kahta Kemiran osaketta.

HINTA JA VOLYYMI

Kemiran osakkeen kurssi heikentyi vuoden 2000 aikana Helsingin Arvopaperipörssissä 12,3 %, kun HEX-indeksi heikentyi 10,6 %. Osakkeen ylin hinta oli 6,80 e ja alin 4,92 e. Vuoden lopussa osakkeen hinta oli 5,36 e. Osakkeen vuoden 2000 vertotusarvo on 3,605 e. Osakkeen vaihto oli Helsingin Arvopaperipörssissä yhteensä 17 366 406 kpl ja euromääräinen vaihto 98 milj.e. Osakkeiden markkina-arvo vuoden 2000 lopussa oli 663 milj.e.

JOHDON OPTIOLAINA, OPTIO-OIKEUDET JA OSAKKEENOMISTUS

Kemira Oyj:n yhtiökokous päätti 26.4.1995, että Kemira Oyj tarjoaa optiolainaa konsernin johtoon kuuluville henkilöille. Optiolainan määrä oli

100 912,76 e. Kemira Oy:n palveluksessa oleva hallituksen jäsen oli oikeutettu merkitsemään optiolainaa enintään 13 455,03 euron arvosta. Laina-aika oli viisi vuotta alkaen 2.5.1995, korko 6 % ja emissio-kurssi 100 %. Optiot antavat johdolle oikeuden merkitä yhtiön osakkeita enintään 1 200 000 kpl 1.12.1998 – 31.1.2002 välisenä aikana hintaan 6,73 e/osake. Nämä merkinnät voivat nostaa yhtiön osakepääomaa enintään 2,02 milj.eurolla. Optioiden piiriin kuuluu 16 henkilöä.

Tällä hetkellä kukaan ei ole myynyt optioitaan eikä konvertoinut niitä osakkeiksi.

Vuoden 1998 optio-ohjelma raukesi, koska sen ehdot eivät täytyneet.

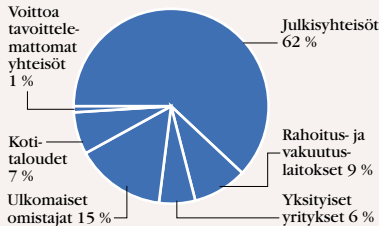
Yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat vuoden lopussa 37 580 kpl Kemira Oyj:n osakkeita. Tämä on 0,03 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Kemira Oyj:n osakkeisiin oikeuttavaa optiolainaa Kemira Oyj:n toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen ovat merkinneet 16 818,79 eurolla, joka vastaa 200 000 optiota.

OSAKASSUURUUSTILASTO 31.12.2000

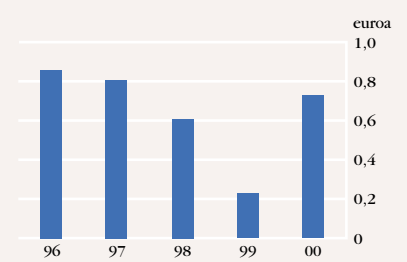
Osakkeiden lukumäärä	Osakkeenomistajien lukumäärä	% osakkeenomistajista	Osakkeet kpl	% osakkeista ja äänistä
1 – 50	1 063	8,09	41 817	0,03
51 – 100	1 038	7,90	81 477	0,06
101 – 1 000	8 828	67,22	3 830 372	2,97
1 001 – 5 000	1 914	14,57	3 725 920	2,89
5 001 – 10 000	135	1,03	1 017 858	0,79
10 001 – 100 000	115	0,88	3 291 920	2,56
100 001 – 500 000	24	0,18	5 480 100	4,25
500 001 – 1 000 000	6	0,05	4 037 563	3,14
Yli 1 000 000	11	0,08	89 971 374	69,85
Yhteensä	13 134	100,00	111 478 401	
Hallintarekisterit			17 321 599	13,46
Kaikki yhteensä			128 800 000	100,00

Omistajajakauma

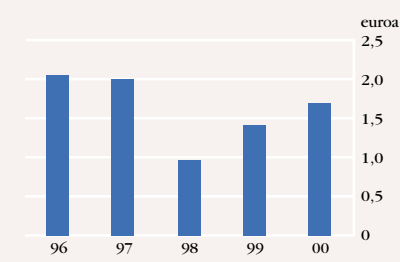
31.12.2000

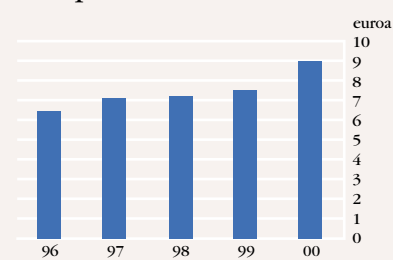
Tulos/osake

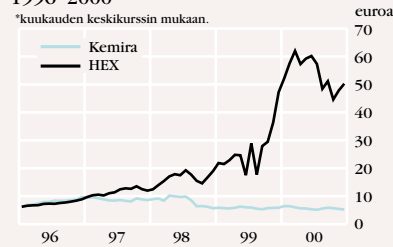
Kassavirta/osake

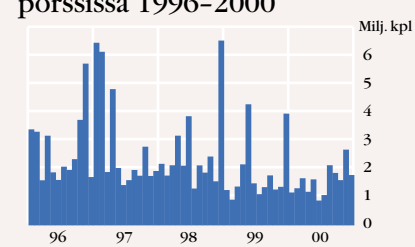
Oma pääoma/osake

Osakkeen kurssikehitys* 1996-2000

Osakkeen vaihto Helsingin pörssissä 1996-2000

20 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.12.2000

Omistaja	Lukumäärä 1000 kpl	% osakkeista ja äänistä
1. Suomen valtio	68 754	53,38
2. Franklin Resources Inc. ¹⁾	6 425	4,99
3. Sampo-ryhmä	3 539	2,75
Teollisuusvakuutus Oy 1 480 000 kpl		
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo 450 000 kpl		
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo 1 609 000 kpl		
4. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 435	2,67
5. Pohjola-Yhtymä	2 920	2,27
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola 1 780 000 kpl		
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola 1 140 000 kpl		
6. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	2 514	1,95
7. Odin	1 956	1,52
Odin Norden 1 538 000 kpl		
Odin Finland 418 000 kpl		
8. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 562	1,21
9. Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi	1 260	0,98
10. Kuntien eläkevakuutus	800	0,62
11. Keskinäinen vakuutusyhtiö Tapiola	714	0,55
12. Norvestia Oyj	705	0,55
13. Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	700	0,54
14. Eläkesäätiö Neliapila	577	0,45
15. Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	542	0,42
16. Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola	455	0,35
17. LEL työeläkekassa	348	0,27
18. Seligson & Co. Rahastoyhtiö Oyj	314	0,24
19. Nesteen eläkesäätiö	270	0,21
20. Yleisradion eläkesäätiö	246	0,19
Kemira Oyj	5 155	4,00
Hallintarekisteri	10 897	8,46
Muut yhteensä	14 712	11,43
Kaikki yhteensä	128 800	100,00

¹⁾ Franklin Resources Inc:n 30.11.2000 ilmoittama tilanne. Lisäksi yhtiöllä on sopimuksen nojalla hallinnoituja varoja seuraavasti: 3 788 620 osaketta, 2,94 % osakkeista ja äänistä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos / osake (EPS)

Tulos ennen satunnaiseriä +/- vähemmistön osuus
– tilikauden verot

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Kokonaistulos / osake

Tilikauden tulos

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Liiketoiminnan rahavirta

Rahavirta liiketoiminnasta, liikepääoman muutoksen
jälkeen ennen investointeja

Operatiivinen rahavirta / osake

Liiketoiminnan rahavirta

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Osinko / osake

Tilikaudelta jaettu osinko

Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa

Osinkosuhde

Osakekohtainen osinko x 100

Osakekohtainen tulos

Efektiiivinen osinkotuotto / osake

Osinko per osake x 100

Pörssikurssi 31.12.

Oma pääoma / osake

Oma pääoma vuoden lopussa

Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa

Osakkeen hinta keskimäärin

Osakkeen vaihto e vuodessa

Osakkeen vaihto kpl vuodessa

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Viimeisen kaupankäyntipäivän mukainen osakkeen
kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi

Hinta / tulos per osake (P/E)

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Tulos per osake (EPS)

Hinta / oma pääoma per osake

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Oma pääoma per osake

Hinta / kassavirta per osake

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Operatiivinen kassavirta per osake

Osakkeiden vaihdon kehitys

Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä
sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän
keskiarvosta kauden aikana

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Korollinen vieras pääoma – rahat ja pankkisaamiset
– rahoitusarvopaperit

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma + vähemmistön osuus x 100

Taseen loppusumma – saadut ennakot

Velkaantuneisuus (gearing), %

Nettovelat x 100

Oma pääoma + vähemmistön osuus

Korkokate

Liikevoitto + poistot

Nettorahoituskulut

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI)

Tulos ennen satunnaiseriä + korkokulut ja muut
rahoituskulut x 100

Taseen loppusumma – korottomat velat

(keskimäärin)

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

Tulos ennen satunnaiseriä – tilikauden verot
+/- satunnaiserien verovaikutus x 100

Oma pääoma + vähemmistön osuus

(keskimäärin)

Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI)

Liiketoiminnan rahavirta x 100

Taseen loppusumma – korottomat velat

(keskimäärin)

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2000	1999	1998	1997	1996
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos / osake, e ¹⁾⁴⁾	0,73	0,23	0,61	0,81	0,86
Kokonaistulos / osake, e ¹⁾	1,64	0,23	0,61	0,81	0,86
Liiketoiminnan rahavirta / osake, e	1,69	1,41	0,96	2,00	2,05
Osinko / osake, e ²⁾	0,30	0,23	0,29	0,29	0,27
Osinkosuhte ²⁾	18,2	100,0	47,2	35,3	31,4
Efektiivinen osinkotuotto / osake, % ²⁾	5,6	3,8	4,6	3,3	2,7
Oma pääoma / osake, e ¹⁾	9,08	7,57	7,27	7,16	6,53
Hinta / tulos per osake (P/E) ¹⁾	7,34	26,57	10,30	10,60	11,43
Hinta / oma pääoma per osake ¹⁾	0,59	0,81	0,90	1,20	1,50
Hinta / rahavirta per osake	3,17	4,33	6,50	4,30	4,78
Osingonjako, milj. e ²⁾	37,1	29,6	36,8	36,8	34,7
Osakkeen vaihto ja kaupankäynti					
Osakkeen hinta, ylin e	6,80	6,90	10,60	10,34	10,09
Osakkeen hinta, alin e	4,92	5,20	5,21	7,65	6,05
Osakkeen hinta, keskimäärin e	5,67	5,85	8,06	9,01	8,06
Osakkeen hinta vuoden lopussa e	5,36	6,11	6,24	8,61	9,81
Osakkeen vaihto (1000) kpl, Helsinki	17 366	20 703	30 277	33 241	33 276
Osuus osakekannasta, %	13	16	24	26	27
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj.e	663,0	780,9	803,6	1 109,2	1 262,9
Osakepääoman korotukset					
Keskimääräinen osakemäärä (1000) ³⁾	126 623	128 318	128 800	128 800	122 090
Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa (1000) ³⁾	123 645	127 800	128 800	128 800	128 800
Osakeannit - osakkeiden lisäykset (1000)	–	–	–	–	8 000
Osakepääoma, milj.e	217,0	217,0	216,6	216,6	216,6
Osakeannit - osakepääoman lisäykset, milj.e	–	–	–	–	13,5

¹⁾ Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e.

²⁾ Osinko vuodelta 2000 on hallituksen ehdotus osingoksi.

³⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

⁴⁾ Tulos ennen kertaluonteisia eriä.

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

	2000	1999	1998	1997	1996
Tuloslaskelma ja kannattavuus					
Liikevaihto, milj.e	2 486	2 526	2 413	2 420	2 266
Ulkomaantoiminta, milj.e	2 024	2 073	1 916	1 955	1 764
Myynti Suomessa, %	19	18	21	19	22
Vienti Suomesta, %	24	20	19	22	24
Ulkomaantoiminta, %	57	62	61	59	54
Liikevoitto, milj.e	175	111	148	198	210
% liikevaihdosta	7	4	6	8	9
Rahoituskulut (netto), milj.e	31	52	51	53	67
% liikevaihdosta	1	2	2	2	3
Korkokate	11	6	6	7	6
Tulos ennen satunnaisia eriä, milj.e	144	59	97	145	143
% liikevaihdosta	6	2	4	6	6
Satunnaiset tuotot ja kulut, milj.e	–	–	–	–	–
Kertaluonteiset erät lopettavista liiketoiminnoista	162	–	–	–	–
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, milj.e	307	59	97	145	143
% liikevaihdosta	12	2	4	6	6
Tilikauden tulos, milj.e ¹⁾	208	30	79	104	104
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	10	6	8	11	12
Oman pääoman tuotto prosentti ¹⁾	9	3	8	12	14
Rahavirta					
Liiketoiminnan rahavirta, milj.e	214	181	123	257	250
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöiden myynnit, milj.e	527	18	14	61	26
Investoinnit, milj.e	218	168	255	211	202
% liikevaihdosta	9	7	11	9	9
Rahavirta investointien jälkeen, milj.e	523	31	-119	107	73
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	11	9	7	14	14
Tase ja vakavaraisuus					
Pysyvät vastaavat, milj.e	1 277	1 486	1 444	1 404	1 366
Oma pääoma, milj.e ¹⁾	1 122	968	936	923	840
Vieras pääoma, milj.e	1 259	1 620	1 504	1 458	1 601
Taseen loppusumma, milj.e	2 399	2 603	2 453	2 389	2 447
Nettovelat, milj.e	425	934	892	745	798
Omavaraisuusaste, % ¹⁾	48	38	39	39	35
Velkaantuneisuus (gearing), %	37	95	94	80	94
Henkilökunta					
Henkilökunta keskimäärin	9 644	10 743	10 785	10 392	10 631
josta Suomessa	4 908	5 090	5 155	5 176	5 945
Valuuttakurssit					
Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)					
USD	0,93050	1,00460	1,16674	1,09686	1,28033
GBP	0,62410	0,62170	0,70547	0,66122	0,75559
NLG	2,20371	2,20371	2,20371	2,12352	2,23322
SEK	8,83130	8,56250	9,48736	8,66346	8,81110
DKK	7,46310	7,43300	7,44892	7,48079	7,61395
BEF	40,3399	40,3399	40,33990	40,50225	41,03333
FIM	5,94573	5,94573	5,94573	5,94573	5,94573

¹⁾ Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1. – 31.12.

	Viite	2000 Milj.e	1999 Milj.e
Liikevaihto	1, 28	2 486,0	2 526,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2, 28	-0,5	2,8
Liiketoiminnan muut tuotot	3	30,9	32,6
Kulut	4, 5	-2 170,3	-2 262,5
Poistot	6, 28	-171,3	-188,1
Liikevoitto	28	174,8	111,0
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-30,5	-52,4
Voitto ennen kertaluonteisia eriä, veroja ja vähemmistöosuutta		144,3	58,6
Kertaluonteiset erät lopetettavista liiketoiminnoista	8, 22	162,2	–
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta		306,5	58,6
Välittömät verot	9	-96,3	-27,8
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta		210,2	30,8
Vähemmistöosuus		-2,4	-0,9
Tilikauden voitto		207,8	29,9
Tulos / osake, e	10	0,73	0,23

Tuloslaskelma on esitetty erikseen jatkuvan liiketoiminnan ja erikseen lopetettavien liiketoimintojen osalta liitekohdassa 22.

KONSERNIN TASE

		31.12.	
	Viite	2000 Milj.e	1999 Milj.e
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	11	88,7	79,7
Aineelliset hyödykkeet	12	1 049,5	1 328,2
Sijoitukset	13		
Osuudet osakkuusyrityksissä		63,4	50,7
Muut osakkeet ja osuudet		19,6	8,4
Muut sijoitukset		55,3	18,5
Sijoitukset yhteensä		138,3	77,6
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 276,5	1 485,5
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	348,7	455,9
Saamiset	15		
Korolliset saamiset		11,2	23,4
Muut korottomat saamiset		515,9	549,7
Saamiset yhteensä		527,1	573,1
Rahoitusarvopaperit	21, 26	199,0	42,4
Rahat ja pankkisaamiset	21, 26	47,7	46,0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 122,5	1 117,4
Vastaavaa yhteensä		2 399,0	2 602,9

		31.12.	
	Viite	2000 Milj.e	1999 Milj.e
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma		217,0	217,0
Ylikurssirahasto		252,5	252,5
Arvonkorotusrahasto		8,0	8,3
Omat osakkeet		-28,8	-5,8
Muut rahastot		2,6	4,2
Edellisten tilikausien voitto		463,2	461,6
Tilikauden voitto		207,8	29,9
Oma pääoma yhteensä		1 122,3	967,7
Vähemmistöosuus		18,0	15,2
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17,21	573,3	848,8
Laskennallinen verovelka	18	52,6	56,6
Pakolliset varaukset	19	74,4	39,2
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		700,3	944,6
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	20	98,2	173,5
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		460,2	501,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		558,4	675,4
Vieras pääoma yhteensä		1 258,7	1 620,0
Vastattavaa yhteensä		2 399,0	2 602,9

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2000 Milj.e	1999 Milj.e
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	174,8	111,0
Oikaisut liikevoittoon ¹⁾	-1,4	-6,5
Poistot	171,3	188,1
Saadut korot	15,5	6,4
Maksetut korot	-47,6	-56,2
Saadut osingot	2,0	4,2
Muut rahoituserät	-8,3	0,1
Verot	-72,5	-31,5
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	233,8	215,6
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus	15,6	-26,7
Lyhytaikaiset liikesaamiset	-45,3	-83,5
Korottomat lyhytaikaiset velat	9,8	75,5
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-19,9	-34,7
Liiketoiminnan rahavirta	213,9	180,9
Investointien rahavirta		
Ostetut konserniyhtiöt	-5,9	-4,1
Ostetut osakkuusyritykset	-17,1	-
Muiden osakkeiden ostot	-12,1	-9,9
Muun käyttöomaisuuden ostot	-183,2	-154,1
Myydyt konserniyhtiöt	513,8	-
Myydyt osakkuusyhtiöt	-	-
Muiden osakkeiden myynnit	0,1	0,3
Muun käyttöomaisuuden myynnit	13,3	18,2
Investoinnit yhteensä	308,9	-149,6
Rahavirta ennen rahoitusta	522,8	31,3
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-223,2	18,6
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	-37,0	0,6
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)	-53,1	-20,2
Maksetut osingot	-29,4	-36,8
Omat osakkeet	-23,0	-
Muut	1,2	-0,6
Rahoituksen rahavirta	-364,5	-38,4
Likvidien varojen lisäys / vähennys	158,3	-7,1
Likvidit varat 31.12.	246,7	88,4
Likvidit varat 1.1.	88,4	95,5
Likvidien varojen lisäys / vähennys	158,3	-7,1

Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta mm. konsernirakenteessa ja valuuttakursseissa tapahtuneiden muutosten takia. Liiketoiminta-alueiden kassavirrat on esitetty segmenttikohtaisten tietojen yhteydessä.

¹⁾ Ei-kassaperusteiset erät liikevoitossa (esim. osakkuusyhtiöiden tulokset) sekä käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot.

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS

	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Arvonkorotus- ja muut rahastot	Kurssi- ja muuntoerot	Omat osakkeet	Edellisten tilikausien voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.1999	216,6	252,9	12,3	-36,9	-	491,0	935,9
Muutos laskentaperiaatteissa ¹⁾	-	-	-	-	-	18,6	18,6
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	29,9	29,9
Osingonjako	-	-	-	-	-	-36,8	-36,8
Kurssi- ja muuntoerot	-	-	-	26,6	-	-	26,6
Omien osakkeiden osto	-	-	-	-	-5,8	-	-5,8
Muut	-	-	0,2	-	-	-0,9	-0,7
Osakepääoman korotus	0,4	-0,4	-	-	-	-	-
Oma pääoma 31.12.1999	217,0	252,5	12,5	-10,3	-5,8	501,8	967,7
Oma pääoma 1.1.2000	217,0	252,5	12,5	-10,3	-5,8	501,8	967,7
Muutos laskentaperiaatteissa	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	207,8	207,8
Osingonjako	-	-	-	-	-	-29,4	-29,4
Kurssi- ja muuntoerot	-	-	-	-1,4	-	-	-1,4
Omien osakkeiden osto	-	-	-	-	-23,0	-	-23,0
Muut	-	-	-1,9	-	-	2,5	0,6
Osakepääoman korotus	-	-	-	-	-	-	-
Oma pääoma 31.12.2000	217,0	252,5	10,6	-11,7	-28,8	682,7	1122,3

¹⁾ Muutos laskentaperiaatteissa sisältää vuonna 1999 suurten kunnossapitotöiden kirjauskäytännön muutoksen verojen jälkeen (IAS 37) 18,6 milj.e. Kunnossapitotöiden kirjauskäytännön muutos vuoden 1999 tulokseen verojen jälkeen on -0,1 milj.e.

Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma on 507,8 milj.e vuonna 2000 ja 351,4 milj.e vuonna 1999. Luku saadaan kun edellisten tilikausien voittoon lisätään tilikauden tulos ja vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista ja omat osakkeet. Taseeseen ei ole aktivoitu tutkimus-, perustamis- ja kehittämismenoja, jotka vaikuttavat voitonjakoa rajoittavasti.

Yhtiön osakepääoman jaottelusta ja yhtiöjärjestyksen määräyksistä on tarkemmin sivulla 13. Yhtiö hankki vuoden 2000 aikana haltuunsa 4 155 000 kpl omia osakkeitaan, joka on 3,2 % kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä ja 3,2 % osakepääomasta. Kemiran hallussa oli 31.12.2000 yhteensä 5 155 000 kpl omia osakkeita, joka on 4,0 % kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä ja 4,0 % osakepääomasta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laskentaperiaatteet

Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan konsernin yhtenäisiä laskentaperiaatteita noudattaen. Konsernin laskentaperiaatteet perustuvat kansainvälisiin laskentastandardeihin, International Accounting Standards. Tilinpäätös vastaa näin ollen myös IAS:ää lukuunottamatta eläkekustannusten laskentaa, IAS 19, joka tuli voimaan 1.1.1999. Sen vaikutukset konsernin tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan on selvitetty ja esitetty liitetiedoissa 23 ja 24.

Konsernitilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Eräät asunto- ja kiinteistöyhtiöt, captive-vakuutusyhtiöt ja yhtiöt, joilla ei ole ollut toimintaa tilikauden aikana, on jätetty konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Näiden yhtiöiden vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on laskettu pääomaosuusmenetelmän mukaisesti niissä tapauksissa, joissa sillä on katsottu olevan merkitystä. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan hankinta- tai perustamishetkestä lähtien. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa myyntihetkeen saakka.

Kaikki konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnan ja tytäryhtiöiden hankintahetken netto-omaisuuden välinen erotus on osin kohdistettu niille tase-erille, joista sen on katsottu johtuvan. Ylittävä osa on esitetty konserniaktiivana. Konserniaktiivnan poistoaika on aktiivnan vaikutusaika, joka on pääsääntöisesti enintään 5 vuotta. Mikäli pitempi poistoaika on perusteltu, se on enintään 20 vuotta. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin omistusyhteisyydet ovat osakkuusyrittäjiä, joissa omistusosuus on 20–50 %. Osakkuusyrittäjät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyrittäjien tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetty tuloslaskelmassa omalla erällä. Sellaiset yhteisyydet, jotka omistetaan tasaosuuksin toisen omistajan kanssa ja joissa äänivalta ja johtamisvastuu jakaantuvat tasan osakkaiden kesken, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusoosuuden mukaan. Muut yhtiöt (konsernin äänivalta vähemmän kuin 20 %) esitetään taseessa hankintamenosta ja saadut osingot esitetään tuloslaskelmassa.

Valuuttamääräiset erät ja valuutta- ja korkojohdannaisopimukset

Kukin konserniyhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssia käyttäen kirjanpitovaluutaksi. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Valuutta- ja korkoriskien kattamiseksi tehdyn johdannaisopimukset kirjataan tuloslaskelmaan samanaikaisesti suojatun sitoumuksen kanssa. Ne johdannaisopimukset, joilla ei ole suojauskohdetta, on tilinpäätöksessä arvostettu varovaisuuden periaatteen mukaan markkinahintaan. Valuuttatermiinien arvonmuutokset

kirjataan tuloslaskelmaan siten, että korkojen osuus jaksotetaan ja valuuttakurssierot kirjataan tulokseen silloin, kun myös niillä suojattu erä on kirjattu tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti.

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä kurssia ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseja käyttäen. Kurssiero, joka syntyy tuloslaskelman ja taseen kääntämisestä eri kursseilla, kirjataan vapaaseen omaan pääomaan.

Tytäryhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia suojataan kurssimuutoksilta ns. equity hedging -menetelmän mukaisesti pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valutanvaihtosopimuksilla. Tällaisten lainojen ja johdannaisopimusten kurssivoitot ja -tappiot on kohdistettu konsernitilinpäätöksessä tytäryhtiöiden viimeisten vahvistettujen taseiden mukaisten omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan. Muut oman pääoman muuntoerot esitetään oman pääoman lisäyksenä ja vähennyksenä.

Rahoitusriskien hallinnasta on kerrottu tarkemmin liitetiedoissa. Liitetiedoissa on kerrottu myös IAS 39:n säännösten noudattamisesta. Nämä säädökset sääntelevät rahoitusinstrumenttien kirjaamista ja tulivat voimaan 1.1.2001 alkaen. Tilinpäätöspäivän valuuttakurssit on esitetty sivulla 17.

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä tai eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkekulut perustuvat eläkevastuulaskelmiin ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

Emoyhtiön eläkejärjestelyt on hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä. Eläkesäätiöiden vastuuvelat on emoyhtiön tilinpäätöksessä esitetty lyhytaikaisissa korottomissa saamisissa ja lyhytaikaisessa korottomassa vieraassa pääomassa.

Vuonna 2000 ei ole sovellettu IAS 19:ää, mutta standardin soveltamisen vaikutus konsernin tulokseen ja voittovaroihin on laskettu ja esitetty liitetiedoissa. Vuonna 1999 voimaan tulleen IAS 19:n soveltamiseen siirtymisestä aiheutuva velka on laskettu konsernitasolla siten, että kertynyt etuus on jaksotettu palvelusajalle eläkejärjestelyjen kertymissääntöjen mukaan (Projected Unit Credit -menetelmä). Eläkelaskelmat perustuvat aktuaarien tekemiin selvityksiin.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden ja toimitettujen palveluiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty oikaisuina myynnin välilliset verot, alennukset ja myyntisaamisten kurssierot.

Välittömät verot

Konsernituloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, jotka on laskettu paikallisten verosäännösten mukaan, ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset.

Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:ssä vuoden 1998 alusta voimaan tulleiden ja Suomen kir-

janpitolainsäädännön mahdollistamien sääntöjen mukaan. Laskennallinen verovelka on laskettu kaikille merkittävälle väliaikaisille eroille, jotka on saatu vertaamalla kunkin tase-erän kirjanpitoarvoa ja verotuksellista arvoa. Laskennalliset verosaamiset sisältyvät tilinpäätökseen vain, jos yhtiö katsoo väliaikaisen eron tai verotappion voivan todennäköisesti realisoitua lähitulevaisuudessa ja veroyksikölle todennäköisesti syntyvän riittävän määrän verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Vahvistettuihin tappioihin liittyvät verosaamiset on huomioitu erityistä varovaisuutta noudattaen. Verovelkaa laskettaessa on käytetty tilinpäätöksen laatimishetkellä vahvistettua verokantaa.

Emoyhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut välittömät verot. Emoyhtiön tilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset esitetään täysimääräisinä taseessa, eikä niihin sisältyvää laskennallista verovelkaa ole käsitelty velkana.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluksi. Kehitysmenot kirjataan myös kuluksi, paitsi sellaiset merkittävät projektit, joista on tehty investointipäätökset. Ne aktivoidaan. Aktivoidut kehitysmenot esitetään erässä ”muut pitkävaikutteiset menot” ja poistetaan vaikutusaikanaan, kuitenkin korkeintaan 5 vuodessa.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus) esitetään taseessa suunnitelman mukaisissa jäännösarvoissaan. Suunnitelman mukaiset jäännösarvot on laskettu vähentämällä kumulatiiviset poistot alkuperäisestä hankintamenosta tai eräissä tapauksissa arvonorotuksella korotetuista arvoista.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kohteiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta tai arvonorotuksella korotetusta arvosta. Konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat ovat seuraavat:

koneet ja kalusto	3–15 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
konserniaktiiva	5–20 vuotta

Korkomenoja ei yleensä ole aktivoitu pysyvien vastaavien hankintamenojen. Poikkeuksellisesti kuitenkin voidaan korkokulut, jotka liittyvät suuren käyttöomaisuusinvestoinnin rahoitukseen, aktivoida osana pysyvien vastaavien hankintamenoa, jos Kemira Oyj:n hallitus niin päättää.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin. Poikkeuksena on lopetettavista liiketoiminnoista syntyneet myyntivoitot ja tappiot, jotka esitetään omana eränään. Konsernissa ei ole viime vuosina tehty uusia arvonorotuksia.

Suuret, harvoin tehtävät kunnossapitotyöt

Suuret, harvoin tehtävät kunnossapitotyöt käsitellään investointina vuodesta 1999 alkaen ja hankintamenot poistetaan vaikutusaikanaan (IAS 37). Aikaisemmin niitä varten kirjattiin kuluvaraukset etukäteen. Muutoksen vaikutus tulokseen ja omaan pääomaan on esitetty oman pääoman muutoslaskelmassa.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina, paitsi rahoitusleasingosimusten osalta, joissa leasingomaisuus esitetään osana konsernin pysyviä vastaavia ja leasingvelka pitkäaikaisissa veloissa. Rahoitusleasingosimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään vuokratulujen asemasta leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan lasketuun hankintamenoon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on hinta, joka vaihto-omaisuushyödykkeestä myydessä saadaan vähennettynä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää osuuden valmistuksen välillistä kustannuksista.

Arvopaperit ja muut lyhytaikaiset sijoitukset

Arvopaperit ja muut lyhytaikaiset sijoitukset ovat osa konsernin kassanhallintavaroja. Ne on taseessa arvostettu hankintamenoon tai sitä alempana markkinahintaan.

Lopetettavat liiketoiminnot

Lopetettavat liiketoiminnot sisältävät ne merkittävät liiketoiminnot, jotka syksyllä 1999 päätetyn strategian mukaisesti on joko myyty, lopetettu tai päätetty lopettaa. Tällaisia liiketoimintoja ovat Kemira Pigmentsiin kuuluneet yhtiöt Kemira Pigments Inc. Savannahissa, USAssa ja Kemira Pigments B.V. Hollannissa sekä Tikkurilaan kuulunut CPS eli sävytysjärjestelmäliiketoiminta. Pigmentsin yhtiöt myytiin keuhällä 2000 ja sävytysjärjestelmät loppukesällä 2000. Lopetettaviin liiketoimintoihin sisältyy myös Kemira Agroom kuuluva Kemira Agro Rozenburg, jonka toiminta päätettiin lopettaa ja jonka tuotanto suljettiin joulukuussa 2000. Rozenburgin toiminta on osa Kemira Agron tyypiliiketoimintaa, josta määritellyn strategian mukaisesti pyritään luopumaan. Ratkaisua, jolla lopusta tyypiliiketoiminnasta luovutaan, selvitetään edelleen ja tästä syystä se sisältyy edelleen jatkuvaan liiketoimintaan.

Tuloslaskelma ja rahavirtalaskelmat on esitetty erikseen jatkuviin liiketoimintojen osalta ja erikseen em. lopetettavien liiketoimintojen osalta kuluvalta vuodelta ja vertailuvuodelta. Vuoden 2000 myydyt liiketoiminnot eivät ole mukana vuoden lopun taseessa. Vertailuvuoden osalta niiden vaikutus vuoden 1999 taseeseen on kerrottu liitetiedoissa samoin kuin yritysmyyntien tarkat ajankohdat.

Kertaluonteiset erät lopetettavista liiketoiminnoista

Konsernin tuloslaskelmassa myyntivoitot ja tappiot, jotka aiheutuvat edellä mainituista merkittävistä liiketoiminnoista luopumisista, esitetään omana eränään ennen veroja ja vähemmistöosuutta.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Konsernituloslaskelmaan ei sisälly satunnaisia eriä. Emoyhtiön satunnaisiin eriin on kirjattu saadut ja annetut konserniavustukset.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA (Milj.e) 2000 1999

1. LIIKEVAIHTO

Liikevaihto toimialoittain

Kemira Chemicals	766,9	697,0
Tikkurila	345,3	357,5
Kemira Agro	1 115,5	1 014,7
Kemira Pigments	306,8	488,5
Muut	76,6	84,5
Toimialojen välinen liikevaihto	-125,1	-116,0
Yhteensä	2 486,0	2 526,2

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdosta

Suomi	19	18
Muut EU-maat	55	52
Muu Eurooppa	10	8
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	8	13
Aasia	6	7
Muut maat	2	2
Yhteensä	100	100

2. OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOISTA

Osuus osakkuusyritysten voitosta	4,8	4,9
Osuus osakkuusyritysten tappiosta	-5,3	-2,1
Yhteensä	-0,5	2,8

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	17,5	14,1
Romun ja jätteen myynti	0,5	0,5
Vakuutuskorvaukset	2,8	10,1
Royalty-, knowhow- ja lisenssituotot	0,7	0,5
Vuokratuotot	3,7	3,0
Muut liiketoiminnan tuotot	5,7	4,4
Yhteensä	30,9	32,6

Käyttöomaisuuden myyntivoitto vuonna 2000 sisältää Kemira Safety Oy:n myyntivoiton 12 milj.e ja vuonna 1999 sähköyhtiöiden osakkeiden myyntivoiton 9,2 milj.e.

4. KULUT

Valmisteverastojen muutos	17,6	-6,1
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-6,6	-6,6
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 059,5	1 075,9
Aine- ja tarvikevarastojen muutos	-9,4	1,1
Ulkopuoliset palvelut	64,5	85,7
Materiaalit ja palvelut yhteensä	1 114,6	1 162,7
Henkilöstökulut	421,6	456,6
Vuokrat	24,4	34,3
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,7	0,3
Muut kulut	598,0	621,3
Yhteensä	2 170,3	2 262,5

Vuonna 2000 kustannukset sisälsivät pitkäaikaisten pakollisten varausten lisäystä yhteensä 35,2 milj.e (vähennystä 4,8 milj.e vuonna 1999).

¹⁾ Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä käyttöomaisuushankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA (Milj.e) **2000** 1999

5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,1
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ¹⁾	7,8	8,3
Muut palkat	316,7	344,7
Eläkekulut	38,1	40,6
Muut henkilöstösivukulut	58,9	62,9
Yhteensä	421,6	456,6

¹⁾ Johdon tulospalkkiot olivat 0,2 milj.e vuonna 2000 ja 0,5 milj.e vuonna 1999.

Kemira Oyj:n hallituksen ulkopuolisille jäsenille maksetaan tehtävästä kuukausikorvaus, muuta palkkiota ei makseta. Yritysjohdon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Johdon eläkesitoumukset

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajilla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaina. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Vastaavanlaisia järjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.

Henkilökunta keskimäärin

Kemira Chemicals	3 210	3 138
Tikkurila	2 049	2 301
Kemira Agro	2 833	2 951
Kemira Pigments	1 084	1 752
Muut	468	601
Yhteensä	9 644	10 743
Henkilökunta Suomessa keskimäärin	4 908	5 090
Henkilökunta Suomen ulkopuolella keskimäärin	4 736	5 653
Yhteensä	9 644	10 743

Omistussuuden mukaan yhdisteltyjen yhteisyritysten koko henkilömäärä oli keskimäärin 134 (279 vuonna 1999).

Henkilökunta vuoden lopussa **8 865** 10 436

6. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2,3	2,0
Liikearvo	1,9	1,2
Konserniliikearvo	3,8	4,5
Muut pitkävaikutteiset menot	7,6	6,1
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	24,7	23,5
Koneet ja kalusto	125,4	145,5
Muut aineelliset hyödykkeet	5,6	5,3
Yhteensä	171,3	188,1

Poistot konserniliikearvosta olivat 3,8 milj.e (4,5 milj.e vuonna 1999). Konsernireservistä ei ollut poistoja vuosina 2000 ja 1999.

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot

Osinkotuotot	0,6	0,7
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	1,3	1,1
Muut korkotuotot	14,2	5,3
Muut rahoitustuotot	1,0	0,5
Kurssivoitot	1,5	–
Yhteensä	18,6	7,6

KONSERNIN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA (Milj.e)	2000	1999
Rahoituskulut		
Korkokulut	-47,5	-56,2
Muut rahoituskulut	-1,6	-2,2
Kurssitappiot	-	-1,6
Yhteensä	-49,1	-60,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-30,5	-52,4
Nettorahoituskulut liikevaihdosta %	1,2	2,1
Nettokorot liikevaihdosta %	1,3	2,0
Kurssierot		
Realisoituneet	-8,4	1,8
Realisoitumattomat	9,9	-3,4
Yhteensä	1,5	-1,6

Korkokuluja ei aktivoitu tilikausien 2000 ja 1999 aikana.

Lainojen ja valuuttajohdannaisten kurssieroja on kohdistettu ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan ns. equity hedging -menetelmän mukaisesti. Vuonna 2000 tällaiset kurssivoitot olivat 0,3 milj.e (vuonna 1999 kurssitappiot olivat 11,4 milj.e).

Rahoituserät ovat tuottoja ja kuluja muilta kuin omistusyhteisyrityksiltä.

8. KERTALUONTEISET ERÄT LOPETETTAVISTA LIKETOIMINNOISTA

Myyntivoitot	244,7	-
Lopetuskustannukset	-82,5	-
Yhteensä	162,2	-

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot kuluvalta vuodelta	-113,5	-30,9
Välittömät verot edelliseltä vuodelta	-6,2	-0,5
Laskennalliset verot	24,4	3,6
Muut verot	-1,0	-
Yhteensä	-96,3	-27,8

Lopetettujen liiketoimintojen myyntivoittoihin liittyvät verot olivat 46,7 milj.e. Vuonna 1999 tällaisia eriä ei ollut.

Eräillä konsernin tytäryhtiöillä on verotappioita, joita voidaan kohdistaa tulevia verotettavia tuloja vasten. Varovaisuuden periaatteen mukaan kaikkia verotappioita ei ole kirjattu verosaamisiksi, koska niiden käytettävyyteen liittyy epävarmuutta.

10. TULOS / OSAKE

Tulos ennen kertaluonteisia eriä ja veroja	144,3	58,6
Vähemmistön osuus	-2,4	-0,9
Tilikauden verot	-96,3	-27,8
Lopetettujen liiketoimintojen myyntivoittoihin liittyvät verot	46,7	-
Tulos	92,3	29,9
Keskimääräinen osakemäärä 1)	126 623 000	128 318 000
Tulos ennen kertaluonteisia eriä / osake, e	0,73	0,23

¹⁾ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e)

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo ¹⁾	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	2000 yhteensä	1999 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	34,0	14,1	72,0	84,5	0,4	205,0	179,3
Lisäykset	4,3	20,9	8,4	3,6	3,2	40,4	21,0
Vähennykset	-10,7	-4,5	-28,0	-5,0	-	-48,2	-
Kurssierot ja muut muutokset	-0,5	0,5	-12,2	1,3	0,0	-10,9	4,7
Hankintameno vuoden lopussa	27,1	31,0	40,2	84,4	3,6	186,3	205,0
Kertyneet poistot vuoden alussa	-23,8	-7,1	-49,7	-44,7	-	-125,3	-110,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	8,6	2,9	13,2	3,8	-	28,5	-
Tilikauden poistot	-2,3	-1,9	-3,8	-7,6	-	-15,6	-13,8
Kurssierot ja muut muutokset	0,7	-0,3	12,7	1,7	-	14,8	-0,9
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-16,8	-6,4	-27,6	-46,8	-	-97,6	-125,3
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	10,3	24,6	12,6	37,6	3,6	88,7	79,7

¹⁾ Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniaktiivaa ei ollut vuosina 2000 ja 1999.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat ²⁾	Koneet ja kalusto ³⁾	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2000 yhteensä	1999 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	104,3	606,1	2 496,3	92,7	64,8	3 364,2	3 215,3
Lisäykset	1,3	22,9	104,5	4,7	15,1	148,5	137,1
Vähennykset	-11,4	-62,8	-402,0	-3,3	-18,5	-498,0	-4,5
Kurssierot ja muut muutokset	-1,0	-12,9	-26,2	-15,1	-14,5	-69,7	16,3
Hankintameno vuoden lopussa	93,2	553,3	2 172,6	79,0	46,9	2 945,0	3 364,2
Kertyneet poistot vuoden alussa	-	-295,3	-1 687,2	-53,5	-	-2 036,0	-1 907,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	19,8	237,6	2,0	-	259,4	-4,6
Tilikauden poistot	-	-24,7	-125,4	-5,6	-	-155,7	-174,3
Kurssierot ja muut muutokset	-	4,9	28,7	3,2	-	36,8	50,6
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-	-295,3	-1 546,3	-53,9	-	-1 895,5	-2 036,0
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	93,2	258,0	626,3	25,1	46,9	1 049,5	1 328,2

¹⁾ Maa- ja vesialueiden hankintameno ja kirjanpitoarvoon sisältyy arvonkorotuksia 23,3 milj.e kumpanakin vuotena.

²⁾ Rakennusten ja rakennelmien hankintameno sisältää vuonna 2000 ja 1999 arvonkorotuksia 20,1 milj.e. Arvonkorotusten kirjanpitoarvo oli 7,8 milj.e vuoden 2000 lopussa ja 8,6 milj.e vuoden 1999 lopussa.

³⁾ Poistamattomia aktivoituja korkomenoja sisältyy rakennuksiin 0,2 milj.e vuonna 2000 (0,5 milj.e vuonna 1999), koneisiin ja kalustoon 0,5 milj.e vuonna 2000 (2,4 milj.e vuonna 1999). Korkomenoja ei aktivoitu tilikauden 1999 aikana.

13. SIIJOITUKSET

	Osuudet osakkuusyrittäjästä	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset osakkuusyrittäjästä	Muut saamiset	2000 yhteensä	1999 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	50,7	8,4	0,9	17,6	77,6	67,9
Osuus osakkuusyrittäjästä tuloksista	-2,0	-	-	-	-2,0	1,5
Lisäykset	17,1	12,1	-	35,7	64,9	10,0
Vähennykset	-	-0,1	-	-	-0,1	-0,3
Siirrot	-1,7	-	-	-	-1,7	-
Kurssierot ja muut muutokset	-0,7	-0,8	-	-	-1,5	-1,7
Arvonlennukset	-	-	-	-	-	0,2
Saamiset osakkuusyrittäjästä	-	-	1,1	-	1,1	-
Muut saamiset	-	-	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	63,4	19,6	2,0	53,3	138,3	77,6

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 27.

14. VAIHTO-OMAISUUS

	2000	1999
Aineet ja tarvikkeet	133,7	187,1
Keskeneräiset tuotteet	9,1	15,1
Valmiit tuotteet	204,3	252,3
Ennakkomaksut	1,6	1,4
Yhteensä	348,7	455,9

KONSERNIN LIITETIEDOTTASE (Milj.e) **2000** 1999**15. SAAMISET****Pitkäaikaiset saamiset**

Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	–	–
Lainasaamiset muilta	–	–
Muut saamiset muilta	0,6	0,1
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	0,6	0,1
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Siirtosaamiset muilta	0,1	4,3
Myyntisaamiset muilta	4,6	5,5
Muut saamiset muilta	0,6	0,8
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	5,3	10,6
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	5,9	10,7

Lyhytaikaiset saamiset

Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	2,6	2,6
Lainasaamiset muilta	1,7	9,5
Muut saamiset muilta	6,3	11,3
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	10,6	23,4
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Myyntisaamiset osakkuusyryyksiltä	8,0	4,1
Myyntisaamiset muilta	411,4	471,6
Ennakkomaksut muilta	14,4	2,7
Siirtosaamiset muilta	46,0	22,5
Muut saamiset osakkuusyryyksiltä	4,2	0,9
Muut saamiset muilta	26,6	37,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	510,6	539,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	521,2	562,4
Saamiset yhteensä	527,1	573,1

Rahalainat emoyhtiön ja tytäryhtiöiden johdolle **0,0** –**16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ**

Konsernitilinpäätöksessä on erillisyhtiöiden tilinpäätössiirtojen kertymät jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilinpäätössiirtojen kertymät konserniyhtiöiden taseissa ovat kertynyttä poistoeroa.

Oman pääoman osuus	134,4	134,3
Laskennallisen verovelan osuus	51,7	54,8
Kertynyt poistoero yhteensä	186,1	189,1

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	61,7	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	209,7	398,6
Eläkelainat	254,5	296,4
Muut pitkäaikaiset velat osakkuusyryyksille	–	0,4
Muut pitkäaikaiset velat muille	47,4	91,7
Yhteensä	573,3	848,8

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen

Erääntymisajat		
2002 (2001)	26,4	44,6
2003 (2002)	150,1	33,6
2004 (2003)	8,0	192,8
2005 (2004)	62,0	150,7
2006 (2005) tai myöhemmin	326,8	427,1
Yhteensä	573,3	848,8

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e)	2000	1999
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua		
Lainat rahalaitoksilta	48,8	99,7
Eläkelainat	248,4	283,9
Muut pitkäaikaiset velat	29,6	43,5
Yhteensä	326,8	427,1

Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakauma (%)

EUR	52	35
FIM	–	18
SEK	22	15
BEF	–	1
USD	9	11
DKK	4	5
GBP	11	7
Muut	2	8
Yhteensä	100	100

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

Debenttuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Laina		Lainan valuutta		
FI 0003008581	1998-2003	EUR	45,2	45,2
FI 0003008599	1998-2006	EUR	16,5	16,5
Yhteensä			61,7	61,7

18. LASKENNALLINEN VEROVELKA

Laskennalliset verovelat	78,4	82,3
Laskennalliset verosaamiset	25,8	25,7
Laskennalliset nettoverovelat	52,6	56,6
Jaksotuserot	3,2	9,1
Tilinpäätössiirrot	51,7	54,8
Konsernin yhdistelytoimenpiteet	-2,3	-7,3
Yhteensä	52,6	56,6

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:ssä 1.1.1998 voimaan tulleiden säännösten mukaan.

Suomalaisten konserniyhtiöiden vapaaehtoiseen varauksiin liittyvät laskennalliset verovelat olivat 51,7 milj.e vuonna 2000 ja 54,8 milj.e vuonna 1999. Laskennalliset verosaamiset ovat pääasiassa verosaamisia verotappioista, rahoitusleasingistä ja sisäisistä katteista.

19. PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevastuut

Eläkesäätiöiden vastuuvajaukset	–	0,4
Muut eläkevastuut	15,0	18,3
Yhteensä	15,0	18,7

Muut pakolliset varaukset

Varaus uudelleenjärjestelyjä varten	7,8	7,0
Ympäristö- ja vahinkovaraus	9,8	7,5
Tulouttamaton osuus Tikkurila CPS:n myyntivoitosta	32,6	–
Muut kuluvaraukset	9,2	6,0
Yhteensä	59,4	20,5
Pakolliset varaukset yhteensä	74,4	39,2

Pakolliset varaukset ovat eriä, joiden arvioidaan erääntyvän maksettaviksi aikaisintaan vuoden kuluttua. Lyhytaikaiset kuluvaraukset (59,6 milj.e vuonna 2000 ja 20,8 milj.e vuonna 1999) sisältyvät siirtovelkoihin.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e) 2000 1999

20. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Korolliset lyhytaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	20,7	28,6
Eläkelainat	1,6	3,2
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	18,8	19,4
Rahoitusvekselit muilta	0,8	2,4
Muut korolliset lyhytaikaiset velat osakkuusyrityksille	2,8	1,2
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	53,5	118,7
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	98,2	173,5

Vuonna 1999 pitkäaikaisten lainojen lyhennyseriin sisältyy johdolle annettu optiolaina 0,1 milj.e.

Korottomat lyhytaikaiset velat

Saadut ennakot muilta	7,7	18,5
Ostovelat osakkuusyrityksille	4,4	0,8
Ostovelat muille	189,4	235,3
Siirtovelat muille	226,8	202,3
Muut korottomat lyhytaikaiset velat muille	31,9	45,0
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	460,2	501,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	558,4	675,4

Siirtovelat

Siirtovelat sisältävät pääasiassa palkkoja, lomapalkkoja, veroja ja korkoja vuonna 2000.

21. NETTOVELAT

Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	573,3	848,8
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	98,2	173,5
Rahoitusarvopaperit	-199,0	-42,4
Rahat ja pankkisaamiset	-47,7	-46,0
Yhteensä	424,8	933,9

22. LOPETETTAVAT LIIKETOIMINNAT

Pigments-liiketoiminta ja CPS-yksikkö eli Tikkurila-konsernin sävytysliiketoiminta myytiin ydinliiketoimintaan kuulumattomina. Myös Kemira Agro Rozenburgin tuotanto lopetettiin. Kemira Pigments Inc. myytiin 31.3.2000 ja Kemira Pigments B.V. 30.4.2000. Jäljelle jäänyt yhtiö, Kemira Pigments Oy, siirrettiin Kemira Chemicalsin toimialaan 1.1.2001 alkaen. CPS-konserniin kuulunut osuus koneliiketoiminnasta myytiin 31.8.2000 ja sävytysjärjestelmät 30.9.2000. Kemira Oyj:n hallitus päätti Kemira Agro Rozenburgin lopettamisesta ja tuotanto lakkautettiin joulukuussa 2000. Tuotannon lopettamisesta aiheutui 82,5 milj. euron kertaluontoinen kulu.

Tuloslaskelma

Yllä mainittujen yhtiöiden tulokset sisältyvät lopettavien liiketoimintojen tuloslaskelmaan lopettamishetkeen saakka. Yhtiöiden myynneistä saadut voitot ja Kemira Agro Rozenburgin kertaluonteiset kulut on esitetty osana lopettavien liiketoimintojen tuloslaskelmaa kertaluonteisina kuluina.

Jatkettavat liiketoiminnat	2000	1999
Liikevaihto	2 124,0	1 920,2
Tuotot osuuksista osakkuusyrityksissä	-0,5	2,7
Liiketoiminnan muut tuotot	28,2	29,7
Kulut	-1 833,9	-1 698,6
Poistot	-150,3	-139,5
Liikevoitto	167,5	114,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-23,4	-32,9
Voitto ennen konserniavustuksia, kertaluonteisia eriiä, veroja ja vähemmistöosuutta	144,1	81,6
Konserniavustukset	-3,3	6,7
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta	140,8	88,3
Välittömät verot	-50,7	-29,7
Vähemmistöosuus	-1,1	-0,4
Tilikauden voitto verojen jälkeen	89,0	58,2

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e) **2000** 1999

Lopetettavat liiketoiminnot

Liikevaihto	362,0	606,0
Tuotot osuuksista osakkuusyhtiöissä	–	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	2,7	3,0
Kulut	–336,4	–563,9
Poistot	–21,0	–48,7
Liikevoitto	7,3	–3,5
Rahoitustuotot ja -kulut	–7,1	–19,5
Voitto ennen konserniavustuksia, kertaluonteisia eriiä, veroja ja vähemmistöosuutta	0,2	–23,0
Konserniavustukset	3,3	–6,7
Välittömät verot	1,1	1,8
Vähemmistöosuus	–1,3	–0,4
Tilikauden voitto ennen liiketoimintojen myyntejä	3,3	–28,3
Myyntivoitot lopetettavista liiketoiminnoista	244,7	–
Henkilöstön irtisanomisvaraus	–22,3	–
Maa-alueen puhdistus- ja sopimusvaraukset	–17,7	–
Arvonalennukset ja ylimääräiset poistot	–42,5	–
Verot lopetettavista liiketoiminnoista	–46,7	–
Tilikauden voitto verojen jälkeen	118,8	–28,3
Konsernin tilikauden voitto tavanomaisesta liiketoiminnasta yhteensä	92,3	29,9

Tase, lopetettavat liiketoiminnot

Vastaavaa, kirjanpitoarvo yhteensä (konsernin ulkopuoliset ja sisäiset erät)	43,7	561,6
Velat, kirjanpitoarvo yhteensä (konsernin ulkopuoliset erät)		
Korolliset velat	0,4	47,4
Korottomat velat	52,2	122,8
Yhteensä	52,6	170,2

Kemira Agro Rozenburgin varat ja velat sisältyvät 31.12.2000 ja 31.12.1999 tilinpäätökseen ja Kemira Pigments Inc:n, Kemira Pigments B.V:n ja Tikkurila CPS:n varat ja velat 31.12.1999 tilinpäätökseen.

Rahavirta lopetettavista liiketoiminnoista

Liiketoiminnan rahavirta	–	34,9
Investointien rahavirta	–16,7	–36,3
Omaisuuksien myynnit	493,9	0,3
Rahavirta ennen rahoitusta	477,2	–1,1
Rahoituksen rahavirta	–480,2	3,6
Likvidien rahojen lisäys / vähennys	–3,0	2,5

23. ELÄKEVELKA IAS 19:N MUKAAN LASKETTUNA

Vastuiden nykyarvo kauden lopussa	754,7	760,9
Varojen käypä arvo kauden lopussa	–877,5	–861,5
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	124,9	120,1
Velka taseessa kauden lopussa	2,1	19,5
Nettovelan muutos on seuraava:		
Palvelukustannus	2,0	10,6
Korkokustannus	44,6	44,4
Varojen arvioitu tuotto	–51,5	–40,9
Muut	–4,6	2,7
Yhteensä	–9,5	16,8
Tulokseen sisältyvät kannatusmaksut	6,3	6,9
Vaikutus tulokseen jos IAS 19:ää olisi noudatettu	15,8	–9,9

Laskelmissa on sovellettu 10 %:n käytävärajoja kirjaamattomille tulosvaikutteisille vakuutusmatemaattisille kustannuksille. Käytäväraja on suurempi seuraavista: 10 % veloitteen nykyarvosta tai 10 % varojen käyvästä arvosta. Vuoden 1999 luvut on muutettu tämän mukaisiksi.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e)

2000

1999

24. IAS 19:N VAIKUTUS TILINPÄÄTÖKSEEN

Jos konsernissa olisi sovellettu IAS 19:ää ja kirjattu siirtymisestä aiheutuva velan kasvu kokonaan tuloslaskelmaan, vuoden 1999 nettotulos olisi ollut 9,9 milj.e pienempi ja oma pääoma 31.12.1999 olisi ollut 19,5 milj.e pienempi. Vuonna 2000 nettotulos olisi ollut 15,8 milj.e suurempi ja oma pääoma 31.12.2000 olisi ollut 2,1 milj. euroa pienempi kuin laaditussa tilinpäätöksessä.

25. VAKUUDET JA VASTUUSITOUKSET

Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset

Lainat rahoituslaitoksilta	4,0	10,0
Annetut kiinnitykset	2,3	9,9
Eläkelainat	74,3	89,1
Annetut kiinnitykset	103,0	110,9
Muut lainat	7,1	6,6
Annetut kiinnitykset	5,6	6,9
Kiinnelainat yhteensä	85,4	105,7
Annetut kiinnitykset yhteensä	110,9	127,7

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	13,5	7,0
Muiden puolesta	1,1	1,1
Takaukset		
Osakkuusyhtyritysten puolesta	36,0	39,7
Muiden puolesta	2,7	4,2
Käyttöleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	4,8	5,1
Yli vuoden sisällä erääntyvät	12,6	13,8
Muut vastuut		
Osakkuusyhtyritysten puolesta	1,3	1,2
Muiden puolesta	1,1	1,0

Vieraaseen pääomaan sisältyy 45,1 milj.e rahoitusleasingiin liittyviä velkoja vuonna 2000. Edellisen vuoden vastaava arvo oli 55,5 milj.e.

Toimitusjohtajia, hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä ja varajäseniä koskevia vakuuksia ja vastuusitoumuksia ei ollut vuosina 2000 ja 1999.

Oikeudenkäynnit

Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on vastaajana tai kantajana useissa oikeudenkäynneissä. Konserni ei odota minkään tällä hetkellä vireillä olevan oikeudenkäynnin yksin tai yhdessä muiden kanssa heikentävän merkittävästi konsernin taloudellista asemaa tai toiminnan tulosta.

KONSERNIN LIITETIEDOT

26. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin rahoitustoimintaa hoidetaan keskitetysti. Finanssihallinto toimii sisäisenä pankkina, jonka kautta tytäryhtiöt hoitavat kaikki lainanotto-, sijoitus- ja suojautumistarpeensa. Finanssihallinto huolehtii myös likvidien varojen sijoittamisesta, korko- ja valuuttariskien hallinnasta sekä cash pool -tilien ylläpidosta. Rahoituspolitiikka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Tämän lisäksi hallitus vahvistaa vuosittain rahoituksen toimintasuunnitelman. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata yhtiötä rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten turvata omalta osaltaan yhtiön tulokset ja oma pääoma. Yhtiö käyttää erilaisia rahoitusinstrumentteja, kuten termiinejä, optioita ja futuureja, asetettujen limiittien puitteissa. Vain sellaisia instrumentteja käytetään, joiden markkina-arvoja ja riskejä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata yhtiön riskienhallintajärjestelmässä. Johdannaisinstrumentteja käytetään ainoastaan suojautumistarkoituksiin, ei spekulatiivisesti.

IAS 39

Konserni noudattaa vuoden 2001 alusta voimaantulevia IAS-johdannaisinstrumenttien laskeutussääntöjä (IAS 39), joiden mukaan kaikki finanssijohdannaiset on kirjattava joko taseeseen tai tuloslaskelmaan markkina-arvoaan. Konsernitason suojaus perustuu pääosin nettovaluuttavirtaposition, jolloin näiden suojausinstrumenttien kurssierot kirjataan IAS 39:n mukaisesti vuonna 2001 konsernitason rahoituskuluihin eikä liikevoittoon kuten tähän saakka. Tämä menettely tulee lisäämään konsernitason kurssierojen ja myös jossain määrin myös konsernin liiketuloksen vaihtelevuutta nykytasosta. Tytäryhtiöt sen sijaan toteuttavat kaupallisten virtojen suojauslaskentaa kirjaten kurssierot entiseen tapaan liiketulokseen, jolloin toimialakohtaiset liiketulokset sisältävät suojausten kurssierot.

Pitkäaikaisiin lainoihin liittyvät valuutanvaihtosopimukset tullaan dokumentoimaan IAS:n vaatimusten mukaisesti ja niiden kurssierot kirjataan lainojen osalta kurssieroihin. Oman pääoman suojauksen suojausinstrumenttien kurssierot kirjataan edelleen omaan pääomaan muuntoeroja vastaan IAS 21:n mukaisesti.

Valuuttariski

Euron käyttöönotto on pienentänyt konsernin valuuttavirtariskiä. Suurin osa konsernin euroalueen tuotannosta myös myydään euroalueelle. Valuuttavirtariskiä kuitenkin syntyy sekä euroalueella että alueen ulkopuolella muussa kuin kotivaluutassa tapahtuvista nettovaluuttavirroista. Konsernitason suurimpien valuuttariskien on arvioitu muodostuvan seuraavasti vuonna 2001:

- USD-ylijäämä	120 milj.e
- SEK-ylijäämä	15 milj.e
- PLN-ylijäämä	15 milj.e
- ja GBP-alijäämä	20 milj.e

jotka muodostavat yhteensä yli 80 % koko 200 milj. euron suuruudesta kaupallisesta valuuttavirtariskistä vuositason tasolla. Vuoden vaihteessa näistä riskeistä oli suojattu 70 %. Tämän lisäksi euroalueen ulkopuolisten yhtiöiden tu-

loksen ja tase-erien muuntaminen euroiksi synnyttää valuuttariskiä.

Valuuttavirtariskiä suojataan valikoiden siten, että jo varmistuneet valuuttavirrat suojataan kokonaan ja ennustetuista virroista osa, sitä suurempi, mitä todennäköisempänä virran toteutumista pidetään. Perusohjeena on, että 12 kuukauden ennustetusta valuuttavirrasta on suojattava vähintään 30 %. Jokainen tytäryhtiö on itse vastuussa omien suojauspäätöksensä tekemisestä. Tytäryhtiöiden suojaustoimeksiantoja täydennetään konsernin tarpeiden mukaisesti finanssihallinnon tekemillä konsernitason suojaustoimenpiteillä siten, että 12 kuukauden ennustetusta nettovaluuttavirrasta suojataan lähtökohtaisesti 50 %. Tästä 50 %:n tasosta saa finanssihallinto poiketa +/- 100 milj. euroa. Ennustetusta virrasta on kuitenkin aina oltava vähintään 30 % ja enintään 100 % suojattuna.

Limittien käyttöä seurataan päivittäin. Kuukausitasolla oli tästä limiittistä käytössä keskimäärin noin 7 milj. euroa. Vuonna 2000 kaikkien ulkoisten valuuttatermiinien ja -optioiden kokonaisvolyymi oli noin 6 600 milj. euroa. Tämä sisältää sekä tytäryhtiöiden puolesta että konsernitason tehdyt transaktiot.

Konserni pyrkii suojautumaan taseriskiltä siten, että taseen valuuttamääräiset velat pyritään pitämään tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Tytäryhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia suojataan kurssimuutoksilta ns. equity-menetelmän mukaisesti pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valutanvaihtosopimuksilla. Koska euron valkojo on selvästi alempi kuin esimerkiksi Yhdysvaltojen dollarin ja Englannin punnan korko, aiheutuu valuuttamääräisillä lainoilla toteutettavasta tase-suojauksesta merkittävä kustannus, mikä otetaan huomioon suojauspäätöksiä tehtäessä. Taseriskien suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta siten, että jos +/- 5,0 %:n muutos valuuttakurssissa aiheuttaa yli 1,5 prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa, on suojaustoimenpiteisiin ryhdyttävä. Käytännössä tämä tarkoittaa taseen suhteen, että suojaamattoman oman pääoman arvo sai olla vuonna 2000 korkeintaan 375 milj. euroa, josta limiittistä käytössä oli vuoden vaihteessa 344 milj. euroa. Suurimmat suojaamattomat positiot ovat Ruotsin kruunussa ja Englannin punnassa.

Korkoriski

Konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti tavoitteena on suojautua merkittävilta korkoriskeiltä. Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Lisäksi käytetään aktiivisesti koronvaihtosopimuksia sekä korkotermiinejä ja muita johdannaisopimuksia. Vuoden 2000 lopussa konsernin koko lainasalkusta oli 51 % kiinteään korkoon sidottua, kun eläkelainat on katsottu vaihtuvakorkoisiksi. Finanssihallinnossa seurataan myös lainasalkun duraatiota sekä herkkyyttä korkokäyrän muutoksille. Koko lainasalkun duraatio vuoden 2000 lopussa oli 24 kuukautta. Tällöin eläkelainojen duraationa käytetään yhtä vuotta. Vuonna 2001 saa lainasalkun duraatio vaihdella välillä 6-24 kuukautta. Yhden prosenttiyksikön muutos korkokäyrässä saa aiheuttaa vuonna 2001 korkeintaan 15 milj. euron markkina-arvon muutoksen korkosalkussa. Limiittejä voidaan hallituksen päätöksellä muuttaa markkinatilanteen mukaan. Poliitiikan seurauksena konsernin keskikorko on

KONSERNIN LIITETIEDOT

yleensä matalien korkojen vallitessa lyhytaikaisen korkojen markkinatasoa korkeampi ja toisaalta korkeiden korkojen vallitessa sitä alhaisempi.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitusta-
pahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Rahoituksen vastapuoliriskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Konserni käyttää vastapuolinaan vain luottokelpoisuudeltaan hyviä rahoituslaitoksia. Hyväksytyt rahalaitosvastapuolia on tällä hetkellä runsaat kaksikymmentä. Alle A-tason luokituksen saanut tai luottoluokittelematon vastapuoli vaatii erillisen hyväksynnän. Tämä koskee tällä hetkellä vain muutamaa vastapuolta. Ennen vastapuoleksi ottamista rahoituslaitoksen on käytävä läpi erityinen hyväksymisprosessi. Tämän lisäksi finanssihallinto hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä saatavien markkina-arvoista maksimiriski jokaista vastapuolta kohden. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksytyt limiitti.

Yrityskaupoista syntyneen korkean likviditeetin seurauksena yhtiön hallitus kasvatti vuoden 2000 aikana limiittejä sijoittaa lyhytaikaisiin yritystodistuksiin yhteensä enintään 200 milj. euroa 45:een eri yritykseen. Limiitistä oli käytössä vuoden vaihteessa 46 % eli 92 milj. euroa. Rahoituksen luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappioita.

Varainhankintariski

Konserni hajauttaa varainhankintariskinsä hankkimalla rahoitusta eri lähteistä eri markkinoilla. Konsernilla on pankkilainoja, eläkelainoja, vakuutusyhtiölainoja, pitkäaikainen joukkolainoah-

jelma sekä lyhytaikaisia koti- ja ulkomaisia yritystodistusohjelmia. Tavoitteena on tasapainottaa lainasalkun erääntymisaikataulu ja ylläpitää riittävän pitkä maturiteetti pitkäaikaisille lainoille. Pitkäaikaisten lainojen (ilman eläkelainoja) keskimaturiteetti oli vuoden vaihteessa 3,0 vuotta ja niistä erääntyy vuonna 2003 26 % eli 150 milj. euroa. Konsernin maksuvalmius ja varainhankinnan järjestelyt turvataan ylläpidettävällä likviditeetillä ja valmiusluotoilla (revolving credit facility).

Konsernilla on yritystodistusohjelma, josta voidaan nostaa enintään 150 milj. e sekä Euro Commercial Paper (ECP) -ohjelma, josta voidaan nostaa enintään 200 milj. USD. ECP-ohjelmaa on käytetty hyvin vähän vuonna 2000. Vuoden lopussa yritystodistusohjelmia ei ollut käytössä.

Konsernin keskimääräinen likviditeetti vuonna 2000 oli yritysmyyneistä johtuen poikkeuksellisen korkea 206 milj. euroa. Vuoden 2000 lopussa likviditeettiä oli 247 milj. euroa sekä käyttämätöntä valmiusluottoa noin 422 milj. euroa, yhteensä 669 milj. euroa. Likviditeetin hallintaa kehitetään jatkuvasti tehostamalla cash pool -konsernitilijärjestelyjä. Vuoden 2000 aikana käyttöotettu euro cash pool tulee helpottamaan jatkossa huomattavasti konsernin likvidien varojen hallintaa. Euro cash poolin suunnitellaan laajentuvan edelleen vaiheittain vuoden 2001 aikana mm. Itävaltaan ja Espanjaan.

Sopimusriski

Konsernin rahoitussopimusriskiä hallitaan keskittämällä rahoitussopimusten hyväksyntä finanssihallintoon sekä käyttämällä standardoituja sopimusmalleja.

Rahoitusinstrumentit

	31.12.2000		31.12.1999	
	Nimellis- arvo	Käypä arvo	Nimellis- arvo	Käypä arvo
Valuuttasopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset	417,6	10,5	318,9	1,9
joista tulevia valuuttavirtoja suojaa	21,2	1,3	47,7	3,2
Valuuttaoptiot				
Ostetut	208,0	1,1	5,8	0,1
Asetetut	257,2	0,1	11,6	-0,5
Valuutanvaihtosopimukset	95,1	-9,8	183,2	-9,9
Korkosopimukset				
Koronvaihtosopimukset	220,9	-3,3	173,9	-3,6
Korkotermiinisopimukset	10,0	-	290,0	-
joista avoinna	-	-	-	-
Obligaatiotermiinisopimukset	6,0	-	2,0	-
joista avoinna	2,0	-	-	-

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

Sopimusten käypä arvo perustuu raportointipäivän markkinahintaan niiltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muut sopimukset on arvostettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonmääritysmalleihin.

KONSERNIN LIITETIEDOT

27. KONSERNIN OSAKKEET JA OSUDET

			Omistus- osuus %
Osakkuusyhtiöt ¹⁾			
A/S Ammonia	Fredericia	Tanska	33,3
Alufluor AB	Helsingborg	Ruotsi	50,0
Aluminium Sulphate Co. of Egypt, S.A.E.	Kairo	Egypti	26,1
Biolchim Tunisie	Karthago	Tunisia	25,0
CPS Color Group Oy	Vantaa	Suomi	28,4
DA Kemikaalide AS	Tallinna	Viro	40,0
Farmit Website Oy	Helsinki	Suomi	33,3
Indkoebsselskabet for Kali I/S	Fredericia	Tanska	50,0
Kemax B.V.	Rozenburg	Hollanti	50,0
Kemira Arab Potash Company	Amman	Jordania	48,0
Kemira Compound Fertiliser (Zhanjiang) Co. Ltd.	Zhanjiang	Kiina	49,0
Kemira Emirates Fertilizer Company (Kefco)	Dubai	Yhdistyneet Arabiemiraatit	39,8
Kemira Kuok Fertilizer Sdn. Bhd.	Kuala Lumpur	Malesia	30,0
Kemira Thai Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	49,5
Kemira Trading Oy	Helsinki	Suomi	100,0
Kemira-Ube Ltd	Tokio	Japani	50,0
Kemwater Phil., Corp.	Manila	Filippiinit	40,0
KK Animal Nutrition (Pty) Ltd.	Durban	Etelä-Afrikka	50,0
Movere Oy	Lahti	Suomi	40,0
Oy Polargas Ab	Oulu	Suomi	30,0
PK Düngerhandelsgesellschaft m.b.H.	Hannover	Saksa	50,0
Seco S.A.	Ribécourt	Ranska	49,9
S.E.M. Kemira Algérie S.P.A.		Algeria	40,0
Superstar Fertilizers Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	40,0
Spruce Vakuutus Oy	Helsinki	Suomi	100,0
Swedish Water Corporation AB	Tukholma	Ruotsi	20,0
Union Kemira Co.	Abu Dhabi	Yhdistyneet Arabiemiraatit	49,0
Varteko Valduse AS	Pärnu	Viro	44,8

¹⁾ Sisältää myös sellaiset kokonaan omistetut yhtiöt, jotka on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Kiinteistö- ja asunto-osakkeet sisältyvät muihin osakkeisiin.

Muut osakkeet ja osuudet

Forcit Oy	Suomi	15,4
Suomen Rehu Oy	Suomi	19,9
Kemiron Companies Inc.	Yhdysvallat	15,0

28. SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Konserni oli vuonna 2000 organisoitu seuraaviksi päätoimialoiksi: Kemira Chemicals, Tikkurila, Kemira Agro ja Kemira Pigments.

Konsernin sisäiset siirtohinnat perustuvat pääasiassa markkinahintoihin. Joissakin tapauksissa, esim. markkinointiyhtiöissä käytetään kustannusperusteisia hintoja, joihin on lisätty kate (ns. cost plus -menetelmä).

Liiketoimintojen varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. liiketoiminnoille. Liiketoimintasegmenttien varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtymyksissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Liiketoimintasegmenttien velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat.

KONSERNIN LIITETIEDOT**Segmenttikohtaiset tiedot (Milj.e)**

2000	Chemicals	Tikkurila	Agro	Pigments	Muut	Konserni
Tuloslaskelma						
Ulkoinen liikevaihto	700,3	345,3	1 098,0	293,8	48,6	2 486,0
Konsernin myynti	66,6	0,0	17,5	13,0	-97,1	-
Liikevaihto yhteensä	766,9	345,3	1 115,5	306,8	-48,5	2 486,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2,6	-	-0,9	-	-2,2	-0,5
Liikevoitto	69,4	27,1	22,9	53,8	1,6	174,8
Muut tiedot						
Liiketoimintojen varat	815,1	178,4	756,0	224,0	92,6	2 066,1
josta osuudet osakkuusyrityksissä	28,4	-	24,3	0,7	10,0	63,4
Kohdistamattomat varat						332,9
Konsernin vastaavaa yhteensä						2 399,0
Liiketoimintojen velat	122,2	71,5	233,6	47,1	-14,2	460,2
Kohdistamattomat velat						798,5
Konsernin velat yhteensä						1 258,7
Investoinnit	100,1	13,1	65,7	27,1	12,3	218,3
Poistot	60,3	16,8	63,9	27,0	3,3	171,3
Rahavirta						
Liiketoiminta	107,8	71,2	29,8	79,3	-74,2	213,9
Nettoinvestoinnit	-99,2	115,6	-57,6	358,9	-8,8	308,9
Rahoitus	-2,7	-193,6	41,6	-442,7	232,9	-364,5
1999						
	Chemicals	Tikkurila	Agro	Pigments	Muut	Konserni
Tuloslaskelma						
Ulkoinen liikevaihto	629,4	357,3	1 000,4	477,7	61,4	2 526,2
Konsernin sisäinen myynti	67,6	0,2	14,3	10,8	-92,9	-
Liikevaihto yhteensä	697,0	357,5	1 014,7	488,5	-31,5	2 526,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2,9	-	-0,5	-	0,4	2,8
Liikevoitto	83,2	23,1	-38,8	34,9	8,6	111,0
Muut tiedot						
Liiketoimintojen varat	777,2	297,5	792,5	538,4	58,5	2 464,1
josta osuudet osakkuusyrityksissä	29,3	-	16,5	0,6	4,3	50,7
Kohdistamattomat varat						138,8
Konsernin vastaavaa yhteensä						2 602,9
Liiketoimintojen velat	112,1	59,1	231,4	93,0	6,0	501,6
Kohdistamattomat velat						1 118,4
Konsernin velat yhteensä						1 620,0
Investoinnit	48,9	22,6	47,4	46,2	3,0	168,1
Poistot	56,0	18,1	64,2	46,2	3,6	188,1
Rahavirta						
Liiketoiminta	75,0	27,5	36,5	55,1	-13,2	180,9
Nettoinvestoinnit	-48,5	-20,5	-46,3	-46,2	11,9	-149,6
Rahoitus	-14,5	-5,8	3,7	-1,4	-20,4	-38,4

KONSERNIN LIITETIEDOT

Maantieteellinen segmentti (Milj.e)

	2000	1999
Liikevaihto		
Suomi	461,2	453,5
Muut EU-maat	1 378,4	1 324,5
Muu Eurooppa	247,9	211,7
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	194,3	328,9
Aasia	163,4	167,8
Muut maat	40,8	39,8
Yhteensä	2 486,0	2 526,2
Pysyvät vastaavat (aineton ja aineellinen käyttöomaisuus)		
Suomi	511,5	535,5
Muut EU-maat	496,2	603,8
Muu Eurooppa	40,7	34,5
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	50,0	190,0
Aasia	39,8	42,4
Muut maat	–	1,7
Yhteensä	1 138,2	1 407,9
Investoinnit		
Suomi	62,5	77,6
Muut EU-maat	130,5	58,9
Muu Eurooppa	14,1	9,8
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	10,5	20,4
Aasia	0,6	1,3
Muut maat	0,1	0,1
Yhteensä	218,3	168,1

29. MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA VUONNA 2000

Konserniyhtiöiden ostot ja perustetut uudet tytäryhtiöt

- Kemira Chemicals Oy ja Helsingin kaupunki perustivat yrityksen nimeltä Kemwater Services Oy, jonka toimialaan kuuluu jäteveden puhdistus. Kemira Chemicals Oy omistaa yrityksen osakekannasta 51 % ja Helsingin kaupunki 49 %.
- Tikkurila Coatings Oy perusti Latviaan tytäryhtiön nimeltä SiA Tikkurila Coatings.
- Kemira Agro Oy perusti Venäjälle kokonaan omistamansa tytäryhtiön nimeltä Kemira Agro Russia Oy.
- Kemira Metalkat perusti tytäryhtiön nimeltä Metalkat Romania S.A. Craiovaan, Romaniaan. Metalkat Oy omistaa yhtiöstä 80 %.
- Kemira Chemicals perusti yhtiön nimeltä Kemira Chemicals Brasil Ltda.
- Kemira Chemicals hankki Neste Chemicalsin paperikemikaaliliiketoiminnan, johon kuuluvat itävaltalaisen Kreams Chemien paperikemikaaliliiketoiminta ja suomalaisen Oy Chemec Ab:n hydrofobointiliiketoiminta. Itävallan ja Saksan liiketoiminnot järjestettiin jo olemassa olevan Kemira Chemie GmbH:n alaisuuteen. Yrityskauppaan kuuluvia uusia yrityksiä olivat Itävallassa ja Saksassa toimiva PCS Paper Chemicals Systems Vertriebsges.mbH (55 %), puolalainen Kreams Swiecie Sp. z o.o (65 %), venäläinen ZAO Novokreams (47 %), puolalainen Cell Kreams Sp. z o.o (55 %) sekä turkkilainen KKS Kreams Kimya Sanayi ve Ticaret A.S. (51 %).
- Kemira Agron omistusosuus UAB Kemira Lifosassa kasvoi 33 %:sta 51 %:iin.
- Kemira Chemicals perusti uuden tytäryhtiön nimeltä Kemira Phosphates Oy.
- Kemira Metalkat perusti lokakuussa Saksaan markkinointiyhtiön OE-Direct Automobilteile Entwicklungs- und Vertriebs GmbH (omistusosuus 60 %).
- Kemira Chemicals Oy lisäsi omistustaan Kemwater (Yixing) Co. Ltd:ssä 49 %:sta 60 %:iin.
- Tikkurilan omistus Tikkurila Polska Sp. z o.o:ssa nousi 60 %:sta 100 %:iin.

KONSERNIN LIITETIEDOT

Konserniyhtiöiden myynnit

- Seuraavat Tikkurila Coatings Ltd:n tytäryhtiöt myytiin Becker Acroma Ltd:lle: Northern Universal Coatings Ltd, Industrial Coatings Western Ltd, Industrial Coatings Eastern Ltd, Industrial Coatings Northern Ltd, Southern Coatings and Services Ltd, Universal Surface Coatings Ltd and Chiltern Surface Coatings Ltd.
- Kemira myi Kemira Pigments Inc:n amerikkalaiselle Kerr-McGee Chemical LLC:lle.
- Kemira Pigments B.V. myytiin Kerr-McGee Chemical LLC:lle yhdessä Kemira Pigmente GmbH:n kanssa.
- Kemira Oyj myi Kemira Safety Oy:n amerikkalaisomisteiselle Scott Technologies Inc:lle.
- Prospector B.V:n sekä sen tytäryhtiön Aquanorm VOF:n toiminta lakkautettiin.
- Matherson S.p.A myytiin maaliskuu - huhtikuun vaihteessa 2000.
- Tikkurila myi 50 % omistusosuutensa Corob-konsernista Swisslogille, joka omisti jo aiemmin 50 % samasta konsernista. Kauppaan kuuluivat seuraavat yhtiöt: Corob International AG, Corob Oy, Corob Color Robots B.V., Corob SpA, Corob Scandinavia AB, Corob CPS Service Ltd, Corob Sudamericana S.A., Corob North America Inc. ja Corob Ltd. Samalla myytiin myös osakkuusyhtiö Corob India PVT.LTD.
- Tikkurila myi 50 %:n omistuksensa yhteisyrityksistä Becker Acroma Ltd ja Becker Acroma (Ireland) Ltd.
- Tikkurila CPS Oy myi sävytysjärjestelmiä valmistavan liiketoimintansa (sisältäen tytäryhtiöt: Winter-Bouts B.V., Macpherson GmbH, Winter-Bouts GmbH, CPS Color SA Pty Ltd, CPS Color Ltda, CPS Color Pty Ltd, Tikkurila Inc. ja Tikkurila CPS (SEA) Pte Ltd) syyskuun 2000 lopussa. Kemira-konsernilla on 28 %:n omistus uudessa CPS Color Group Oy:ssä.

Konserniyhtiöiden omistusten muutokset konsernin sisällä

- Tikkurila Coatings B.V:n omistus siirtyi Tikkurila CPS Oy:ltä Tikkurila Coatings Oy:lle.
- Kemira Pigments B.V:n osuus Kemira Pigments S.A:n osakkeista (50 %) myytiin Kemira Oyj:lle.
- Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd:n omistus siirtyi Tikkurila Coatings Ltd:ltä Tikkurila Coatings Oy:lle.
- Multirange B.V. siirrettiin Kemira Agro Holding B.V:n omistuksesta Kemira Oyj:n omistukseen.
- Kemira Chemicals on tehnyt Kanadassa konsernin sisäisiä rakennemuutoksia.
- Kemwater B.V. ja Kemira Chemicals B.V. fuusioitiin. Uuden yrityksen nimi on Kemira Chemicals B.V.

Nimenmuutokset

- Kemira Color B.V:n nimi muutettiin Tikkurila Coatings B.V:ksi.
- Kemira Coatings Ltd:n nimi muutettiin Tikkurila Coatings Ltd:ksi.
- Kemira Coatings (Ireland) Ltd:n nimi muutettiin Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd:ksi.
- Dickursby Färg AB:n nimi muutettiin Tikkurila AB:ksi.
- Tikkurila Baltcolor Sp. z o.o:n nimi muutettiin Tikkurila Polska Sp. z o.o:ksi.
- Societatea Comerciala Chimbis S.A:n nimi muutettiin Kemwater Chimbis S.A:ksi.
- CN Paper Chemicals Oy:n nimi muutettiin Kemira Paper Chemicals Oy:ksi, Krems Swiecie Sp. z o.o:n nimi Kemira Swiecie Sp. z o.o:ksi, ZAO Novokremsin nimi ZAO NovoKemiraksi, Cell Krems Sp z o.o:n nimi Kemira Cell Sp. z o.o:ksi ja KKS Krems Sanayi ve Ticaret A.S:n nimi Kemira Kimya Sanayi ve Ticaret A.S:ksi.
- Tikkurila CPS Oy:n nimi muutettiin Tikkurila Finance Oy:ksi.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

TUOSLASKELMA

Milj.e	Viite	1.1. – 31.12.	
		2000	1999
Liikevaihto	1	20,7	27,2
Liiketoiminnan muut tuotot	2	13,4	9,8
Kulut	3, 4	-33,5	-32,5
Poistot	5	-0,9	-1,0
Liikevoitto		-0,3	3,5
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-7,5	16,5
Voitto ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		-7,8	20,0
Satunnaiset erät	7	177,6	81,6
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		169,8	101,6
Tilinpäätössiirrot	8	0,0	0,0
Välittömät verot	9	-49,3	-28,4
Tilikauden voitto		120,5	73,2

RAHOITUSLASKELMA

Milj.e		2000	1999
Liiketoiminnan rahavirta			
Liikevoitto		-0,3	3,5
Oikaisut liikevoittoon		-13,2	-
Poistot		0,9	1,0
Saadut korot		35,8	31,0
Maksetut korot		-22,2	-22,5
Saadut osingot		0,4	1,3
Muut rahoituserät		-16,2	17,4
Verot		-49,3	-20,4
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		-64,1	11,3
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaiset liikesaamiset		-9,6	-2,7
Korottomat lyhytaikaiset velat		-15,1	7,5
Käyttöpääoman muutos yhteensä		-24,7	4,8
Liiketoiminnan rahavirta		-88,8	16,1
Investointien rahavirta			
Ostetut konserniyhtiöt		-19,3	-66,3
Ostetut osakkuusyhtiöt		-	-
Muun käyttöomaisuuden ostot		-0,6	-0,8
Myydyt konserniyhtiöt		16,1	-
Myydyt osakkuusyhtiöt		-	-
Muun käyttöomaisuuden myynnit		0,1	0,2
Investoinnit yhteensä		-3,7	-66,9
Rahavirta ennen rahoitusta		-92,5	-50,8
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)		-175,1	120,8
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)		87,3	-47,6
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)		139,4	-28,3
Konserniavustukset		174,8	109,1
Maksetut osingot		-29,4	-36,8
Muut		-23,1	-5,9
Rahoituksen rahavirta		173,9	111,3
Likvidien varojen lisäys / vähennys		81,4	60,5
Likvidit varat 31.12.		418,4	337,0
Likvidit varat 1.1.		337,0	276,5
Likvidien varojen lisäys / vähennys		81,4	60,5

TASE

Milj.e	Viite	31.12.	
		2000	1999
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	10	0,4	0,4
Aineelliset hyödykkeet	11	21,1	21,4
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		440,2	434,7
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		5,0	5,0
Muut osakkeet ja osuudet		3,3	3,1
Omat osakkeet		28,8	5,8
Muut sijoitukset		390,0	477,3
Sijoitukset yhteensä		867,3	925,9
Pysyvät vastaavat yhteensä		888,8	947,7
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset	13		
Korolliset saamiset		70,2	114,1
Korottomat saamiset		145,3	123,4
Saamiset yhteensä		215,5	237,5
Rahoitusarvopaperit	14	417,3	334,3
Rahat ja pankkisaamiset		1,1	2,7
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		633,9	574,5
Vastaavaa yhteensä		1 522,7	1 522,2
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	15		
Osakepääoma		217,0	217,0
Ylikurssirahasto		252,5	252,5
Omien osakkeiden rahasto		28,8	5,8
Edellisten tilikausien voitto		205,7	184,9
Tilikauden voitto		120,5	73,2
Oma pääoma yhteensä		824,5	733,4
Tilinpäätössiirtojen kertymät	16	0,5	0,5
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17	306,7	525,2
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		306,7	525,2
Lyhytaikainen vieras pääoma	19		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		362,5	217,5
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		28,5	45,6
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		391,0	263,1
Vieras pääoma yhteensä		697,7	788,3
Vastattavaa yhteensä		1 522,7	1 522,2

**EMOYHTIÖN LIITETIEDOT
TULOSLASKELMA (Milj.e)**

1. LIIKEVAIHTO	2000	1999
Liikevaihto	20,7	27,2

Liikevaihto koostuu sähkön myynnistä konsernin suomalaisille tytäryhtiöille ja konsernin ulkopuolelle Suomessa.

2. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	13,3	9,3
Muut liiketoiminnan tuotot	0,1	0,5
Yhteensä	13,4	9,8

3. KULUT

Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	15,7	20,8
Ulkopuoliset palvelut	-	-
Materiaalit ja palvelut yhteensä	15,7	20,8
Henkilöstökulut	11,8	6,4
Vuokrat	2,1	2,3
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,0	0,0
Muut kulut ja kulujen hyvitykset	3,9	3,0
Yhteensä	33,5	32,5

4. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,1
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ¹⁾	0,3	0,9
Muut palkat	5,3	4,2
Eläkekulut	5,4	0,7
Muut henkilöstösivukulut	0,7	0,5
Yhteensä	11,8	6,4

¹⁾ Johdon tulospalkkiota ei maksettu vuonna 2000 eikä vuonna 1999. Kemira Oyj:n toimitusjohtajan vuosipalkka luontoistetuineen oli 0,3 milj.e.

Johdon eläkesitoumukset
Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaana. Tämä mahdollisuus perustuu uusilta jäseniltä 1.1.1991 alkaen suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki yhtiön palvelukseen ennen vuotta 1991 tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät.

Hallituksen ulkopuolisille jäsenille maksetaan tehtävästä kuukausikorvaus, mutta palkkiota ei hallituksen jäsenille makseta.

Yritysjohdon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Yhtiön johdon kanssa ei ole tehty muusta vakituisesta henkilökunnasta poikkeavia eläkesitoumuksia.

Henkilökunta

Keskimäärin	120	132
Vuoden lopussa	116	133

5. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,1	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,3	0,3
Koneet ja kalusto	0,5	0,6
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	0,9	1,0

Poistoeron vähennys

Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	-0,1
Rakennukset ja rakennelmat	-0,1	-0,2
Koneet ja kalusto	0,1	0,3
Yhteensä	0,0	0,0

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot

Osinkotuotot		
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	0,3	-
Osinkotuotot omistusyhteisyrityksiltä	0,3	1,6
Osinkotuotot muilta	0,0	0,2
Osinkotuotot yhteensä	0,6	1,8
Korkotuotot		
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	22,4	26,5
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	14,3	12,6
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista muilta	7,8	1,8
Korkotuotot yhteensä	44,5	40,9

Muut rahoitustuotot	2000	1999
Muut rahoitustuotot konserniyhtiöiltä	0,1	0,2
Muut rahoitustuotot muilta	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot yhteensä	0,1	0,2
Kurssierot		
Kurssierot konserniyhtiöiltä	-	75,2
Kurssierot muilta	-	-69,3
Kurssierot yhteensä	-	5,9
Rahoitustuotot yhteensä	45,2	48,8

Rahoituskulut

Korkokulut		
Korkokulut konserniyhtiöille	-7,4	-2,1
Korkokulut muille	-24,2	-29,7
Korkokulut yhteensä	-31,6	-31,8
Muut rahoituskulut	-0,6	-0,5
Kurssierot		
Kurssierot konserniyhtiöiltä	13,2	-
Kurssierot muilta	-33,7	-
Kurssierot yhteensä	-20,5	-
Rahoituskulut yhteensä	-52,7	-32,3

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-7,5	16,5
-----------------------------------	------	------

Kurssierot

Realisoituneet	-24,4	17,7
Realisoitumattomat	3,9	-11,8
Yhteensä	-20,5	5,9

7. SATUNNAISET ERÄT

Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	190,7	96,1
Yhteensä	190,7	96,1

Satunnaiset kulut

Annetut konserniavustukset	-2,3	-2,9
Osakkeiden arvonalennus	-10,8	-11,6
Yhteensä	-13,1	-14,5

Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	177,6	81,6
--------------------------------------	-------	------

8. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN MUUTOS

Poistoeron vähennys	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot satunnaisista eristä	51,5	22,8
Välittömät verot kuluvalta vuodelta	-2,5	5,6
Välittömät verot aikaisemmilta vuosilta	0,3	0,0
Muut verot ja veronluontoiset menot	0,0	0,0
Yhteensä	49,3	28,4

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	2000 yhteensä	1999 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	0,7	0,5	1,2	1,8
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,2
Vähennykset	0,0	0,0	0,0	-0,8
Hankintameno vuoden lopussa	0,7	0,5	1,2	1,2
Kertyneet poistot vuoden alussa	-0,4	-0,4	-0,8	-1,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	0,0	0,8
Tilikauden poistot	0,0	0,0	0,0	-0,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-0,4	-0,4	-0,8	-0,8
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	0,3	0,1	0,4	0,4

**EMOYHTIÖN LIITETIEDOT
TASE (Milj.e)**

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat ²⁾	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	2000 yhteensä	1999 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	2,7	28,2	8,7	0,5	0,0	40,2	41,0
Lisäykset	0,0	0,1	0,4	0,0	0,0	0,5	0,4
Vähennykset	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,3	-1,2
Hankintameno vuoden lopussa	2,7	28,3	8,9	0,5	0,0	40,4	40,2
Kertyneet poistot vuoden alussa	0,0	-11,5	-6,8	-0,4	0,0	-18,8	-19,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2	1,2
Tilikauden poistot	0,0	-0,3	-0,5	0,0	0,0	-0,8	-0,9
Kertyneet poistot vuoden lopussa	0,0	-11,8	-7,1	-0,4	0,0	-19,4	-18,8
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	2,7	16,5	1,7	0,1	0,0	21,0	21,4

¹⁾ Maa- ja vesialueiden hankintamenoa ja kirjanpitoarvoon sisältyy arvonkorotuksia 0,6 milj.e kumpanakin vuotena.

²⁾ Rakennusten ja rakennelmien hankintameno sisältää vuonna 2000 ja 1999 arvonkorotuksia 5 milj.e.

12. SJOITUKSET

	Osuudet omistusyhteisyrityksissä	Tytäryhtiö-osakkeet ja muut osakkeet	Sijoitukset tytäryhtiöissä	Omat osakkeet	2000 yhteensä	1999 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	5,0	437,8	477,3	5,8	925,9	817,8
Lisäykset	0,0	19,4	0,0	23,0	42,4	72,2
Vähennykset	0,0	-13,7	0,0	-	-13,7	-11,7
Saamiset konserniyhtiöiltä	0,0	0,0	-87,3	-	-87,3	47,6
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	5,0	443,5	390,0	28,8	867,3	925,9

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 21.

13. SAAMISET

	2000	1999
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Eläkevastuusaaminen 1.1.	1,3	1,5
Siirto muihin lyhytaikaisiin korottomiin saamisiin	-1,3	-1,5
Lisäys/vähennys	-	-
Eläkevastuusaaminen 31.12.	-	-
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	-	-
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	-	-
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	70,2	114,1
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	70,2	114,1
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset konserniyhtiöiltä	2,6	3,2
Myyntisaamiset muilta	0,1	1,0
Myyntisaamiset yhteensä	2,7	4,2
Ennakkomaksut	0,0	0,1
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset konserniyhtiöiltä	115,1	111,0
Siirtosaamiset muilta	27,4	6,7
Siirtosaamiset yhteensä	142,5	117,7
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset		
Eläkevastuusaaminen 1.1.	-	-
Siirto pitkäaikaisista saamisista	1,3	1,5
Vähennys	-1,3	-0,2
Eläkevastuusaaminen 31.12.	0,0	1,3
Muut saamiset	0,1	0,1
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset yhteensä	0,1	1,4
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	145,3	123,4
Saamiset yhteensä	215,5	237,5
Rahalainat yhtiön johdolle	-	-
Siirtosaamiset		
Koroista	8,7	9,9
Veroista	12,7	-
Kurssieroista	9,0	5,9
Konserniavustuksista	109,7	96,1
Muista	2,4	5,8
Yhteensä	142,5	117,7

14. RAHOITUSARVOPAPERIT

	2000	1999
Rahoitusarvopaperit samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä	241,7	308,2
Rahoitusarvopaperit muissa yhtiöissä	175,6	26,1
Yhteensä	417,3	334,3

15. OMA PÄÄOMA

	2000	1999
Osakepääoma 1.1.	217,0	216,6
Muutos	0,0	0,4
Osakepääoma 31.12.	217,0	217,0

	2000	1999
Ylikurssirahasto 1.1.	252,5	252,9
Muutos	0,0	-0,4
Ylikurssirahasto 31.12.	252,5	252,5
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	5,8	-
Omien osakkeiden hankinta	23,0	5,8
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	28,8	5,8
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	258,1	227,5
Tilikauden tulos	120,5	73,2
Osongonjako	-29,4	-36,8
Omien osakkeiden siirto	-23,0	-5,8
Lahjoitukset	0,0	0,0
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto 31.12.	326,2	258,1
Oma pääoma yhteensä 31.12.	824,5	733,4

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

	2000	1999
Tilinpäätössiirtojen kertymät		
Kertynyt poistoero käyttöomaisuuserittäin		
Rakennukset ja rakennelmat	0,2	0,0
Koneet ja kalusto	0,3	0,4
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,1
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,0
Yhteensä	0,5	0,5

Tilinpäätössiirtojen kertymien muutos

	2000	1999
Tilinpäätössiirtojen kertymät 1.1.	0,5	0,5
Varausten muutos tuloslaskelmassa	0,0	0,0
Tilinpäätössiirtojen kertymät 31.12.	0,5	0,5

Kertyneiden poistojen laskennallinen verovelka oli 0,1 milj.e 31.12.2000 ja 0,1 milj.e 31.12.1999.

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

	2000	1999
Joukkovelkakirjalainat	61,7	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	193,7	380,7
Eläkelainat	51,3	56,3
Muut pitkäaikaiset velat	0,0	26,5
Yhteensä	306,7	525,2

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen

	2000	1999
Erääntymisajat		
2002 (2001)	8,6	45,5
2003 (2002)	142,6	8,7
2004 (2003)	1,5	174,3
2005 (2004)	54,6	142,2
2006 (2005) tai sen jälkeen	99,4	154,5
Yhteensä	306,7	525,2

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT**TASE (Milj.e)**

	2000	1999
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua		
Eläkelainat	51,3	56,3
Muut pitkäaikaiset velat	48,1	98,2
Yhteensä	99,4	154,5

Debenttuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Laina	Lainan valuutta		
FI 0003008581	1998-2003	EUR	45,2
FI 0003008599	1998-2006	EUR	16,5
Yhteensä			61,7

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

18. PITKÄAIKAINEN KOROTON VIERAS PÄÄOMA**Eläkevastuvelat**

Eläkesäätiöiden vastuuvajaukset	-	0,1
Muut eläkevastuut	1,2	1,4
Siirto muihin korottomiin velkoihin	-1,2	-1,5
Yhteensä	-	-

19. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA**Korolliset lyhytaikaiset velat**

Lainat rahoituslaitoksilta	39,3	87,6
Muiden pitkäaikaisien lainojen lyhennyserät muille	54,9	11,5
Saadut ennakot	0,8	-
Muut korolliset velat		
Muut korolliset lyhytaikaiset velat konserniyhtiöille	258,9	79,2
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	8,6	39,2
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	362,5	217,5

Vuonna 1999 muiden pitkäaikaisien lainojen lyhennyseriin sisältyy johdolle annettu optiolaina 0,1 milj.e.

Korottomat lyhytaikaiset velat

Ostovelat		
Ostovelat konserniyhtiöille	0,4	0,0
Ostovelat muille	2,6	3,0
Ostovelat yhteensä	3,0	3,0
Siirtovelat		
Siirtovelat konserniyhtiöille	6,2	3,9
Siirtovelat muille	19,1	37,4
Siirtovelat yhteensä	25,3	41,3
Eläkevastuvelat		
Siirto korottomasta pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta	1,2	1,5
Eläkevastuuvelan muutos	-1,2	-0,3
Eläkevastuuvelat yhteensä	0,0	1,2
Muut korottomat velat muille	0,2	0,1
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	28,5	45,6
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	391,0	263,1

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Kemira Oyj:n tilivuoden 2000 voitto oli 120 542 659 euroa ja vapaa oma pääoma 31.12.2000 oli 326 180 000 euroa. Konsernin vapaa oma pääoma oli 642 156 000 euroa. Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma oli 507 787 000 euroa, joka saadaan kun konsernitaseen vapaasta omasta pääomasta vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista.

	2000	1999
Siirtovelat		
Palkoista	1,3	0,9
Koroista ja kurssieroista	23,1	26,9
Veroista	0,0	7,6
Konserniavustuksista	0,2	0,2
Muista	0,7	5,7
Yhteensä	25,3	41,3

20. VAKUDET JA VASTUUSITOUMUKSET**Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset**

Eläkelainat	4,8	4,3
Annetut kiinnitykset	5,0	5,0

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omasta puolesta	1,1	0,2
Konserniyhtiöiden puolesta	9,8	10,9

Takaukset

Konserniyhtiöiden puolesta		
Lainoista	57,1	70,0
Leasing-sopimuksista	53,9	54,1
Muista sitoumuksista	4,4	7,7
Osakkuusyritysten puolesta	24,3	20,2
Muiden puolesta	1,6	1,9
Yhteensä	141,3	153,9

Letter of Comfort -vastuusitoumukset ¹⁾

Konserniyhtiöiden puolesta		
Luotoista	0,7	0,2
Leasing-sopimuksista	2,1	3,7
Yhteensä	2,8	3,9

¹⁾ Letter of Comfort -vastuusitoumukset eivät muodosta juridista takausta.

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot ja markkina-arvot sisältyvät konsernin liitetietoihin.

21. KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSUDET

Konserniyhtykset	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Kemira Agro Oy	100	100
Kemira Chemicals Oy	100	100
Kemira Pigments Holding B.V.	100	17,79
Kemira Metalkat Oy	100	100
Kemira Pigments Oy	100	100
Kemira Trading Oy	100	100
Tikkurila Oy	100	100
Spruce Vakuutus Oy	100	100
Kemira Danmark Holding A/S	100	100
Kemira (UK) Limited	100	100
Multirange B.V.	100	100
Kemira Pigments Latin America Comercial Ltda.	100	50
Kemira Pigments S.A.	100	50

Yhtiökokoukselle ehdotetaan, että tilivuodelta jaetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelle eli 37 094 000 euroa. Hallituksen käytettäväksi yleishyödyllisiin tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin (mm. lahjoituksiin Kemira Oyj:n säätiölle) ehdotetaan varattavaksi 500 000 euroa.

Helsingissä 12. helmikuuta 2001

Sten-Olof Hansén

Niilo Pellonmaa

Ritva Hainari

Eija Malmivirta

Tauno Piblava

Anssi Soila

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kemira Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Kemira Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon vuodelta 2000. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 12. helmikuuta 2001

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Kemira Oyj:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2000 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä perehtynyt tilintarkastuskertomukseen tänään pitämässään kokouksessa.

Vuoden 2001 varsinaiselle yhtiökokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että yhtiön hallintoa on hoidettu hyvin ja että hallintoneuvostolla ei ole

Kemira Oyj:n vuoden 2000 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen johdosta mitään huomautettavaa. Hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja että vastuuvapaus myönnetään hallitukselle, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajille. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Helsingissä 14. helmikuuta 2001

Timo Kalli

Risto Ranki

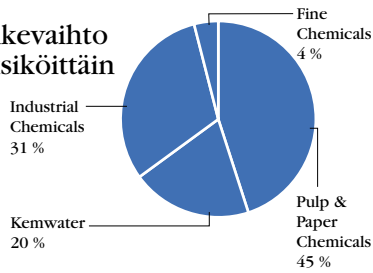
Pekka Kainulainen

Kari Rajamäki

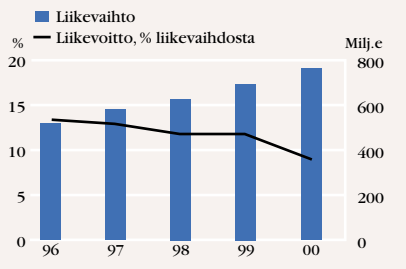
Sirpa Hertell

Mikko Långström

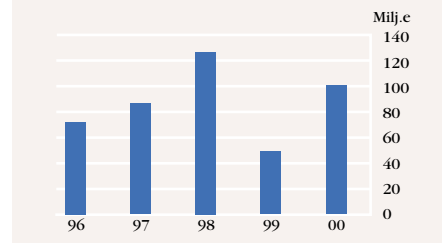
Liikevaihto yksiköittäin

Liikevaihto

Investoinnit

PULP & PAPER CHEMICALSILLA KASVUN VUOSI

Pulp & Paper Chemicalsin liikevaihto nousi 14 % ja oli 372 milj. euroa. Yksikön asiakasteollisuus, sellu- ja paperiteollisuus, eli koko vuoden 2000 voimakasta nousukautta, vaikka aivan loppuvuonna pientä hidastumista olikin nähtävissä. Asiakasteollisuudessa tapahtui useita suuria yrityskauppoja ja fuusioita, ja tämä keskittymiskehitys jatkuu voimakkaana. Tämä luo myös uusia haasteita kemikaalitoimittajille, joilta edellytetään entistä globalimpaa ja kokonaisvaltaisempaa palvelukykyä voimakkaasti laajenevien asiakasyritysten tarpeisiin. Chemicals vastaa haasteeseen kehittämällä edelleen kokonaisratkaisujen strategiaansa ja laajentamalla kansainvälisesti.

Ensimmäinen tärkeä askel uuden strategian toteuttamisessa oli Neste Chemicalsin suomalais-itävaltalaisen erikoiskemikaaliliiketoiminnan osto. Tämän kaupan myötä saimme vahvan jalansijan paperiteollisuuden erikoiskemikaaleissa Euroopan saksankielisellä alueella. Itävallan lisäksi kauppaan sisältyi toimintaa Suomessa, Puolassa, Turkissa ja Venäjällä.

Laajennusinvestoinnit jatkuivat monella taholla. Vaasaan valmistuu erikoiskemikaalitehtaan laajennus. Ruotsissa avataan pullonkauloja vetyperoksiditehtaalla, ja peretikkahappolaitteisto on asennettu Södra Cell AB:lle Mönsteråsiin. Brasilian liimatehdasinvestointi etenee suunnitelmien mukaan.

Öljyn kallistuminen nosti raaka-aineiden hintoja vuonna 2000 ja öljyn hinnan vaikutus on melkoinen myös kuluvana vuonna.

KEMWATERIN LAAJENEMINEN JATKUI

Kemwaterin liiketoiminta eteni pääosin suotuisasti vuoden 2000 aikana. Liikevaihto kohosi 7 % ja oli 156 milj. euroa. Organisaatiota muutettiin ja tällä hetkellä Kemwater jakaantuu kolmeen water management -yksikköön, jotka ovat Nordic (Pohjoismaat), Continental (muu Eurooppa) ja Overseas (muut maat). Neljäs liiketoimintayksikkö on nimeltään Sludge Management, joka keskittyy Krepro-liiketoiminnan kehittämiseen. Krepro tarkoittaa jätevesiliiketoiminnan käsitteitä ja kierrättämistä ympäristöystävällisin keinoin. Chemicals tekee aiheeseen liittyvää yhteistyötä Agron kanssa.

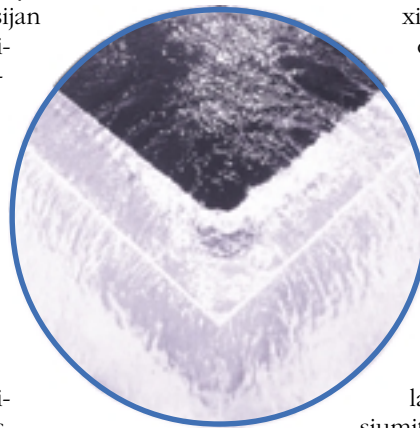
Kemwater eteni ripeästi uusissa hankkeissaan. Kasvu oli merkittävintä Overseas-alueella, tärkeimpänä 15 %:n osuuden hankkiminen Yhdysvaltojen johtavasta rautakoagulanttien valmistajasta Kemiron Inc:istä. Kiinan yhteistyössämme, Kemwater (Yixing) Co. Ltd, lisäsimme omistussuostamme.

Continental-alueella tehtiin kaksi yritysostoa. Ostimme tsekkiläisen alumiinisulfaatin valmistajan Luebný závody a.s:n ja Espanjasta Solvay S.A:n ferrikloridiliiketoiminnan.

Nordic-yksikössä laajennettiin magneesiumittoman rautakoagulantin valmistusta Porissa.

Kemwater Services Oy solmi merkittävän sopimuksen Kosovon vesihuollon kehittämiseksi. Pietarissa tutkimme mahdollisuuksia aloittaa kemikaalien valmistus jätevedenpuhdistuksen tarpeisiin paikallisten toimittajien kanssa.

Vesikemikaalien raaka-aineena käytettävän alumiinihydraatin hinnoissa oli nousupainetta.

KEMIRA CHEMICALS

Milj.e

	2000	1999	1998	1997	1996
Liikevaihto	767	697	630	582	520
Kulut	-638	-558	-507	-462	-407
Poistot	-60	-56	-48	-45	-42
Liikevoitto	69	83	75	75	71
Rahoituserät	-16	-24	-19	-17	-20
Tulos ennen satunnaisia eriä	53	59	56	58	51
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	647	596	524	453	415
Sijoitetun pääoman tuotto-%	12	13	14	17	18
Investoinnit	100	56	126	86	72
Henkilöstö (keskimäärin)	3 210	3 138	3 114	2 845	2 283

Liikevoittoluku sisältää pesuainefosfaattitehtaan lopettamisen kertakustannukset ja muut kertapoistot, yhteensä 14 milj. euroa.

INDUSTRIAL CHEMICALS SINNITTELI

Industrial Chemicalsin vuosi oli vaikea. Liikevaihto oli kutakuinkin edellisen vuoden tasolla. Hyvin menestyi ainoastaan Kemphos-yksikkö, joka valmistaa fosforihappoa Siilinjärvellä. Senkin tulosta rasitti fosforihapon alentunut hinta, jota tosin osittain tasapainotti dollarin korkea kurssi. Eläinrehuja ja pesuainekemikaaleja valmistavilla yksiköillä oli vaikeuksia kompensoida kohonneet raaka-ainekustannukset markkinahinnoilla. Pesuainekemikaaleista myytiin natriumtripolyfosfaattiliiketoiminta, ja se johtaa tuotteen valmistuksen päättymiseen Helsingborgissa muutaman vuoden sisällä. Kalsiumkloridiyksikön kilpailutilanne säilyi kireänä.

Industrial Chemicalsin tärkein investointi, natriumperkarbonaatin laajennus Ruotsissa, eteni suunnitelmien mukaan ja valmistuu vuoden 2001 puolella. Samoin investoitiin rehufoffaattien raaka-aineiden vastaanottoon siten, että kykenemme käyttämään edullisempaa ja puhtaampaa Kovdorin apatiittia rehufoffaattien raaka-aineena.

Kemira Fine Chemicals Oy:n toiminta eteni sovitun strategian mukaisesti. Yhtiön liikevaihto oli hieman viimevuotista parempi.

CHEMICALS JA YHTEISKUNTA

Kemira Chemicalsin liiketoimintayksiköillä on tärkeä yhteiskunnallinen merkitys myös jatkossa: Kemwater puhdistaa sekä juomaveden että jäteveden sadoille miljoonille ihmisille ja Pulp & Paper Chemicals palvelee tiedonvälitystä ja koulutusta mahdollistamalla tehokkaan ja ympäristömyönteisen paperintuotannon. Industrial Chemicalsin ECOX on ympäristölle haitaton pesuainekomponentti ja titaanidioksidi välttämätön raaka-aine lukematomissa arkipäivän tuotteissa.

TIETOJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMINEN

Tietojärjestelmien alueella jatkettiin SAP/R3 -järjestelmien kehittämistä. Järjestelmä on otettu käyttöön Saksassa ja Kanadassa se tapahtuu kevään aikana.

Chemicals rakentaa sähköistä kaupankäyntijärjestelmää osana prosessiorganisaatiotaan tavoitteena toiminnan jouheva sujuminen toimittajalta tyytyväiseen asiakkaaseen saakka. Sähköisen kaupankäynnin avulla voidaan tätä ketjua laajentaa niin että toimittajat ja asiakkaat tulevat entistä tiiviimmin mukaan samaan prosessiin.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vuosi 2001 on Chemicalsille myönteisen kasvun vuosi, ovathan sen yksiköistä Pulp & Paper Chemicals ja Kemwater koko Kemiran tärkeimpiä kasvualueita, joilta odotamme 20-30 %:n kasvua lähivuosina. Laajenemista tavoitellaan pääasiassa yritysostojen avulla. Sopivia yritysostoja etsitään tiiviisti ja tuloksia odotetaan molemmissa yksiköissä vuoden kuluessa. Selvitystyöt keskittyvät tällä hetkellä Yhdysvaltoihin ja Eurooppaan. Panostamme myös tutkimukseen ja kehitykseen, jotta orgaaninen kasvu turvattaisiin niin nykyisissä kuin ostettavissa yrityksissä.

Muutokset Chemicalsin strategisten liiketoimintayksiköiden sisällä ovat melkoisia. Pulp & Paper Chemicalsin

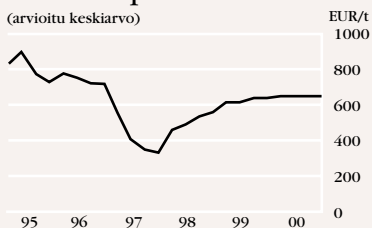
muurahaishappoyksikkö, Pigmentsin Porin tehdas sekä Kemira Fine Chemicals liitettiin Industrial Chemicalsiin vuoden 2001 alusta. Rehufosfaatit, kaliumsulfatit ja fosforiliiketoiminta puolestaan siirrettiin Agroon.

Kuluvan vuoden näkymiin vaikuttaa taloussuhdanteiden yleinen kehitys erityisesti Yhdysvalloissa. Chemicalsin liikevaihdon ja -voiton uskotaan kasvavan sekä orgaanisesti että yritysostojen kautta. Myös toteutettu Kemiran sisäinen rakennejärjestely, erityisesti Pigmentsin liittäminen Chemicalsiin, parantaa tulosta.

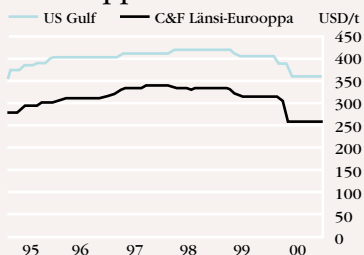
Vetyperoksidi (100%) Länsi-Euroopassa

(arvioitu keskiarvo)

Fosforihappo

US Gulf — C&F Länsi-Eurooppa

KEMIRA PIGMENTS

PARAS YKSIKKÖ PIDETTIIN

Kemiran strategian mukaisesti Kemira Pigmentsin heikosti kannattavat tuotantoyksiköt myytiin Yhdysvalloissa ja Hollannissa. Kemira Pigments perustaa toimintansa jatkossa Porin kilpailukykyiseen tuotantoyksikköön.

KYSYNTÄ NOSTI HINTOJA

Maailman titaanidioksidimarkkinat kasvavat noin 3 % vuodessa bruttokansantuotteen kasvun mukaisesti. Vaikka eri tarkoituksiin käytetyn titaanidioksidin määrät eivät välttämättä muutu kovinkaan merkittävästi vuodesta toiseen, sen kysyntä vaihtelee noin kolmen vuoden syklillä. Syynä on lähinnä, että asiakkaat ostavat tuotetta varastoon ja sitten purkavat varastoon.

Titaanidioksidin kysyntä kasvoi vuonna 2000 merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna kaikilla markkina-alueilla, eniten kuitenkin Länsi-Euroopassa. Kysynnän voimakas kasvu johti tiukkaan toimitustilanteeseen ja siten hintojen kohoamiseen vuoden aikana useaan otteeseen. Viimeisimmät hinnankorotusilmoitukset on annettu vuoden 2000 lopulla.

Uutta kapasiteettia tuli maailmassa käyttöön vuoden 2000 aikana hieman yli 100 000 tonnia. Kapasiteetin lisäykset on tehty tuotannon pullonkauloja poistamalla, sillä nykyinenkin hintataso ei tue investointeja täysin uusiin tehtaisiin. Pullonkaulainvestointeja ja joitakin ennakkokaavailuja uusien pienhköjen linjojen rakentamiseen on ilmoitettu yhteensä noin 400 000 tonnia neljälle tulevalle vuodelle. Tämä vastaa kysynnän keskimääräistä kasvua, jolloin nykyinen hyvin tasapainossa oleva kysyntä ja tarjonta säilyy myös tulevaisuudessa.

Kemira Pigments toimittaa tuotteita yhteensä yli sataan maahan. Tärkein markkina-alueemme on läntinen Eurooppa, joskin markkina-asemamme on merkittävä myös Latinalaisessa Amerikassa ja Aasiassa. Tärkein kasvualueemme, etenkin painoväriutuotteissa, on tulevaisuudessa Pohjois-Amerikka.

RAAKA-AINEET KALLISTUIVAT

Tärkeimmät valmistuksen kustannustekijät ovat ilmeniitti ja energia. Ilmeniitin hinta on kohonnut markkinoilla esiintyvän niukkuuden vuoksi ja energiakustannus nousi kansainvälisen hintakehityksen mukana.

LÄHIVUOSIEN TAVOITTEET

Tehtaamme Porissa on yksi suurimmista sulfaattimenetelmällä toimivista tuotantolaitoksista maailmassa. Sen kapasiteetti on 120 000 tonnia vuodessa. Tehdas käyttää edullisinta titaanioksidin raaka-ainetta, ilmeniittiä. Porin tuotantoyksikkö on siten kustannuksiltaan hyvin kilpailukykyinen. Meillä on vahva markkina-asema useissa erikoistuotteissa, kuten painoväreissä käytettävissä tuotteissa ja mikrokiteisessä titaanioksididissa.

Tavoitteenamme on kasvaa edelleen sekä erikoistuotteissa että myös teollisuuspigmenteissä. Erikoistuotteista haemme kasvua uusista tuotteista ja lisämääristä. Tuotantokapasiteetin nostamista asteittain 150 000 tonniin pulonkauloja poistamalla selvitetään parhaillaan.

Keskeinen tavoittemme tulevaisuuden ympäristönsuojelussa on hyödyntää prosessissa muodostuvat sivuvirrat myytävänä tuotteina. Oheistuotteita käytetään mm. vedenpuhdistukseen, maanparannukseen ja sementin lisäaineeksi.

T&K PYSYY TÄRKEÄLLÄ SIJALLA

Titaanioksidin valmistusprosessi on erittäin pitkä ja mutkikas, ja sen hallintaan liittyy paljon osaamista. Kemiralla on erityisosaamista jälkikäsitteilyteknologiassa, mikrokiteisen tuotteen valmistuksessa ja myös ympäristöteknologiassa.

Pigmenttäräisen eli peittävän titaanioksidin tuotekehitys kohdistui erityisesti painoväri- ja maaliteollisuudessa

käytettäviin pigmentteihin. Erikoistuotteissa kehitimme varsinkin kosmetiikassa, muoveissa, maaleissa ja katalyyteissä käytettäviä tuotteita. Niin sanotuissa efekti-automaaleissa käytettävän mikrokiteisen, läpinäkyvän TiO₂-pigmentin kehitystyö valmistui. Tutkimuksessa ja kehityksessä teimme yhteistyötä asiakkaiden, yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Kotimaista ilmeniittiä tutkimme Kälviällä yhteistyössä VTT:n ja kaivosalan kehitysyrityksen kanssa. Tehdasmittaisella koeajolla selvitetään tämän ilmeniitin tekninen soveltuvuus Porin sulfaattiprosessin raaka-aineeksi.

TEHOKKUUTTA PARANNETAAN ENTISESTÄÄN

Kemira Pigmentsin tehokkuus on kohonnut viime vuosina merkittävästi. Porissa tuotantokapasiteetti henkilöä kohden on kohonnut noin 40 % vuodesta 1997. Lähivuosina kasvatamme kapasiteettia edelleen ja parannamme energian käytön tehokkuutta.

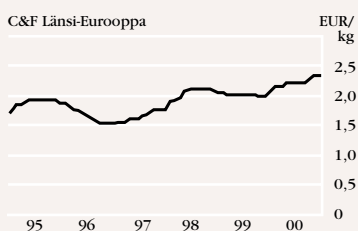
YHTEISTYÖSTÄ SYNERGIAA

Yhteistyömme Kemwaterin kanssa on molemmille osapuolille merkittävää. Tikkurilan kanssa olemme tutkineet titaanioksidin käyttöä maaleissa. Jatkossa tiivistämme yhteistyötä Kemiran Espoon ja Oulun tutkimuskeskusten kanssa tutkimusresurssien käytön tehostamiseksi.

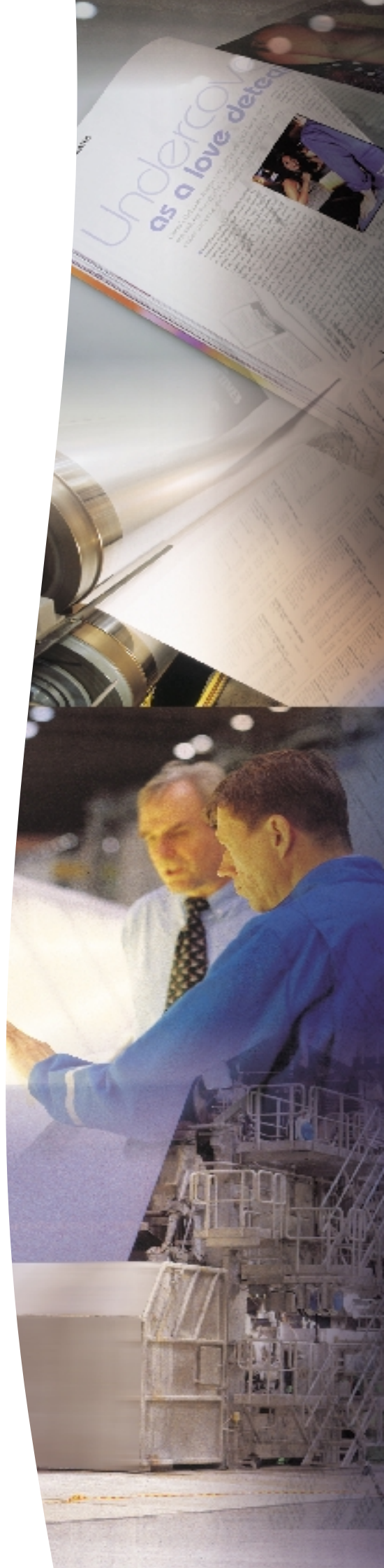
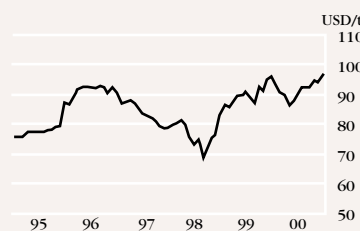
TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Titaanioksidin kysyntä on jatkunut hyvänä, joskin Yhdysvaltojen hidastuva talouskasvu saattaa alentaa kysyntää Pohjois-Amerikan markkinoilla. Uutta kapasiteettia tulee käytön rajoitetusti. Hintatason uskotaan säilyvän vahvana myös ensi vuoden aikana.

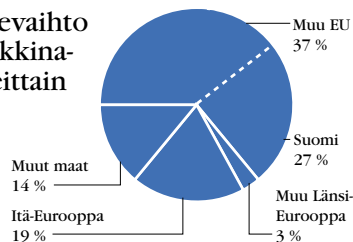
Titaanioksidipigmentti

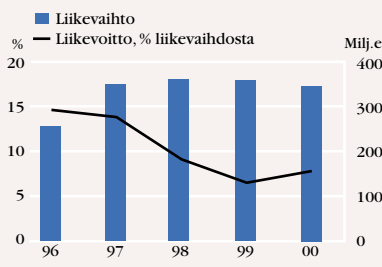
Ilmeniitti

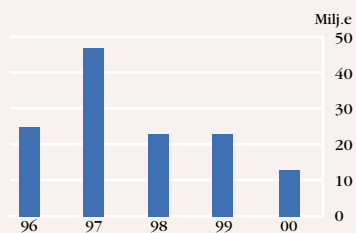
Liikevaihto markkina-alueittain

Liikevaihto

Investoinnit

Kemiran strategiseksi painopistealueeksi valitseman maaliliiketoiminnan toimintaedellytykset paranivat huomattavasti, kun sävytysliiketoiminta, Tikkurila CPS, myytiin ruotsalaiselle pääomasijoitusyhtiö Industri Kapitalille syksyllä.

TIKKURILA PAINTS LAAJENEE LÄNTEEN

Vuodenvaihteessa 2001 toteutunut Alcro-Beckers AB:n osto oli alku Tikkurilan laajentumiselle Länsi-Eurooppaan. Ruotsin suurin maalinalvalmistaja on jo vanhastaan tuttu kumppani: yhteisyritys Baltic Color on toiminut menestyksekkäästi Baltiassa jo vuodesta 1994.

Tikkurilan kauppa- ja rakennusmaalit tavoittelevat merkittävää asemaa valituilla markkina-alueilla. Yrityskaupan myötä Tikkurilasta tuli Pohjoismaiden suurin maalinalvalmistaja. Euroopassa yritys on jo 10 suurimman joukossa, mutta tavoitteena on viiden kärki lähivuosina.

Viime vuosina ulkomaaleissa on keskitytty teknisesti laadukkaiden ja säänkestävien tuotteiden kehittämiseen. Liuotepitoisten tuotteiden käyttöä on vähennetty korvaamalla nämä tai tuomalla näiden rinnalle vesiohenteinen tai niukkaliuotteinen vaihtoehto. Myös vesiohenteisia tuotteita on kehitetty edelleen. Sisämaaleissa jatketaan mahdollisimman vähäpäästöisten tuotteiden kehittämistä.

MANNER-EUROOPAN MARKKINAT SUOTUISAT

Sateinen kesä vaikeutti ulkomaalien myyntiä Suomessa ja Ruotsissa. Alku-

vuoden ja syksyn vilkkaan kysynnän ansiosta kauppa- ja rakennusmaalien myynnissä päästiin kuitenkin edellisvuoden tasolle.

Keväällä markkinoille tuotu, värien valintaa helpottava Kaunis Koti -konsepti ja -tuotteet on otettu hyvin vastaan sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla (nimellä Feelings), ja myynti on kehittynyt odotusten mukaisesti.

Tulosta heikensivät jonkin verran kertaluontoiset, markkinointiin tehdyt panostukset, joiden tuottama hyöty nä-

kyv vasta pitemmällä aikavälillä.

Myös Venäjällä liiketoiminta kehittyi myönteisesti. Toimitukset kasvoivat kolmanneksella, ja paikallisten yhtiöiden toiminta vilkastui. Luoteis-Venäjällä asemansa vakiinnuttanut Finncolor kasvoi erityisesti oman tuotannon ansiosta: jo puolet myydyistä litroista valmistetaan Pietarissa. Maalauuskoulun toimintaa jatkettiin, ja varastotiloihin rakennettiin moderni koemaalaamo.

Kraski Tikkurilan tehdas lähellä Moskovaa aloitti keväällä oman maali-tuotannon. Tuotekehitystä johdetaan Vantaalta, ja tuotannossa hyödynnetään mahdollisimman paljon paikallisia raaka-aineita. Tälle tuoteriikelle etsitään omat jakelutiet, ja sen avulla voidaan kilpailla paikallisten valmistajien kanssa. Keväällä avattiin aluevarasto

TIKKURILA
Milj.e

	2000	1999	1998	1997	1996
Liikevaihto	345	357	361	349	255
Kulut	-301	-316	-312	-288	-208
Poistot	-17	-18	-16	-13	-10
Liikevoitto	27	23	33	48	37
Rahoituserät	-1	-4	-5	-4	-4
Tulos ennen satunnaisia eriä	26	19	28	44	33
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	252	234	211	181	170
Sijoitetun pääoman tuotto-%	13	10	16	27	22
Investoinnit	13	23	23	47	25
Henkilöstö (keskimäärin)	2 049	2 301	2 214	1 902	1 520

Novosibirskiin palvelemaan Siperian jälleenmyyjiä.

Benetton-konseptin markkinointi jatkui Keski-Euroopassa, jossa se on toiminut hyvin. Markkinoille tuotiin ultramodernit tuotteet, esim. helmiäishohtoinen tehosteaine Iridescent. Vuodenvaihteessa eri puolilla maailmaa oli n. 500 maalia myyvää Benetton-muymälää.

Unkarissa myynnin kehitys oli suotuisa. Siirtyminen uusiin tiloihin marraskuussa 2000 parantaa asiakaspalvelua entisestään.

Tilanne Baltiassa normalisoitui Venäjän kriisin jälkeen, ja Baltic Colorin myynti kehittyi positiivisesti. Baltian johtavan tuotemerkin Vivacolorin asema vahvistui entisestään.

TIKKURILA COATINGS
EUROOPPALAISTUI

Vuonna 2000 saatiin päätökseen Tikkurila Coatingsin profiilin muutos selkeästi eurooppalaiseksi yritykseksi. Ulkoisena merkkinä yhteisestä identiteetistä kaikkien yhtiöiden nimi on nyt Tikkurila Coatings, ja tuotenimetkin ovat pääosin samat. Tavoitteena on, että maasta ja paikasta riippumatta asiakkaalle syntyy mielikuva yrityksestä, joka tarjoaa räätälöityjä pintakäsittelyratkaisuja teollisuuden tarpeisiin.

Temaspeed-palvelupisteitä perustettiin lisää kotimaassa ja ulkomailla. Temaspeed on johtava teollisuusmaali-

en säilytys- ja jakelujärjestelmä koko Euroopassa. Tikkurila Coatingsilla on omaa tuotantoa, myyntiyhtiö tai maahantuoja 20 maassa, ja valtuutettuja Temaspeed-jälleenmyyjiä jo n. 200.

Vantaalle valmistui lähes kolmen vuoden projektin tuloksena mittava puuteollisuuden asiakaspalvelukeskus, jossa on käytössä uusin teknologia. Asiakkailta on mm. mahdollisuus testata tuotteitaan uusilla laitteilla ennen omien investointipäätöstensä tekemistä.

Metalliteollisuusmaalien tuotekehityksessä on erityisesti panostettu ympäristömyötäisiin tuotteisiin. Näitä ovat esim. vesiohenteiset maalit sekä maalit, joilla on korkea kuiva-ainepitoisuus. Puuteollisuusmaaleissa tärkeimpänä kehityskohteenä ovat vesiohenteiset ja UV-kovettuvat tuotteet. Coil coating -tutkimuksessa kehitetään paksukalvopinnoitteita ja kromattomia pohjamaaleja.

VIENTI KASVOI VOIMAKKAASTI

Teollisuusmaalien kilpailukyky on parantunut sekä Pohjoismaissa että muualla Euroopassa. Tikkurila Coatings kuuluu nyt valitsemillaan alueilla Euroopan johtaviin teollisuusmaalien toimittajiin.

Korroosionestomaaleissa yhtiö on kuuden suurimman joukossa ja tuote-

maaleissa se mahtuu 10:n kärkeen. Tikkurila Coatingsin puuteollisuusmaalit ovat Suomessa ja Baltiassa markkinajohtajia. Coil coating on saanut vakiintuneen pohjoismaisen asiakaskuntansa lisäksi uusia vientiasiakkaita.

Talouselämän suotuisan kehityksen ansiosta teollisuusmaalien kulutus kääntyi hienoiseen nousuun Suomessa ja Ruotsissa.

Erityisesti vientimarkkinoilla maalien myynti kehittyi voimakkaasti. Toimitukset IVY-markkinoille lähes kaksinkertaistuivat. Baltian toimintojen vahvistamiseksi Latviaan perustettiin palvelukeskus. Unkarissa muutettiin ajanmukaisiin tiloihin, joista voidaan hoitaa maalitoimituksia koko itäiseen Keski-Eurooppaan.

Isossa-Britanniassa vahvistettiin asemia metalliteollisuudessa ostamalla Mason Coatings PLC:n teollisuusmaali- liiketoiminta. Tuotteiden valmistus siirretään vähitellen Bury ja West Bromwichin tehtaalle.

Isossa-Britanniassa myös toteutettiin keskittyminen valituille toiminta-alueille myymällä 50 %:n osuus Becker Acroma Ltd:stä. Samalla myytiin Goldspeed-jälleenmyyjäketju, joka jatkaa edelleen Tikkurila Coatingsin metalliteollisuusmaalien markkinointia.

MIHIN MAALIA TARVITAAN?

Maalien tehtävänä on suojata ja kunnistaa pintoja, joten niillä on huomattava merkitys kestäväen kehityksen kannalta. Asianmukaisesti suojatut rakennukset ja rakenteet kestävät kauemmin ja säästävät näin luontoa ja erilaisia materiaaleja.

Estetiikan ja värien merkitystä ei myöskään sovi vähätellä. Ympäristönsä kanssa sopusoinnussa oleva rakennus on ilo silmälle ja hyvällä maulla valittu sisustus tuo viihtyisyyttä työ- ja asuin-ympäristöön. Myös teollisessa maalauksessa värien merkitys on kasvanut.

TOIMINNAN LÄHTÖKOHTA ON ASIAKAS

Tikkurilan toiminta on aina lähtenyt asiakkaan tarpeista. Vuodesta 1929 ilmestynyt Tikkurilan Viesti on maamme vanhimpia asiakaslehtiä, ja ammattilaisten maalausneuvonnan juuret ulottuvat yhtä pitkälle. Syksyllä 2000 käyttöön otettu puhelinalue Maalilinja avasi myös kuluttajille suoran yhteyden maalitehtaalle.

Tikkurila on maailman johtavia yrityksiä sävytysjärjestelmän hyödyntämi-

sessä maalituotteiden markkinoinnissa niin kuluttajille, ammattilaisille kuin teollisuuteenkin.

Tikkurila Paints otti muutama vuosi sitten ensimmäisenä maailmassa käyttöön ympäristömyötäiset sävytyspastat ja vain kaksi perusmaalia käsittävän sävytysjärjestelmän. Tikkurila Coatingsin kahden perusmaalin järjestelmän sävytyspastat täyttävät teollisuusmaalauksen tiukat laatu-, työsuojelu- ja ympäristövaatimukset.

Tuotannon tehokkuus Tikkurilassa on huippuluokkaa. Tammikuussa 2000 käyttöön otettu Monicolor-tehtaan uusi ohjauksjärjestelmä lisää entisestään kustannustehokkuutta ja parantaa laadun- tuottokykyä.

Kaikkia toiminnan osa-alueita parannetaan jatkuvasti etsimällä parhaimpia menettelytapoja ja vertaamalla omaa toimintaa niihin. Toimitusvarmuus on saavuttanut erittäin hyvän tason.

VERKKOKAUPAN KEHITTÄMINEN ETENEE

Vuonna 2000 käynnistettiin useita sähköiseen kaupankäyntiin liittyviä projekteja. Tikkurila liittyi osakkaaksi BuildForum-nimiseen sähköiseen kauppapaikkaan, joka pyrkii neutraaliksi markkinapaikaksi ja logistiikkaketjujen ohjaajaksi rakennusalalla.

Omaa verkkosivustoa kehitetään tavoitteena valmius ottaa vastaan tilauksia Internetin kautta. Sähköisten tilausten osuus on jo kasvanut merkittäväksi, ja myös hankintapuolella tutkitaan sähköisen kaupankäynnin mahdollisuuksia.

EDELLÄKÄVIJÄ YMPÄRISTÖASIOISSA

Ympäristöasioissa Tikkurila on alansa edelläkävijä koko maailmassa. Yritys sai jo vuonna 1994 ympäristöjärjestelmästä BS 7750 -standardin mukaisen sertifiikaatin, joka sittemmin vaihdettiin ISO 14001 -sertifiikaattiin. Tikkurilan kaikilla tehtailla on jo olemassa tai valmisteilla ISO-standardisarjan mukaiset ympäristö- ja laatu- järjestelmät.

EU:n määräykset maaleissa sallittavista orgaanisten liuotteiden määristä astuvat voimaan huhtikuussa 2001. Tikkurila on jo vuosia ennakoanut tulevia muutoksia mm. lainsäädännössä ja ohjannut tuotekehitystään ja markkinointiaan sen mukaan.

Syksyllä 2000 Tikkurila Coatings järjesti asiakkailleen ympäristöasioista

ja uusista teknologioista koulutusta, josta saatiin erittäin paljon positiivista palautetta.

HENKILÖSTÖ

Vuoden 2000 lopussa Tikkurila-konsernin palveluksessa oli 1 506 henkeä eli 777 vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Näistä 769 työskenteli Suomessa. Alcro-Beckersin mukaantulo vuoden 2001 alusta nostaa henkilöstön määrää noin 1 100:lla.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

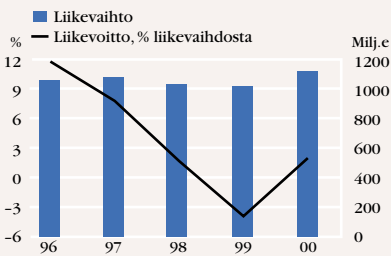
Sekä kauppa- ja rakennusmaaleissa että teollisuusmaaleissa selkeänä tavoitteena on kasvu ja valittujen tuote-alueiden vahvistaminen. Vakiintuneilla markkinoilla tämä tapahtuu yritysosto- ja lähialueiden kasvavilla markkinoilla orgaanisesti.

Tikkurilan erityisvahvuutena on joustavuus eli kyky sopeutua markkinoiden ja muuttuvien asiakasrakenteiden kulloisinkin vaatimuksiin. Tätä kykyä tarvitaan yhä kovenevassa kilpailussa, jossa vain parhaat yritykset menestyvät.

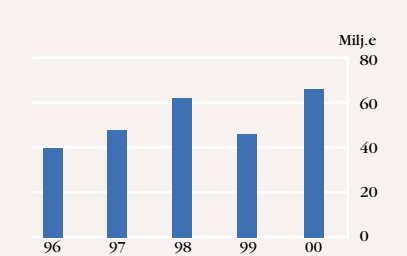
Tikkurila on aina halunnut ottaa käyttöön uudet toimintatavat, kun sellaisia on ollut tarjolla. Sähköinen kaupankäynti on myös asia, jossa Tikkurila haluaa olla ykkönen. Tavoitteena on kehittää mahdollisimman yksinkertaisia järjestelmiä, jotka palvelevat parhaalla mahdollisella tavalla niin yritystä kuin asiakasta.

Alcro-Beckers tulee vahvistamaan Tikkurilan kilpailukykyä entisestään, ja voimien yhdistäminen tekee konsernista maalimarkkinoiden huippuosajan. Molemmat yritykset ovat edelläkävijöitä ympäristöasioiden ja asiakassuh- teiden hoitamisessa. Tämä on ensimmäinen askel kohti vahvan pohjois- maisen maaliyrityksen luomista.

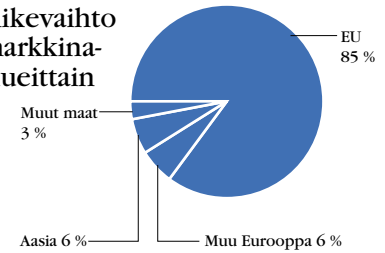
Liikevaihto

Investoinnit

Liikevaihto markkina-alueittain

HINNAT VIHDOIN NOUSUUN

Vuonna 2000 kasvinravinteiden käyttö maapallolla kasvoi noin 2 %. Maailman viljasadon ennustetaan alittavan edellisvuoden sadon lähes 2 %:lla. Länsi-Euroopassa, joka on Kemira Agron päämarkkina-alue, tapahtui suuria lannoiteteollisuuden rakennemuutoksia. Typpilannoitekapasiteettia suljettiin lähes 3 miljoonaa tonnia ja NPK-lannoitekapasiteettia miljoona tonnia.

Tuotteiden vähentyneen kysynnän ja halpatuonnin vuoksi länsieurooppalainen lannoiteteollisuus on parin viime vuoden aikana sulkenut 30 tehdasta. Kemira Agro sulki kesäkuussa Hollannissa Pernisin tehtaan ja joulukuussa Rozenburgin tehtaan, yhteensä 560 000 tonnia NPK/DAP-kapasiteettia ja lähes miljoona tonnia typpilannoitekapasiteettia. Kaikkien näiden ratkaisujen uskotaan tervehdyttävän toimialaa ja luovan lannoiteteollisuudelle mahdollisuuden kehittyä osana Länsi-Euroopan korkealaatuista ja kilpailukyistä elintarvikeketjua.

Lannoitteiden hinnat lähtivät Länsi-Euroopassa nousuun vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja kohosivat koko loppuvuoden. Typpilannoitteiden hinnat olivat vuoden lopussa eri markkinoilla 40-90 % korkeampia ja

NPK-lannoitteiden hinnat 20-35 % korkeampia kuin vuotta aikaisemmin. Sitä vastoin PK-lannoitteiden hinnat pysyivät lähes ennallaan. Kilpailu kiristyi lannoitteiden vientimarkkinoilla varsinkin NPK-tuotteiden osalta.

Raaka-aineista maakaasun hinta kohosi jyrkästi, mikä taas nosti siitä valmistettavan ammoniakkin hintaa. Ammoniakki maksoi joulukuussa yli 80 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kaliraaka-aineen hinta oli koko vuoden jokseenkin vakaa. Fosforiraaka-aineista fosforihapon dollarihintaa laski vuoden ensimmäisellä puoliskolla 15 %.

UUDEN STRATEGIAN MUKAINEN KAHTIAJAKO

Kemiran uutta strategiaa, jossa Agron painopistealueena ovat erikoislannoitteet, alettiin toteuttaa heti vuoden alusta jakamalla Agro kahdeksi uudeksi strategiseksi liiketoimintayksiköksi, jotka ovat Kemira Agro Specialties ja Kemira Agro Nitrogen.

Kemira Agro Specialtiesin tavoite on olla ensisijainen yhteistyökumppani ja kokonaisratkaisujen toimittaja elintarvikeketjussa. Uuden strategian toteuttamista varten ne osat Kemira Chemicalsista, jotka toimivat elintarvikeketjussa, siirrettiin osaksi Agroa. Siirretyt liiketoiminnat ovat eläinrehufosfaatit, fosforihappo ja kaliumsulfaatti.

Kemira Agro Nitrogen toimii toistaiseksi osana Kemira Agroa ja sen suunnittelu- ja ohjauksjärjestelmiä. Strategiansa mukaisesti Kemira pyrkii kuitenkin luopumaan typpilannoiteliiketoiminnasta.

KEMIRA AGRO SPECIALTIES

Kemira Agro Specialtiesin strategiana on kasvaa tarjoamalla uusia tuote- ja palvelukokonaisuuksia:

- maatalouteen Itämeren alueella ja itäisessä Keski-Euroopassa
- valituille erikoiskasvimarkkinoille

KEMIRA AGRO

Milj.e

	2000	1999	1998	1997	1996
Liikevaihto	1 116	1 015	1 030	1 079	1 056
Kulut	-1 029	-990	-954	-941	-871
Poistot	-64	-64	-57	-53	-59
Liikevoitto	23	-39	19	85	126
Rahoituserät	-17	-20	-17	-21	-23
Tulos ennen satunnaisia eriä	6	-59	2	64	103
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	605	663	645	602	595
Sijoitetun pääoman tuotto-%	5	-5	5	14	21
Investoinnit	66	47	62	48	40
Henkilöstö (keskimäärin)	2 833	2 951	3 071	3 117	3 415

maailmanlaajuisesti

- valituille rehumarkkinoille maailmanlaajuisesti.

Tämä merkitsee selvää siirtymistä peruslannoitteista erikoistuotteisiin. Toisin sanoen markkinoilta, joissa kilpailaan pelkästään hinnalla, siirrämme painopistettä sellaisille markkinoille, joilla asiakkaiden ja kuluttajien ostovoima on suurempi. Tarjoamme myös räätälöityjä tuotteita ja kasvuohjelmia, joissa palvelut muodostavat tärkeän osan kokonaisratkaisujamme.

Toimitamme pääasiassa moniravinteisia NPK-lannoitteita ja täysin vesiliukoisia erikoislannoitteita maailmanlaajuisille markkinoille. Tuotantolaitoksemme sijaitsevat Suomessa, Tanskassa, Liettuassa, Kiinassa, Yhdistyneissä Arabiemiirikunnissa ja Malesiassa.

Yksikön liikevaihto oli 563 milj. euroa. Myyntimäärät säilyivät lähes edellisvuoden tasolla. Länsi-Euroopan NPK-hintojen selvä paraneminen vuoden loppupuolella ei kuitenkaan riittänyt kattamaan pääraaka-aineen, ammoniakkin, hinnannousua. Myös Baltian

ja Puolan markkinoilla tapahtui lievää paranemista. Tulosta kohensi Euroopan ulkopuolelle suuntautunut vienti vahvan dollarin ansiosta. Täysin vesiliukoisten erikoislannoitteiden myyntimäärät kasvoivat ja kannattavuus säilyi hyvällä tasolla, vaikka kaliumnitraatin tarjonnan voimakas kasvu laski hintoja jonkin verran.

KEMIRA AGRO NITROGEN

Kemira Agro Nitrogen tuottaa pääasiassa typpilannoitteita Länsi-Euroopan markkinoille ja sen tuotantolaitokset sijaitsevat Hollannissa, Belgiassa, Ranskassa ja Isossa-Britanniassa.

Yksikön liikevaihto oli 662 milj. euroa. Tulos parani voimakkaasti edellisestä vuodesta typpilannoitteiden hinnannousun ansiosta. Maakaasun hinnan nousu, + 70 % edelliseen vuoteen verrattuna, söi kuitenkin merkittävän osan tästä hyödyistä.

Prosessikemikaaliliiketoiminta jatkui vakaana. Hinnat nousivat seurailen raaka-ainehintoja. Liiketoiminnan kehittäminen jatkui ja Rozenburgin tehtaan sulkeutuessa tilalle neuvoteltiin korvaavat hankintasuoraukset.

LIKETOIMINNAN KEHITYS JA T&K

Pääosan investointivaroista käytimme olemassa olevien laitosten turvallisuuden ja luotettavuuden kehittämiseen sekä vahvistamaan valitsemamme erikoislannoitestrategiaa. NPK-lannoitteita tuottavat yhteisyritykset niin Liettuassa kuin Malesiassakin saatiin vakaaseen

toimintaan ja NPK-tehdas Zhanjiangissa, Kiinassa valmistui joulukuussa aloittaen samalla koetutannon. Vesiliukoista ureafosfaattia valmistava tehdas aloitti toimintansa Yhdistyneissä Arabiemiirikunnissa helmikuussa 2001. Arab Potash Companyn kanssa aloitettu yhteisprojekti kaliumnitraatin ja dikalsiumfosfaatin tuottamiseksi Jordaniassa on edennyt suunnitellusti ja tuotanto käynnistyy kesällä 2002.

Kemira Agron kokonaisinvestoinnit olivat kuluneena vuonna 66 milj. euroa.

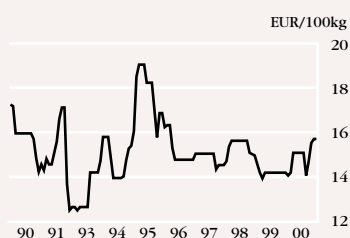
Kemira Agro Specialtiesin yhdessä muiden maatalouden tuotantotarvike- ja palvelutarjoajien kanssa kehittämä internet-palvelu Farnit Website Oy laajeni. Kattava maatalouden portaali on saanut laajan käyttäjäkunnan ja vuoden loppuun mennessä klubijäseniksi kirjautuneet 9 000 viljelijää edustavat 20 %:ia Suomen viljelyalasta. Kehitetyn internet-tuotteen hyödyntämistä KAS:n muilla markkina-alueilla selvitetään vuoden 2001 aikana.

Tutkimuksessa keskityimme erikoistumista tukeviin aiheisiin. Kasvuohjelmiin ja täsmäviljelyyn liittyvien palvelujen kehittäminen sekä kasvi- ja aluekohtaisten erikoislannoitteiden kehittäminen muodostavat tutkimuksen ytimen. Uuden, joustavasti eri vaatimuksiin muuntautuvan pilot-tehtaan suunnittelu aloitettiin. Se valmistuu Espoon tutkimuskeskukseen vuonna 2001 ja antaa entistä paremmat mahdollisuudet asiakkaidemme nopeaan ja räätälöityyn palveluun.

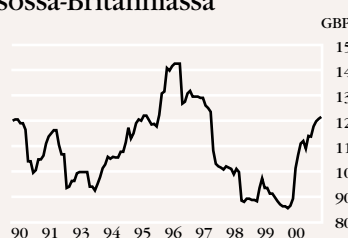
Tutkimusmenot olivat 12 milj. euroa, 1,1 % liikevaihdosta.

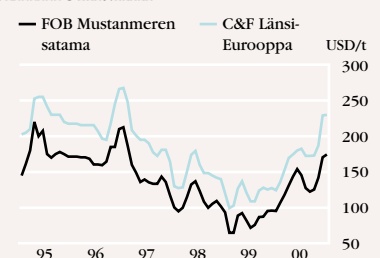
NPK Saksassa (15-15-15)

Ammoniumnitraatti Isossa-Britanniassa

Ammoniikki

HENKILÖSTÖ

Kemira Agron henkilöstömäärä on supistunut huomattavasti toimintojen tehostamisen ja rakennemuutoksen myötä. Määrä on laskenut kahdessa vuodessa noin 200:lla. Vuonna 2000 henkilöstöä oli keskimäärin 2 833.

Rakennemuutoksen ohella olemme jatkuvasti kehittäneet toimintaamme kohti prosessimaista toimintatapaa, jolla lisäämme asiakaslähtöisyyttä, koko henkilöstön vastuunottoa sekä reaktiivisuutta nopeasti muuttuvassa liiketoimintaympäristössä. Prosessiorganisaation kehitys ja siihen liittyvä henkilöstön koulutus ovat lähivuosien tärkeitä hankkeita.

Uuden strategisen suunnan myötä kehitämme muutosta tukevia taitoja ja osaamista.

TURVALLISUUS JA LUOTETTAVUUS

Strategisena kulmakivenämme on turvallinen ja luotettava toiminta. Käynnissä olevien kehitysprojektien ja jo käyttöön otettujen uusien työmenetelmien ansiosta tapaturmien määrä on jatkuvasti laskenut viimeisten neljän vuoden ajan. Jatkamme uuden turvallisuuspolitiikan käyttöönottoa ja parannamme toimintaamme edelleen. Lisäksi uusien yhteisyritysten käynnistäminen ja niiden toiminnan luotettavuuden nostaminen nopeasti tavoitetasolle ovat haasteitamme.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Maaillan viljavarastot olivat vuoden 2000 lopussa alhaisemmat kuin vuotta aikaisemmin. Syysviljojen kylvöalat pohjoisella pallonpuoliskolla olivat tavanomaista pienemmät huonon sään vuoksi. Lihaluujuuhon käyttökiellon vuoksi soijan ja halvan rehuviljan tarve Euroopassa todennäköisesti kasvaa. Viljan ja muiden viljelytuotteiden maailmanlaajuisista hintakehitystä on vaikea ennustaa, mutta todennäköisimmin hinnat pysyvät vakaina.

Lannoiteteollisuuden kansainvälisen järjestön IFA:n arvion mukaan maatalouden maailmanlaajuinen tilanne näkyy lannoiteliiketoiminnassa positiivisesti ja ravinnekysyntä kasvaisi 1 %. Länsi-Euroopassa määrät ovat edelleen laskussa, mutta paikallisen lannoiteteollisuuden kapasiteetin sulkemisten ja halpatuonnin rajoitusten ansiosta lannoitteiden kysyntä ja tarjonta ovat paremmassa tasapainossa kuin pitkään aikaan. Lannoiteliiketo-

minnan näkymät ovatkin päämarkkinoillamme suotuisat. Positiivista odotusta vahvistaa myös Kiinan ja maailman kauppajärjestön WTO:n välinen sopimus, joka selkeyttää ja varmistaa NPK-viennin tulevaisuutta.

Epävarmuustekijöistä merkittävimmät ovat Yhdysvaltojen talouden suunta ja siitä seuraava dollarin kurssi sekä energian hinnan kehitys maailmanlaajuisesti.

KEMIRA METALKAT

Kemira Metalkatin tulos oli hyvä. Sekä liikevaihto että liikevoitto toteutuivat suunnitelmaa parempina. Tähän vaikuttivat tuotannosta poistuvien mallien ennakoitua parempi kysyntä sekä toimitusten nopea käynnistyminen uusiin automalleihin.

Liikevaihto koostui pääosin katalysaattori-toimituksista Euroopan autoteollisuudelle. Toimitukset autoteollisuuden ulkopuolelle moottoripyöriin, moottorisahoihin ja muihin pienkoneisiin ovat edelleen kasvussa ja toimituksia on ollut myös Pohjois-Amerikkaan ja Aasiaan. Metalkatin markkinaosuus maail-

man metallisista katalysaattoreista on noin 20 %.

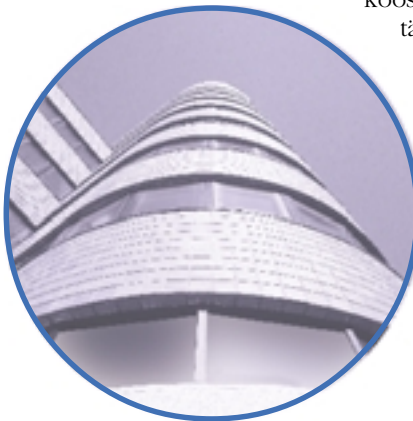
Kemira Metalkat perusti vuoden aikana yhteisyrityksen Romaniaan parantaakseen palvelua sikäläiselle autoteollisuudelle. Yhteisyritys perustettiin myös Saksaan tavoitteena sähköisen kaupan käynnistäminen ja kehittäminen. Vuoden lopulla ostettiin oikeudet metalliseen ECOCAT-katalysaattori-keinoon. Tämä ostos vahvistaa edelleen Kemira Metalkatin asemaa metallisten katalysaattoreiden toimittajana tuotannon käynnistyttyä vuonna 2001.

Ympäristön tilaa parantavien tuotteiden kysyntä lisääntyy päästönormien kehittyessä maailmanlaajuisiksi. Kemira Metalkatilla on laaja tuotevalikoima ja osaaminen, mikä antaa hyvän pohjan kehittää liiketoimintaa tulevina vuosina. Vuoden 2001 liikevaihdon ja tuloksen odotetaan olevan hieman alempaa tasoa.

KEMIRA OYJ

Kemira Oyj käsittää konsernin johdon ja hallinnon sekä eräitä palvelutoimintoja. Kemira Oyj:n liikevaihto

koostuu sähkön myynnistä kotimaisille konserniyhtiöille ja ulkopuolisille. Liikevaihto vuodelta 2000 oli 21 milj.e (27 milj.e). Liikevaihdosta 40 % tuli konsernin ulkopuolelta.

Emoyhtiön tärkeimpänä tehtävänä on konsernin strateginen johtaminen. Se asettaa konsernin ja tytäryhtiöiden tavoitteet ja määrittelee toimintaperiaatteet sekä myötävaikuttaa konsernin sisäisten synergioiden hyödyntämiseen. Energialiiketoiminnan lisäksi emoyhtiö hoitaa konsernin rahoitus- ja eräitä muita konsernipalvelutoimintoja.

Kemira Oyj:n palveluksessa oli keskimäärin 120 (132) henkeä.

YRITYSKULTTUURI MUUTOKSESSA

Kemiran ylimmässä johdossa tapahtui vuoden 2000 alussa suuria muutoksia: saimme sekä uuden ulkopuolisista jäsenistä koostuvan hallituksen että uuden pääjohtajan.

Tässä yhteydessä tehtiin merkittäviä päätöksiä, jotka vaikuttivat liiketoimintarakenteen lisäksi myös yrityskulttuuriin. Vuoden aikana määriteltiin Kemiran visio ja arvot sekä yhteiset ydinosaamisalueet (s. 4). Tähän prosessiin lähes koko henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua mm. intranetin keskustelusuviilla ja toimipaikoilla järjestetyissä pienryhmäkeskusteluissa.

KEMIRAN ARVOT

YKSILÖN KUNNIOITTAMINEN

Arvostamme oikeudenmukaisuutta, rehellisyyttä, avoimuutta ja luottamusta kaikessa kanssakäymisessä. Rohkaisemme kemiralaisia osallistumaan ja verkottumaan.

UUDEN ETSIMINEN

Etsimme innovatiivisia ratkaisuja, tuotteita ja palveluja ja yhdistämme niitä uudella tavalla. Rohkaisemme yksilöllistä ajattelua.

YHTEISTYÖ

Yhteistyö sekä asiakkaan kanssa että Kemiran sisällä on toimintamme perusta. Teemme yhteistyötä yli organisaatio- ja kulttuurirajojen, ja kannustamme tiedon jakamista ja parhaiden työtapojen omaksumista.

TULOSHAKUISUUS

Työmme tähtää entistä parempaan taloudelliseen tulokseen. Tavoitteemme kaikessa toiminnassa ovat korkealla ja pyrimme siihen, että yhteistyössä voitavat sekä asiakas että me.

KEMIRAN TULOSKORTTI

Kemira päätti vuoden 2000 alussa siirtyä asteittain käyttämään Balanced Scorecard -menetelmään perustuvaa strategista johtamisjärjestelmää, jolle

annettiin nimeksi Kemiran tuloskortti. Konserni ja sen strategiset liiketoimintayksiköt ovat kehittäneet vuoden 2000 aikana omat tuloskorttinsa, joiden kehitystyössä on yhdistetty konsernin ja liiketoimintayksiköiden strategiset tavoitteet. Tuloskorttiin perustuvan johtamisen menetelmän käyttöä laajennetaan ja syvennetään konsernissa vuoden 2001 aikana.

Kemiran tuloskortti on strategisen johtamisen järjestelmä, jonka tavoitteena on kuvata käytännön tavoitteiden kautta kuljettava tie yhtiön strategian täyttymiseen ja vision toteutumiseen. Tuloskortti on tehokas työväline yhtiön vision ja strategian viestittämisessä koko organisaatiolle. Sen avulla yhdistetään konsernin ja strategisten tulosyksiköiden tavoitteet ja ponnistukset samansuuntaisiksi sekä liitetään vuosisuunnitelmat pitkän tähtäyksen suunnitelmiin.

Kemiran tuloskortin avulla varmistetaan yhtiön tasapainoinen kehittyminen määrittelemällä neljälle konsernin tulevaisuuden kannalta tärkeälle osaluueelle keskeiset menestystekijät, laativalla strategian toteuttamiseen tarvittavat käytännölliset toimintasuunnitelmat, valitsemalla kehityksen seuraamisessa käytettävät mittarit ja sopimalla niille haasteelliset tavoitearvot. Kemiran tuloskortti sisältää talous-, asiakas-, toimintaprosessi- ja henkilöstönäkökulman.

Konsernin keskeisiksi menestystekijöiksi talousnäkökulmassa on valittu kannattava kasvu, pääoman käytön tehokkuus ja pääomarakenne. Tuloskortissa käytetyt taloudelliset mittarit on esitelty tarkemmin sivulla 4. Konsernin asiakasnäkökulmassa keskeisiä menestystekijöitä ovat konserniin kuuluvien liiketoimintojen uusiutuminen ja ympäristöliiketoiminnan kehittyminen. Konsernitason prosessinäkökulmassa keskeisiksi menestystekijöiksi on määritelty työturvallisuus, operatiivinen erinomaisuus ja organisaatioiden uudistaminen. Konsernin henkilöstönäkökulmassa on keskeisiksi menestystekijöiksi valittu vuorovaikutuksen ja johtamisen kehittä-

minen, yrityskulttuurin uudistaminen ja konsernin ulkoisen kuvan muuttuminen.

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Vuonna 1998 aloitetun johdon kehittämisohjelman (Kemira Excellence by You eli KEY) piirissä oli vuoden lopussa 170 esimiestä tai asiantuntijaa Kemiran eri puolilta. Ohjelma on yhdeksän opintoviikon joustava kehittämiskokous, joka sisäistä verkostoitumista edistävien yhteisten moduulien lisäksi käsittää yksilölliseen kehityssuunnitelmaan perustuvan osan. Ohjelma vahvistaa samalla oppimiskulttuuria, jossa jokainen itse yrityksen tukemana kantaa vastuun omasta kehittymisestään.

Konsernin ylimmän johdon keskuudessa käynnistettiin kehityshanke, johon sisältyy sekä yksilöllistä, kohdeyhtymän yhteistä että johtoryhmäkohtaista kehittämistä.

Koko Kemirassa ollaan siirtymässä prosessipohjaiseen organisaatioon ja tätä muutosta tuetaan myös valmennuksen avulla.

Kehityskeskustelujen avulla varmistamme, että jokainen saa palautetta suorituksestaan ja tietää tavoitteensa ja että hänen kehityksensä on suunniteltua. Seuraavien vuosien tavoitteena on keskustelujen laadun parantaminen ja koko henkilöstön saaminen keskustelujen piiriin. Tavoitteiden toteutumista edistetään valmennuksella.

KEMIRA-KONSERNIN YMPÄRISTÖRAPORTTI 2000

JOHDANTO

Kemiran kahdeksas ympäristöraportti on yhteenvedo tärkeimpien ympäristöasioiden kehityksestä konsernissa vuonna 2000. Raportti sisältää myös tietoja turvallisuudesta, energiasta ja yhteiskuntavastuusta.

Raportti on laadittu noudattaen tärkeimpiä soveltuvia eurooppalaisia raportointi- ja tilinpäätösohjeita¹. Konserniyhtiöitä käsitellään samoin periaattein kuin tilinpäätöksessä.

YHTEENVETO

Useimmat konsernin päästöt vähenivät huomattavasti portfoliomuutosten seurauksena. Etenkin päästöt veteen alenivat tuntuvasti. Ongelmajätteitä muodostui selvästi vähemmän kuin viime vuonna, kun taas tavanomaisia jätteitä syntyi hiukan enemmän. Toimipaikkojen kohdearviointeja ja saastuneiden alueiden kunnostussuunnitelmia tehtiin aiempaa runsaammin.

Ympäristönsuojelun investointien not pienivät edelleen noin 30 % edellisvuodesta. Vielä merkittävämpää oli käyttökustannusten noin 25 %:n lasku, mikä johtui lähinnä liiketoimintojen myynneistä.

Ympäristötuotteiden ja -palvelujen myynti kohosi 340 miljoonaan euroon, jossa on vertailukelpoista kasvua noin 10 %. Määrätietoiset, pitkäaikaiset panostukset ovat siten yli kaksinkertaistaneet ympäristöliiketoiminnan Kemirasalle kymmenessä vuodessa.

Merkittäviä teollisuusonnettomuuksia tai satunnaispäästöjä ympäristöön ei ollut, mutta yksi valitettava kuolemaan johtanut tapaturma aiheutui.

Kemira julkisti uudet arvonsa ja visionsa. Uudelleen määritellyt ydinosaamisalueet terävöittävät konsernin ympäristöstrategiaa.

Uuden tuloskortiston avulla mitataan edistymistä myös ympäristö- ja turvallisuusasioissa. Usea toimipaikka sai ISO 14001 -sertifikaatin tai kehitti aktiivisesti ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmiä. Suomessa Kemira palkittiin jälleen hyvästä ympäristöraportoinnista.

YMPÄRISTÖSTRATEGIA

Uuden konsernistrategian toimeenpano oli vuoden vallitseva piirre. Konsernin uusiin ydinliiketoiminta-alueisiin kuuluu paljon ympäristötuotteita ja -palveluja, erityisesti sellu- ja paperiteollisuudessa, vedenpuhdistuksessa ja maaleissa. Näillä aloilla Kemira pyrkii johtavaksi kokonaisvaltaisten palvelujen tarjoajaksi, ja on asettanut itselleen haasteelliset kasvutavoitteet. Valitut ydinliiketoiminnat perustuvat yhteisiin osaamisalueisiin, joista tärkeimpiä ovat vesiteknologia ja -kemiat, ympäristöosaaminen ja kierrätys.

Kuten viime vuonna ennakoitiin, konsernin portfolio on muuttumassa ympäristönsuojelun kannalta kevyempään suuntaan. Osittainen luopuminen titaanidioksidiliiketoiminnasta toteutui ja typpilannoitteissa järjestelyt ovat käynnissä. Konsernin päästöjen, energiantensiivisyyden ja ympäristökustannusten odotetaan tästä syystä laskevan edelleen.

YMPÄRISTÖPOLITIikka JA HALLINTAJÄRJESTELMÄT

Konserni vahvisti turvallisuuden ja kemikaalivalvonnan resursseja, jotta voitaisiin paremmin vastata sisäisiin ja toimintaympäristön muutoshaasteisiin. Uusi tuloskortisto (Balanced Scorecard) otettiin konsernitasolla käyttöön. Siihen sisältyy myös turvallisuus- ja

ympäristöalueiden johtamistavoitteita.

Kemira Chemicalsin Oulun tehtaille myönnettiin ISO 14001 -sertifikaatti marraskuussa. Industrial Chemicals -liiketoimintayksikkö saavutti tämän hyväksynnän Helsingborgin toimintolleen. Siilinjärven ja Kokkolan toimipajat valmistautuivat ISO 14001 -sertifiointiin vuoden 2001 aikana. Kansainvälistä turvallisuuden luokitusjärjestelmää (ISRS) alettiin rakentaa Vaasan ja Oulun tehtailla.

Kemwaterissa usea tehdasyksikkö valmisteli ISO 14001 -järjestelmää ja turvallisuusjärjestelmiä. Kemira Pigmentin Porin tehtaalla suoritettiin perustava ISRS-tarkistus. Seveso-direktiivin mukaiset turvallisuusmenettelyt ovat loppusuoralla usealla toimipaikalla.

Kemira Agron Tertren tehdas sai ISO 14001 -sertifikaatin maaliskuussa. Kaikki Agron Suomen toimipajat valmistautuivat sertifiointiin vuonna 2001 sekä Seveso-direktiivin mukaisten turvallisuusselvitysten loppuun saattamiseen.

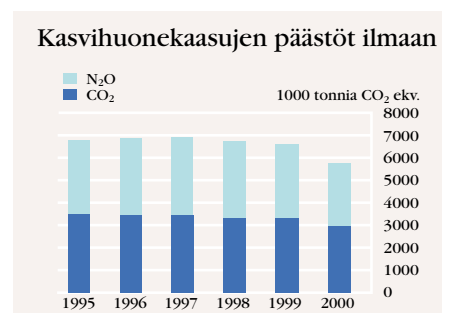
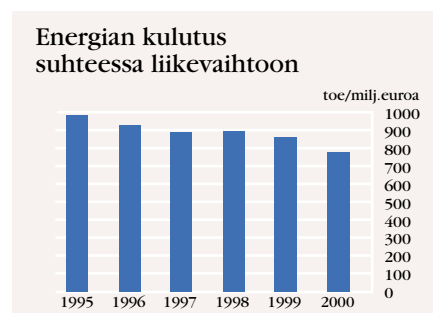
Hiljattain osaksi Tikkurilaa liitetty Alcro-Beckers on pitkään ollut aktiivinen ympäristöasioissa, ja yhtiöllä on haastava ympäristöpolitiikka. Yhtiön päätoimipaikalla Tukholman Lövhölménissa on sertifioitu ISO 14001 -järjestelmä. Pienemmällä Ansbachin tehtaalla Saksassa on puolestaan toimialan ensimmäisten joukossa rekisteröity EMAS-järjestelmä.

YMPÄRISTÖNSUOJELU TUOTANTOLAITOKSILLA

Kemira Chemicals. Helsingborgin tehtailla Ruotsissa vähennettiin hajukaasupäästöjä dikalsiumfosfaatin tuotannosta ja parannettiin happosäiliöiden turvallisuutta. Yhtiö teki laajat tutkimukset epäorgaanisesta tuotannostaan yllättä-

¹ CEFIC (Euroopan kemiateollisuuden kattojärjestö) 1998: Ympäristö- ja turvallisuusraportoinnin ohjeet.

“Tulkitseva tiedonanto neljännän ja seitsemännän tilinpäätösdirektiivin tietyistä artikloista.” Euroopan komissio, 98/C 16/04.

en todetuista orgaanisista klooripäästöistä, joihin lukeutuvat mm. dioksiiniyhdisteet ja heksaklooribentseeni. Kun näiden aineiden päästölähteet ja synty-tapa oli selvitetty, päätettiin rakentaa aktiivihiililaitos epäpuhtauksien poistamiseksi. Lisäksi tehtiin raaka-ainemuutoksia ja otettiin käyttöön väliaikainen aktiivihiilisuodin suolahapon ja jätevesien puhdistukseen. Ulkopuolinen asiantuntija varmisti arvioissaan, että päästöistä ei ole aiheutunut merkittä-vää terveyshaittaa ulkopuolisille tai henkilöstölle. Yleisölle kerrottiin asiasta avoimesti heti, kun luotettavat tiedot olivat saatavilla.

Vetyperoksidin tuotannossa Ulsanin tehdas Etelä-Koreassa vähensi aro-maattisten liuottimien käytöstä aiheutu-via ongelmajätteitä toiminnallisten muutosten avulla. Toimipaikan meluti-lanne tutkittiin. Kanadassa Maitlandin tehtaalla ei ollut erityisiä ympäristö-muutoksia, ja jätehuoltoon liittyvä au-ditointi sujui ongelmitta. Rozenburgin vetyperoksiditehdas paransi jätevesien käsittelyä ja meluntorjuntaa. Haihtuvi-en orgaanisten päästöjen vähentämistä valmisteltiin viranomaisvaatimusten täyttämiseksi, ja alumiinioksidijätettä pyritään kierrättämään raaka-aineen toimittajalle.

Kemwateriin kuuluva Närken yk-sikkö vähensi edelleen suodosjätettä Ruotsissa. Tsekinmaalla Prerovin teh-das lisäsi jäteraaka-aineisiin perustuvaa tuotantoa. Rheinbergin vesikemikaali-tehtaan kokonaisvaltaiseen uudistami-seen sisältyi moderni ympäristötekniikka. Puolassa Policen tehdas uudisti suolahappopesurin. Isossa-Britanniassa Goolen tehtaalle asennettiin uusi kaa-sunpuhdistus, ja pölyn sekä rikkidiok-sidin poiston tehokkuus tutkittiin. Myös Kiinassa sijaitsevilla Yixingin tehtaalla parannettiin pesureita ja vesi-

en kierrätystä sekä vähennettiin suo-dosjätettä.

Suomessa Vaasan tehtaiden tuo-tanto kasvoi samalla kun haihtuvia orgaanisia päästöjä vähennettiin luopu-malla metanolin käytöstä liuottimissa. Pienehkö rikkidioksidin ja suolahapon satunnaispäästö tapahtui marraskuus-sa. Viereisen Infjärden-järven sedimen-tin saastuneisuustutkimukset saatiin päätökseen ja vaihtoehtoisia kunnos-tustekniikoita vertailtiin. Tarkempi kunnostussuunnitelma on valmisteilla.

Oulun tehtailla tutkittiin noen käsitelytekniikkaa ja mahdollisuuksia oheispolttoon turpeen kanssa. Myös nokialtaiden riskit arvioitiin. Siilinjär-ven tehtailla ympäristöpäästöt eivät muuttuneet oleellisesti, vaikka kaivos-toiminnassa ja fosforihapon tuotannos-sa oli ennätysvuosi. Työtapaturmia oli vähemmän kuin koskaan.

Kokkolan tehtailla suoritettiin sa-maan aikaan Helsingborgin kanssa (ks. yllä) laajat orgaanisten klooripäästöjen tutkimukset kaliumsulfaatin ja kal-siumkloridin tuotannosta. Parhaillaan asennetaan aktiivihiililaitosta, jonka avulla poistetaan tehokkaasti epäpuhtauksia erityisesti kaasupäästöistä ja vä-lituotehaposta. Sen seurauksena epä-puhtaudet vähenevät myös jätevesistä ja jätteistä. Investointikustannus on noin 1,3 milj.e. Lisäksi ulkopuoliset asiantuntijaselvitykset osoittivat, että epäpuhtauspäästöistä ei ole aiheutunut merkittävää paikallista terveysriskiä tai työterveyshaittaa. Tutkimuksissa ei myöskään löydetty olennaisesti kohoneita orgaanisia klooripitoisuuksia mer-en pohjasedimentistä Kokkolan teh-dasalueen ulkopuolella. Tehdasalueel-le rajoittuvia epäorgaanisia jätealueita tutkitaan edelleen.

Kemira Fine Chemicals, joka myös sijaitsee Kokkolan tehdasalueella, in-

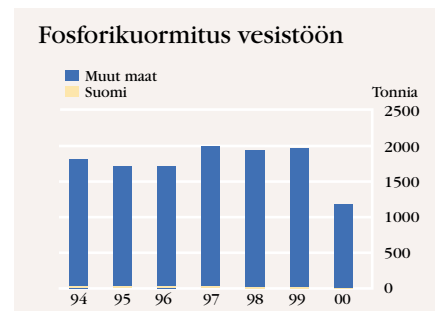
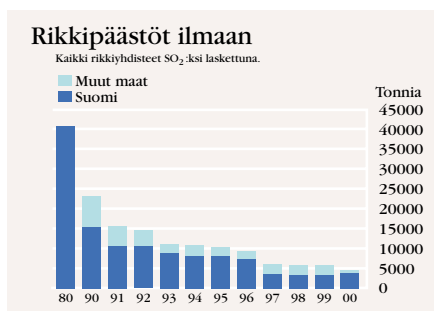
vestoi oman polttolaitoksensa jatkuva-toimisiin päästömittareihin. Uudet, tiu-kat viranomaismääräykset edellyttivät täydentäviä mittauksia. Äskettäiset pro-cessimuutokset aiheuttivat yhdestä pe-suriyksiköstä liuotinpäästöjä, jotka poistetaan johtamalla kaasut polttolai-tokseen. Tehtaan jätevesien ekotoksi-suuden seuranta varten testattiin ke-hitteillä olevaa mittausten menetelmää.

Kemira Pigments. Porin tehdas keskittyi turvallisuuden hallintaan ja ener-giatehokkuuden lisäämiseen. Energian-kulutus tuotetonna kohti aleni 6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tehtaalla alettiin toimittaa kaukolämpöä lähei-selle asuuntoalueelle. Jätevesien käsitte-lylaitokset toimivat erittäin hyvin, ja vi-reillä onkin hakemus siirtää jätevesien purkupaikka lähemmäksi rantaa. Pyro-flow-voimalaitoksen typen oksidien päästöt saatiin lupaehdojen mukaiseen hallintaan investoimalla polttotekniik-kaan. Uuden kipsikaatopaikan raken-nustyöt jatkuivat.

Kemira Agro. Uudenkaupungin teh-das investoi energiatehokkuuteen yh-dessä paikallisen lämpöyhtiön kanssa. Typpihappotehtaan prosessienergian talteenottoa laajennetaan, mikä vähen-tää tuntuvasti raskaan polttoöljyn käyt-töä alueen kaukolämmön tuotannossa. Tehtailla tutkittiin myös typpioksiduuli-päästöjen mittaustekniikkaa ja suunniteltiin typpipitoisten jätevesien kierrä-tyksen lisäämistä.

Harjavallan tehtailla vähennettiin edelleen pakkausjätteitä ja tuotehävi-keistä syntyvää jätettä. Tehdasalueella suoritettiin maaperätutkimus, joka osaltaan liittyi käyttämättömän maa-alueen myyntiin. Alumiinisulfaattiteh-taalle rakennettiin varoaltoa.

Liettuassa sijaitsevalle Kedainian tehtaalle asennettiin fluori- ja kloorive-tyypäästöjen mittausteisto. Tehtaalla

lisättiin piifluorivetyhapon talteenottoa ja vesien kierrätystä sekä jäteraaka-ainesten käyttöä. Lisäksi rikkihapposäiliöön tehtiin uusi suoja-allastus.

Tanskassa Frederician tehdas investoi kaliumnitraattitehtaan haihdutus- ja kiteytysprosessien hallintaan, jolloin myös energiatehokkuus paranee ja energiaan liittyvät päästöt vähenevät. Toimipaikan jäähdytysvesien vaikutuksia mereen tutkittiin, samoin kuin mahdollisuuksia vähentää kadmiumjäämien joutumista kunnan viemäriin ja puhdistamolietteeseen.

Kemira Agro sulki Hollannissa Pernisin tehtaan heinäkuussa ja Rozenburgin tuotantolaitokset joulukuussa. Tämä vähentää tuntuvasti monien aineiden päästösummia koko konsernissa, joskin sulkemiset heijastuvat täysimääräisesti vasta vuoden 2001 lukuihin. Tehtailla ei sattunut merkittäviä onnettomuuksia, ja ympäristöön liittyviä purkutöitä jatketaan.

Belgian Tertressä otettiin käyttöön ammoniakitehtaan tyypin oksidien päästöt puolittava ei-katalyyttinen laiteisto. Toimipaikalla tehtiin myös melukartoitus. Teollisuusalueella toimii useita eri yhtiöitä, joiden aiemman toiminnan aiheuttamaa maaperän ja pohjaveden saastumista tutkittiin.

Isossa-Britanniassa Incen tehtaiden ympäristö- ja turvallisuustilanne oli vaka, joskin suuret huoltoseisokit vähensivät hiukan vuosipäästöjä. Ammoniakkitehtaan primäärireformeri varustettiin laitteistolla, joka vähentää poltosta kaasuisia tyypin oksideja.

Tikkurila. Sävytysjärjestelmäliiketoiminnasta luopuminen vähensi tuotantoyksiköiden lukumäärää, mutta ei muuttanut ympäristönsuojelun kokonaistilannetta oleellisesti. Moskovan uuden tehtaan teknologia on ympäristön kannalta samaa tasoa kuin muut

Tikkurilan modernit yksiköt.

Vantaalla Tikkurila saattoi päätökseen sinkkipitoisten pesuvesien käsittelylaitteiston kehitystyön, ja jatkoi raaka-aineiden käytön tehostamista jauhatuksessa. Isossa-Britanniassa kaksi Coatingsin yksikköä vähensi VOC-päästöjä ja paransi pesujärjestelmiä. Tikkurila teki pienehköjä, maaperään joutuneiden liuotinaineiden puhdistustöitä kolmella toimipaikalla.

TUOTEKEHITYS JA YMPÄRISTÖLIKETOIMINTA

Ympäristönsuojeluun liittyvien tuotteiden liikevaihto kasvoi 340 milj. euroon, vaikka tähän alueeseen osittain luetusta Safety-liiketoiminnasta luovuttiin. Vertailukelpoinen kasvu säilyi siis hyvällä 10 %:n tasolla. Parhaiten edistettiin vesikemikaalien ja sellu- ja paperikemikaalien sekä ympäristölaitteiden myynnissä, mutta myös uusia ympäristökemikaaleja on hiljattain tuotu markkinoille.

Kemira Chemicals kasvatti tuntuvasti vetyperoksidin ja sen ympäristömyötäisten johdannaisen liikevaihtoa. Natriumperkarbonaatin tuotantoa lisättiin, ja äskettäin markkinoille tulneiden Freezium- ja Meltium -lämmönsiirtoaineiden myynti lähti lupaavaan kasvuun. Nämä tuotteet ovat ympäristön kannalta kestäviä vaihtoehtoja olemassa oleville sovelluksille.

Kemwaterin laajentuminen jatkui kaikilla mantereilla ja sen liikevaihto kasvoi 7 % edellisestä vuodesta. Uudet osaamiskeskukset perustettiin kierrätykseen Helsingborgissa ja vesitutkimukseen Oulussa. Lisäksi muodostettiin Kemwater Services Oy yhteisyrityksenä Helsingin Veden kanssa kehittämään kunnallisia vesipalveluja.

Kemira Metalkat lisäsi metallisten

katalysaattorien myyntiä autoihin ja pienkoneisiin noin 14 %. Ympäristölaitteiden kokonaisliikevaihto kuitenkin aleni noin 17 %, kun Safety-liiketoiminnasta luovuttiin.

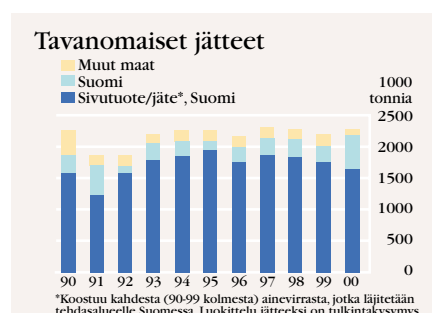
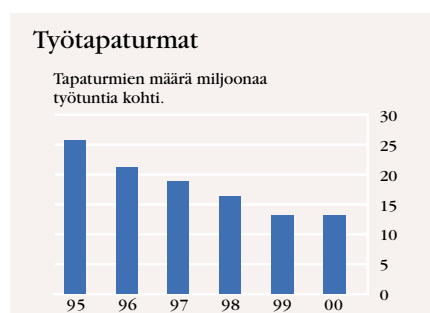
Oheistuotteiden ja jätteistä jalostettujen tuotteiden myynti laski noin 11 % lähinnä liiketoimintojen myyntien ja eräiden pienten yksiköiden sulkemisen takia. Toisaalta Kemira Agro kasvatti biologisten kasvinsuojelutuotteiden myyntiä ja lisäsi kierrätysraaka-ainesten käyttöä lannoitteissa.

Tikkurila Paints jatkoi T&K -panostuksiaan vähäpäästöisiin, käyttäjälle turvallisiin sisämaaleihin, samoin kuin kestäviin, vesiliukoisiin ulkomaaleihin. Tikkurila Coatings kehitti metalliteollisuuden niukkaliuotteisia sovellutuksia, ja perusti puuteollisuuden asiakasneuvontakeskuksen. Tällä sektorilla vesiohenteiset, UV-kovetteiset tuotteet ovat asiakkaiden lisääntyvän kiinnostuksen kohteena. Alcro-Beckers puolestaan on pitkään ollut ympäristösovellutusten markkinajohtaja Ruotsin maalimarkkinoilla. Yhtiöllä on varsin laaja ympäristömerkittyjen tuotteiden valikoima.

PÄÄSTÖT², JÄTTEET, ENERGIA JA TURVALLISUUS

Tuotannon kokonaismäärä aleni yli 10 % titaanidioksidi- ja typpilannoiteteollisuudessa toteutettujen yritysmyyntien ja tehtaiden sulkemisten takia. Kaksi suurta tehdasta myytiin ja kaksi suljettiin. Myyntien yksiköiden tiedot eivät enää sisälly vuoden 2000 ympäristötilastoihin. Pernisin lopetetun tehtaan luvut on arvioitu puolen vuoden ajalta. Yksi keskisuuri ja muutama pieni tehdas ovat ensimmäistä kertaa mukana raportoinnissa. Mainitut muutokset selittävät suurimman osan konsernitason

² Raportin tiedot on koottu useiden toimipaikkojen ja lähteiden tilastoista. Kaikki voitava on tehty sen varmistamiseksi, että tiedot eivät ole epätäydellisiä tai harhaanjohtavia. Tästä huolimatta tiedot eivät ole yhtä luotettavia kuin vuosikertomuksen taloudelliset tiedot.

yhteismäärien vaihtelusta, koska suuria ympäristöprojekteja ei ollut käynnissä.

Energian kokonaiskulutus laski noin 11 %. Tämä johtuu pääasiassa konsernin rakennemuutoksesta vähemmän energiaa kuluttavaan suuntaan, koska konsernin liikevaihto aleni vain alle 2 prosenttia.

Jätevesimäärä ja lähes kaikki mitatut jätevesipäästöt laskivat reippaasti. Muutoksen selittää myytyjen ja lopetetujen tehtaiden suuri jätevesikuormitus.

Ilmansuojelussa tyypilliset päästövähenemät olivat kohtuullisempia, 5-25 %, ja varsinkin rikkipäästöt laskivat. Myös maaliiteollisuudelle luonteenomaiset haihtuvat orgaaniset päästöt alenivat edelleen.

Ongelmajätteitä syntyi ennätyksellisen vähän yritysmyyntien ja kahden suurehkon maaperän kunnostustyön päättymisen ansiosta. Erityisesti kaatopaikoille loppusijoitettavien ongelmajätteiden määrä väheni. Tavanomaisten jätteiden määrä sen sijaan kasvoi hiukan. Yritysmyyntien ja tehtaiden sulkemisten vaikutuksen kompensoi korkea tuotantotaso kahdella toimipaikalla, joilla läjitetään paljon oheistuotteita ja jätteitä.

Yhteenvetona konsernin ympäristökuormitusta kuvaava indeksi laski alemmaksi kuin koskaan eli 5 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Vuodesta 1990 on siten saatu aikaan yli 60 %:n parannus. Edistymisen odotetaan jatkuvan kuluvana vuonna riippuen lähinnä suunnitelluista yritysjärjestelyistä.

YMPÄRISTÖINVESTOINNIT JA KÄYTTÖKUSTANNUKSET

Ympäristönsuojeluun kohdistetut investointimenot laskivat edelleen noin 9 milj. euroon eli noin kolmanneksella

edellisvuodesta. Tämä vastaa noin neljää prosenttia konsernin kokonaisinvestoinneista. Suuria ympäristöinvestointiprojekteja ei ollut käynnissä.

Vielä merkittävämpää oli lähinnä yritysmyyneistä johtuva ympäristönsuojelun käyttökustannuksien aleneminen suunnilleen neljänneksellä noin 39 milj. euroon. Useimmilla toimipaikoilla tilanne oli melko vakaa.

Ympäristökustannukset olivat yhteensä 48 milj.e, eli neljänneksen alle edellisen vuoden. Ympäristökustannukset olivat 1,9 % (2,6 %) konsernin liikevaihdosta, mikä on selvästi alempi kuin 90-luvulla toteutunut taso. Muutos oli odotettu ja osoittaa konsernin rakennemuutoksen etenevän.

YMPÄRISTÖRISKIT, VASTUUT JA LAKIASIAT

Ympäristölupien noudattaminen. Ympäristölupia noudatettiin toimipaikoilla tyydyttävästi vuonna 2000. Lupaehto- jen vastainen tilanne todettiin viidellä toimipaikalla. Tilanteet on selostettu viranomaisille ja korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Toiminnan kannalta merkittäviä viranomaislupia saatiin edellisvuotta vähemmän. Kaksi toimipaikkaa jätti uudet ympäristölupahakemukset päästöjä koskevien uusien tietojen takia. Kaikilla Suomen toimipaikoilla valmistaudutaan hakemaan uuden ympäristönsuojelulain mukaisia lupia. Tanskassa Frederician tehtaille annettu lopullinen ympäristölupa sisälsi määräyksiä, jotka edellyttävät investointeja meluntorjuntaan. Olennaisia vaikeuksia ei ollut saada tarvittavia lupia uuteen teolliseen toimintaan tai teollisen toiminnan jatkamiseen tai laajentamiseen.

Siilinjärven tehtaiden jätelupa on yhä käsiteltävänä Korkeimmassa hal-

linto-oikeudessa. Valituksenalainen päätös sisältää merkittäviä vaatimuksia tulevista toimenpiteistä sivutuotteiden ja jätteiden läjityksessä ja maisemoinnissa. Lopullista päätöstä ei voi täysin ennakoita. Porin tehtaita koskeva jätelupapäätös sisältää myös vaatimuksia tulevista maisemointitoimenpiteistä. Toimenpidesuunnitelmat jätetään viranomaisille myöhemmin.

Onnettomuudet, häiriötilanteet ja ympäristövaikutukset. Teollisuusonnettomuuksia ja suuria poikkeustilannepäästöjä ympäristöön tapahtui vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Työtataturmataajuus oli samalla tasolla kuin edellisvuonna saavutettu toistaiseksi paras taso. Huomattavasti tiukemmat sisäiset tavoitteet on kuitenkin asetettu. Yksi valittava kuolemaan johtanut tapaturma sattui 11.1.2000 Kemira Agron Uudenkaupungin tehtaalla (ks. vuoden 1999 raportti), ja tapausta koskevat viranomaisutkimukset ovat yhä käynnissä.

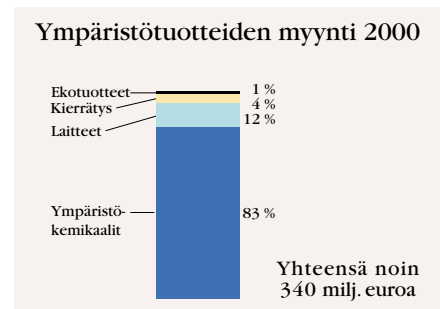
Seuraavat tapaukset aiheuttivat paikallisia vaikutuksia tai herättivät muuten huomiota ko. paikkakunnilla:

- Kellertävää savua sisältäneet piipupäästöt ja pöly aiheuttivat joitakin valituksia Fredericiassa Tanskassa.

- Porissa kaksi häiriötilannepäästöä, jotka koostuivat kipsipölystä ja rikkihappopisararoista, aiheuttivat lähiympäristössä viihtyisyyshaittaa ja autojen maalipintavahinkoja.

- Pienehköt tulipalot Siilinjärven, Oulun ja Helsingborgin tehtailla aiheuttivat jonkin verran aineellisia vahinkoja ja tuotannon keskeytyksiä.

- Rozenburgin tehtaiden jäähdytysvesitorneissa todettiin legionella-bakteereja. Korjaaviin toimenpiteisiin ja työsuojelutoimenpiteisiin ryhdyttiin välittömästi. Tilanne ei aiheuttanut paikallisia terveysvaikutuksia, mutta he-

rätti julkista keskustelua.

– Paineaalto ja pienehkö tulipalo Uudenkapungin tehtaiden seoslannoiteyksikössä aiheutti yhden työntekijän loukkaantumisen sekä jonkin verran savunmuodostusta ja aineellisia vahinkoja.

Raportoidut onnettomuudet ja häiriöpäästöt eivät aiheuttaneet merkittäviä ympäristövaikutuksia tehdasalueiden ulkopuolella. Kaikki tapaukset tutkittiin tarkkaan ja raportoitiin viranomaisille. Asianmukaiset vakuutusmenettelyt on hoidettu.

Konserniyhtiöt maksoivat noin 0,8 milj.e korvauksia ympäristövahingoista. Lähinnä tämä koostui ympäristölupavirastojen määräämistä erityisistä vesiensuojelukorvauksista Suomessa.

Ympäristövastuut. Maaperän ja pohjaveden saastumista sekä muita aiempaan toimintaan liittyviä riskejä on selvitetty kaikilla tärkeimmillä konsernin toimipaikoilla. Useita täydentäviä tutkimuksia tehtiin lähinnä lisääntyneiden yritysjärjestelyjen yhteydessä.

Titaanidioksiditeollisuudesta luopumiseen liittyi seikkaperäinen due diligence -tutkimus yhdellä merkittävällä toimipaikalla Yhdysvalloissa ja yhdellä Hollannissa. Kuten kauppasopimuksessa on määritelty, on konsernin ympäristövastuuriski näistä toiminnoista rajoitettu, ja asianmukaiset varaukset on tehty. Myös muihin yritysmyynteihin liittyi ympäristönsuojelun due diligence -menettely, mutta konsernille merkittäviä seikkoja ei todettu. Käynnissä olevaan typpilannoiteliiketoiminnan järjestelyyn liittyi ympäristönsuojelun kohdearviointi 12:lla teollisella kiinteistöllä Euroopassa.

Päätökseen saatetut yritysostot ja tehtaiden lopettamiset eivät vaikuttaneet ympäristövastuusiin merkittävästi vuonna 2000. Vuoden lopulla hankituissa maaliliiketoiminnoissa on käynnissä yksityiskohtainen ympäristöselvitys.

Tällä hetkellä neljällä toimipaikalla on voimassa oleva vaatimus tai sitoumus suorittaa rajoitettuja maaperän kunnostustoimenpiteitä, ja asianmukaiset varaukset on tehty. Saneeraustoimenpiteitä varten tehtyjä varauksia kasvatettiin lähinnä Belgiassa Tertren ja Willebroekin tilanteissa todetun kehityksen johdosta. Maaperän saneerauksia tai purkutöitä suoritettiin viidellä toimipaikalla. Käynnissä olevien kunnostustöiden kustannukset on raportoitu yllä ympäristönsuojelun käyttökustannuksissa. Lisäksi jatkettiin varauksen kartuttamista ennakoimattomia maape-

rän saneerauskustannuksia varten.

Vaasan tehtaiden vieressä olevan pienehkön Infjärden-järven sedimentin sisältämän arseenin ja muiden epäpuhtauksien tutkimukset saatettiin päätökseen. Tutkimusten perusteella vertailtiin vaihtehtoisia kunnostusteknologioita. Viranomaisten kanssa käytiin alustavat neuvottelut, ja toimenpidesuunnitelma, joka sisältää rajoitettuja ruoppaus- ja läjitystoimenpiteitä, viimeistellään alkuvuodesta 2001. Kemiralle aiheutuvia tarkkoja kustannuksia ja toimenpiteiden aikataulua ei vielä tiedetä.

Yllättäen todetut orgaaniset klooripäästöt Kokkolan ja Helsingborgin tehtailla selvitettiin laajoissa tutkimuksissa (ks. yllä). Epäpuhtauksien poistamiseen tähtäävät, yhteensä noin 2,6 milj. euron investoinnit ovat käynnissä. Päästöt eivät ole aiheuttaneet merkittävää terveyshaittaa tai ympäristövahinkoa tehtaiden lähistöllä. Toimipaikoilla loppusijoitettavien jätteiden tutkimuksia jatketaan.

Belgian Tertressä todettiin ulkopuolisten asiantuntijoiden tekemässä tutkimuksessa pohjaveden saastuneen epäorgaanisilla aineilla tehdasalueen lähistöllä. Saastuminen johtuu aiemmasta toiminnasta, josta ovat mahdollisesti vastuussa useat tahot. Saastuminen ei ole aiheuttanut ulkopuolisille merkittävää vahinkoa eikä tarkempia vaatimuksia tai kunnostussuunnitelmia ole esitetty. Kemiralle koituvat mahdolliset kustannukset eivät ole vielä arvioitavissa.

Oikeustapaukset. Merkittäviä ympäristöperusteisia oikeustapauksia ei ollut vireillä konserniyhtiöitä kohtaan. Viranomaiset asettivat uhkasakon Hollannin Dordrechtin tehtaalle kemikaalien varastointiturvallisuuden parantamiseksi.

Ympäristöverot. Ympäristöveroja maksettiin noin 11 milj.e laskettuna nettoperiaatteella eli käytännössä saman verran kuin vuonna 1999.

ARVOT, YHTEISKUNTAVASTUU, YMPÄRISTÖVIESTINTÄ

Laajapohjaisen arvokeskustelun jälkeen Kemira valmisteli ja julkisti konsernin uudet arvot ja vision. Uusissa arvoissa korostetaan yksilön kunnioitusta, yli organisaatio- ja kulttuurirajojen ulottuvaa yhteistyötä sekä elämän laatua parantavia innovaatioita. Uskomme näiden arvojen olevan sopu- soinnussa lisääntyneen julkisen keskustelun kanssa, joka on kohdistunut

kansainvälisten yhtiöiden läpinäkyvyyteen ja sosiaaliseen vastuuseen. Sitoutuminen näiden arvojen soveltamiseen on pitkäaikainen ja maailmanlaajuinen haaste. Konsernin johtamistapaa ja sääisiä ohjeita ollaan tarkentamassa vastaamaan hiljattain esim. OECD:ssä julkaistuja periaatteita³.

Kuten edellä selostettiin, Kemiralla on jo vahva asema ympäristöliiketoiminnassa. Monet tuotteemme ja palvelumme hyödyttävät yhtä aikaa asiakkaita ja ympäristöä. Kemira tarjoaa laadukkaita tuotteita myös elintarvikeketjuun, jossa kuluttajien terveys ja ravinnon turvallisuus ovat äärimmäisen tärkeitä kysymyksiä, kuten äskettäiset ruokakriisit erityisesti EU:ssa ovat osoittaneet.

Kemira on sitoutunut kemianteollisuuden omaehtoiseen, kansainväliseen Vastuu Huomisesta -ohjelmaan (Responsible Care). Ohjelmaan sisältyy mittareita, joilla seurataan toimipaikkatasolla edistymistä sosiaaliseen vastuuseen liittyvissä asioissa, kuten työterveydessä, työturvallisuudessa ja koulutuksessa. Konsernin avainhenkilöille suunnattuun uuteen KEY -koulutusohjelmaan sisältyy ympäristö-, terveys- ja turvallisuusasioita käsittelevä osuus.

Kemiran ympäristöasioiden hallinta arvioitiin korkealle tasolle eräiden eettisten sijoittajatahojen selvityksissä. Tästä huolimatta Kemira poistettiin Dow Jones Sustainability Group -indeksistä yksinomaan markkina-arvon koon perusteella. Ympäristöraportoinnissa Kemira palkittiin jälleen kerran julkisesti noteerattavien yhtiöiden vertailussa Suomessa. Kemiran 80-vuotisjuhlien yhteydessä yhtiö lahjoitti vesikemian professorin Oulun yliopistolle.

Tarkempaa ympäristötietoa liiketoiminnostamme saa oheisilta konserniyhtiöiden internet-sivuilta:

<http://kc.kemira.com>
www.tikkurila.fi

www.kemira-agro.com

³ Principles of Corporate Governance. OECD 1999.

KEMIRA-KONSERNIN YMPÄRISTÖTIEDOT

	1990	1997	1998	1999	2000*
Päästöt veteen, tonnia					
Kemiallinen hapenkulutus (COD) ¹	••	5 616	5 694	5 397	749
Typpi (N)	2 500	1 121	1 163	1 019	948
Fosfori (P) ²	4 952	1 993	1 933	1 967	1 176
Kiintoaine, 1 000 tonnia ²	934	841	799	773	403
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As)	49	12	10	5,3	0,9
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As+Cu+Ni+Zn)		12	48	66,8	6,8
Päästöt ilmaan, tonnia					
Hiukkaset	1 950	1 364	896	936	895
Rikkidioksidi (SO ₂) ³	23 138	5 765	5 630	5 687	4 359
Typen oksidit (NO ₂) ⁴	8 546	6 202	5 840	5 951	5 455
Hiilidioksidi (CO ₂), 1 000 tonnia		3 508	3 326	3 344	2 992
Orgaaniset yhdisteet (VOC) ⁵	••	369	374	321	298
Epäorgaaniset yhdisteet (VIC) ⁶	••	3 508	3 152	2 594	2 663
Jätteet⁷, tonnia					
Ongelmajätteet yhteensä	8 669	8 153	8 795	26 092	5 719
– Ulkopuolinen kaatopaikka	••	4 274	5 117	19 479	518
– Ulkopuolinen poltto	••	1 845	2 926	5 630	4 292
– Oma kaatopaikka	••	362	375	118	0
– Muu käsittely	••	1 672	377	864	909
Tavanomainen jäte, 1 000 tonnia	2 254	2 308	2 278	2 170	2 277
Luonnonvarat					
Polttoaineiden kulutus, ktoe ⁸		1 791	1 777	1 773	1 571
Ostosähkö, TJ		5 500	5 700	5 800	5 300
Yhteensä, ktoe		2 148	2 146	2 150	1 913
Jäähdytysvesi, milj.m ³ , noin		399	393	398	387
Jätevesi, milj.m ³ , noin		78	82	76	34
Turvallisuus					
Työtaturmien määrä ⁹ miljoonaa työtuntia kohti		18,2	16,3	12,7	12,7
Liitetiedot, milj.e					
Konsernin liikevaihto	2 087	2 420	2 413	2 526	2 486
Ympäristöinvestoinnit	31,1	18,5	15,0	12,6	8,9
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset	32,3	49,8	48,8	52,6	39,3
Ympäristökustannukset yhteensä, % liikevaihdosta	3,0	2,8	2,6	2,6	1,9

¹ Arvio. Aiheutuu tässä tapauksessa lähinnä epäorgaanisista päästöistä, joten tämä suure ei ole konsernin kannalta kovin oleellinen.

² Valtaosin peräisin fosforihapon valmistuksessa syntyvästä kipsistä.

³ Kaikki rikkidioksidi rikkidioksidiksi laskettuna.

⁴ NO ja NO₂ typpidioksidiksi laskettuna.

⁵ VOC on haihtuvien orgaanisten yhdisteiden summa.

⁶ Ammoniakin, suolahapon ja kuuden muun tavanomaisen epäorgaanisen yhdisteen summa. Tässä tapauksessa pääosin ammoniakkia.

⁷ Jätteet määritelty EU-lainsäädännön mukaan. Raportoidut luvut eivät sisällä haitattomia kaivosjätteitä, tehtaalla poltettua jätettä eikä sellaista jätettä, joka jalostetaan edelleen tuotteiksi omilla tehtailla tai myydään ulkopuoliseen kierrätykseen. Määrät ilmoitettu markkainoina.

⁸ 1000 ekvivalenttista öljytonnia. Sisältää polttoaineen käytön raaka-aineena.

⁹ Tapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet työntekijän vähintään yhden päivän poissaolon (LTA1).

* Yhden lopetetun tehtaan puolen vuoden tiedot on arvioitu.

LAUSUNTO

Olemme käyneet läpi Kemira-konsernin vuoden 2000 ympäristöraportissa esitettyjen tietojen perusteet. Läpikäynti on tehty Kemiran pyynnöstä. Kemira Oyj:n hallitus vastaa raportin sisällöstä ja on sen hyväksynyt. Tietojen kattavuuteen ja täydellisyyteen liittyvistä rajoitteista on raportissa annettu selostus.

Olemme saadun tehtävän puitteissa suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- keskustelleet niiden henkilöiden kanssa, joiden tehtävänä raportin laatiminen on ollut,
- tutustuneet raportissa esitettyjen lausumien taustatietoihin, sekä
- käyneet yhdellä ulkomaisella ja kahdella kotimaisella toimipaikalla, jotka olemme itse valinneet, tutustuaksemme lähemmin niihin järjestelmiin, joiden avulla ympäristötiedot toimipaikoilla kerätään ja käsitellään.

Suorittamiemme toimenpiteiden perusteella olemme vakuuttautuneet siitä, että

- raportissa esitetyt lausumat perustuvat olemassa oleviin tietoihin,
- esitetyt tiedot on oikein johdettu toimipaikkojen toimittamista tiedoista, ja
- niiden kolmen toimipaikan osalta, joilla olemme käyneet, tiedot on niiden omista järjestelmistä oikein johdettu.

Ympäristöraportti täyttää *CEFIC Health, Safety and Environmental Reporting Guidelines* -suositusten vaatimukset lukuun ottamatta ammattisairauksia ja kuljetusonnettomuuksia koskevia tietoja. Kemira noudattaa Euroopan komission antamia tulkintaohjeita liittyen neljännen ja seitsemännen tilinpäätösdirektiivin tiettyjen artiklojen soveltamiseen ympäristöasioiden raportoinnissa sekä soveltuvin osin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IAS 37, *Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets*, suosituksia. Käsityksemme on, että Kemiran ympäristöraportti antaa olennaisilta osiltaan riittävän ja tasapainoisen kuvan konsernin ympäristöasioiden tilasta ja kehityksestä.

Helsinki 12. helmikuuta 2001

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä
KHT

Mikael Niskala
Manager, Sustainability Assurance

SIJOITUSTUTKIMUS

Ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet ovat tehneet Kemirasta sijoitustutkimuksen vuonna 2000:

Alfred Berg Suomi Oy
www.alfredberg.fi
Puh. 09 228 321

Deutsche Bank Ag London
www.db.com
Puh. +44 20 7545 8000

Merita Pankkiiriliike Oy
www.merita.fi
Puh. 09 1651

ArosMaizels Equities Oy
www.arossecurities.com
Puh. 09 173 371

Dresdner Kleinwort Benson
www.dresdnerkb.com
+44 20 7475 2431

Merrill Lynch International Ltd
www.ml.com
Puh. +44 20 7772 2094

Conventum Securities Ltd
www.conventum.fi
Puh. 09 549 9300

Enskilda Research
www.equities.enskilda.se
Puh. 09 6162 8716

Opstock Oy Pankkiiriliike
www.opstock.fi
Puh. 09 404 2669

Credit Suisse First Boston (Europe) Ltd
www.csfb.com
Puh. +44 20 7888 8888

Evli Securities Plc
www.evli.net
Puh. 09 476 690

Rabobank
www.rabobank.com
Puh. +31 20 460 4707

D. Carnegie Ab Finland
www.carnegie.fi
Puh. 09 6187 1200

Goldman Sachs International
www.gs.com
Puh. +44 20 7774 1103

Schroder Salomon Smith Barney
www.ssb.com
Puh. +44 20 7986 4000

Commerzbank
www.commerzbankib.com
Puh. +49 69 1362 4341

Handelsbanken Markets
www.handelsbanken.se
Puh. 010 444 2425

WestLB Research GmbH
www.westlb.com
Puh. +49 211 826 4126

TIEDOTTEITA

TAMMIKUU

Kemiran toimipaikoilla siirtyminen vuoteen 2000 tapahtui suunnitelmien mukaisesti. Suuri osa tehtaista jatkoi tuotantoaan keskeytymättä. Osa laitoksista pysäytettiin vuodenvaihteen ajaksi turvallisuuden maksimoimiseksi.

Perustettiin sisäinen johtoryhmä, jonka tehtävänä on toimia valmistelevana elimenä Kemiran hallitukselle. Jäsenet ovat toimialajohtajia ja konsernin esikuntaelinten johtajia.

Kemira ilmoitti etsivänsä typpilannoiteliiketoiminnalleen uusia yhteistyömalleja tai omistusjärjestelyjä. Tätä varten Kemira Agro jaettiin kahdeksi yksiköksi: Kemira Agro Specialties ja Kemira Agro Nitrogen.

Shanghaihin Kiinaan ryhdytään rakentamaan sävytysjärjestelmien komponentteja valmistavaa tehdasta, jonka on määrä käynnistyä vuoden 2001 alkupuolella.

HELMIKUU

Ylin johto käynnisti Kemiran perusarvojen uudelleen arvioinnin. Koko henkilöstö kutsuttiin osallistumaan toiminnan arvopohjan määrittämiseen ja tulevaisuuden tavoitteiden täsmentämiseen.

Kemira myi Yhdysvalloissa ja Hollannissa sijaitsevat titaaniidioksidipigmenttitehtaansa amerikkalaiselle Kerr-McGee Chemical Corporationille 400 miljoonan euron hintaan. Myyntivoitto oli 149 miljoonaa euroa ennen veroja.

Kemira toi markkinoille kehittämänsä uuden liukkaudentorjunta-aineen, joka ei sisällä ympäristölle haitallista kloridia. MELTIUM™ sopii vaativaan jäänsulatukseen: lentokentille, silloille, tunneleihin ja pohjavesialueiden teille.

MAALISKUU

ECOX-natriumperkarbonaatin tuotantoa päätettiin lisätä Helsingborgissa Ruotsissa. ECOX on ympäristöystävällinen valkaisuaine, jota käytetään pyykin- ja astianpesuaineissa.

Moskovan lähelle rakennettu maalitehdas OOO Kraski Tikkurila aloitti toimintansa. Tehdas on toinen länsimaisen mallin mukaan toimiva maalitehdas Venäjällä. Ensimmäinen on Tikkurilan Pietarin-tehdas.

Hengityksensuojaimia valmistavan Kemira Safety Oy:n koko osakekanta myytiin amerikkalaiselle Scott Technologiesille vajaan 17 miljoonan euron hintaan.

Kemira lahjoitti 80-vuotisjuhlansa kunniaksi 3,5 miljoonaa markkaa Oulun yliopistolle kemiallisen vedenpuhdistuksen professuurin perustamiseksi.

Yhteisyrityksenä toiminut puolalainen maali-tehdas Tikkurila Baltcolor siirtyi kokonaan Kemira-konsernin omistukseen.

Kemira solmi venäläisen JSC Acronin kanssa sopimuksen strategisesta kumppanuudesta lan-
noiteliiketoiminnassa IVY-maissa ja Baltiassa.

TOUKOKUU

Kemira käynnisti Helsingborgin ja Kokkolan suolatehtailla päästöjen vähentämishjelman.

Kemira ilmoitti aikomuksestaan lopettaa typpilannoitteiden valmistus Rozenburgissa, Hollannissa vuoden 2000 loppuun mennessä. Syyinä sulkemiseen oli alan tuotannon ylikapasiteetti ja siitä aiheutuneet kannattavuusongelmat.

Kemira aloitti omien osakkeidensa ostamisen Helsingin Pörssissä tavoitteena hankkia korkeintaan 4,2 % Kemira Oyj:n koko osakemäärästä. Osakkeita voidaan käyttää voitto- tai kannustuspalkkioiden maksamiseen tai vastikkeena yrityskaupoissa.

KESÄKUU

Kemira osti Neste Chemicalsin paperikemikaaliliiketoiminnan, johon kuului itävaltalainen Krems Paper Chemicals, osa CN-Paper Chemicalsista ja Oy Chemec Ab:n hydrofobointiliiketoiminta. Kauppahinta oli 34 miljoonaa euroa ja liikevaihto 35 miljoonaa euroa.

Tikkurila Coatings avasi asiakaspalvelukeskuksen ja varaston Riikaan, Latviaan.

ELOKUU

Kemira osti 15 % amerikkalaisesta Kemiron Companies, Inc:stä. Kauppa avasi Kemiralle pääsyn maailman suurimmalle yksittäiselle vedenkäsittelykemikaalien markkina-alueelle.

Kemira myi Tikkurila CPS Oy:n sävytysjärjestelmäliiketoiminnan. Kauppa oli osa Kemiran pitkän aikavälin strategiaa. Kauppahinta oli 200 miljoonaa euroa ja myytyjen toimintojen liikevaihto 130 miljoonaa euroa.

Kemira perusti kierrätysosaamiskeskuksen (Recycling Competence Center) Kemira Kemi AB:n yhteyteen Helsingborgiin. Keskuksessa

työskentelee biokemian, prosessiteknikan ja logistiikan asiantuntijoita ja lisäksi se pitää tiivistä yhteyttä yliopistoihin ja korkeakouluihin.

SYYSKUU

Kemwater-yksikkö osti alumiinisulfaattitehtaan Tsekin tasavallasta. Kauppa vahvistaa Kemwaterin asemaa saostuskemikaalien toimittajana juomaveden ja jäteveden käsittelyyn Tsekin tasavallassa ja sen naapurimaissa.

Strategiansa mukaisesti Kemira myi natriumtripolyfosfaattiliiketoimintansa. Kemira keskittyy pesuainemarkkinoilla erityisesti natriumperkarbonaattiin, joka on pyykin- ja astianpesuaineiden ympäristöystävällinen valkaisuaine.

MARRASKUU

Kemira osti Ruotsin suurimman kauppa- ja rakennusmaaliyhtiön Alcro-Beckers AB:n liiketoiminnan. Alcro-Beckersin liikevaihto vuonna 2000 oli noin 190 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä noin 1 100. Kauppahinta oli noin 180 miljoonaa euroa. Alcro-Beckersin päätehtaat ovat Ruotsissa ja Puolassa. Lisäksi sillä on toimintaa Tanskassa, Norjassa, Saksassa ja Suomessa. Kauppa astui voimaan 1.1.2001.

Tikkurila Coatings osti brittiläisen Mason Coatingsin teollisuusmaali- ja lakkeiden liiketoiminnan. Kauppahinta oli noin 3 miljoonaa euroa.

Kemwater Services Oy solmi sopimuksen Kosovon vesi- ja viemärialan kehittämisestä ja koulutuksesta. Tavoitteena on maan vesilaitosten tason nostaminen ja vesialan jatkokoulutuksen järjestäminen Pristinän yliopistossa ja ulkomailla.

Kemira lisäsi omistussuuttaan kiinalaisessa vesikemikaalialan yhteisyrityksessä ja omistaa nyt 60 % Kemwater (Yixing) Co. Ltd:stä.

JOULUKUU

Kemira osti Solvay Quimicalta vedenpuhdistuskemikaalitehtaan, joka sijaitsee Torrelavegassa Espanjassa.

Kemiran yhteisyritys Kemira Compound Fertiliser aloitti NPK-seoslannoiteteuotannon Zhanjiangin kaupungissa Etelä-Kiinassa, lähellä maan tärkeitä erikoiskasvien viljelyalueita.

Tiedotteet ovat luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa www.kemira.com/suomi.

HALLINTO

Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön asioita hoitavat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiölle voidaan nimittää myös yksi tai useampia varatoimitusjohtajia. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 10 jäsentä, jotka kaikki varsinainen yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan luettuna siitä varsinaisesta yhtiökokouksesta, jossa vaali on tapahtunut. Yhtiökokous valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja enintään kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallitukseen, jonka hallintoneuvosto valitsee, kuuluu vähintään neljä ja enintään kuusi jäsentä. Hallintoneuvosto valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja yhden jäsenen varapuheenjohtajaksi.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaan ja kannattavuutta silmällä pitäen sekä yhtiöjärjestyksen määräyksiä, yhtiökokouksen päätöksiä ja muita vahvistettuja ohjeita noudattaen. Hallintoneuvoston tehtävänä on päättää yhtiöjärjestyksen osoittamissa rajoissa hallituksen jäsenten lukumäärästä, ottaa ja erottaa hallituksen jäsenet ja, hallitusta ensin kuultuaan, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat, sekä määrätä heidän palkkaetunsa. Se myös päättää hallitukselle annettavista ohjeista asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä. Laajakantoisena asiana käsitellään uuden keskeisen liiketoimintalan avaamista tai sellaisesta kokonaan luopumista. Hallintoneuvosto antaa lausuntonsa varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiön ja konsernin tilinpäätösten ja tilintarkastuskertomusten johdosta. Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous.

Viime tilikauden aikana hallintoneuvosto kokoontui kuusi kertaa.

HALLITUS

Hallituksen tehtävänä on valmistella yhtiökokouksessa ja hallintoneuvoston kokouksissa käsiteltävät asiat, päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta sekä huolehtia yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston päätösten täytäntöönpanosta. Sen tehtävänä on myös ottaa ja erottaa toimitusjohtajan esityksestä muut tärkeimmät toimihenkilöt ja määrätä heidän palkkaetunsa. Hallitus hoitaa ne hallintotehtävät, jotka eivät kuulu hallintoneuvostolle tai joita ei ole annettu toimitusjohtajan tai muiden henkilöiden hoidettaviksi. Hallitus antaa ja peruuttaa yhtiön toiminimen kirjoittamisoikeudet. Hallitus hoitaa myös muut osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät.

Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus vastaa myös siitä, että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot ja se on laadittu Suomessa olevien lakien ja säännösten mukaan sekä noudattaen konsernin yhtenäisiä, IAS:ään perustuvia laskentaperiaatteita. Hallituksen kokouksissa käsitellään kuukausittain yhtiön tuloksen kehittymistä seuraavat raportit, joista toimitusjohtaja antaa yksityiskohtaisen selvityksen.

Hallituksen ulkopuoliset jäsenet pyrkivät kokoontumaan keskenään ilman yrityksen johdon edustajia kerran vuodessa ja varaavat tilintarkastajalle tilaisuuden keskustella yhtiön tarkastuksesta.

Yhtiössä on toimiva sisäisen tarkailun järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja varmistaa yhtiön omai-

suuden säilyminen. Sisäistä valvontajärjestelmää tukevat vahvistetut politiikat ja toimintaohjeet, joita noudatetaan kaikissa konserniyhtiöissä, sekä sisäisen tarkastuksen osasto, joka toimii hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden ja vuosisuunnitelmansa mukaisesti. Osaston vahvuus on kaksi tarkastajaa, minkä lisäksi käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita. Sisäinen tarkastus keskustelee tarkastusohjelmastaan ja havainnoistaan vuoden aikana tilintarkastajien kanssa.

Kemira Oyj:n hallitus kokoontui tilikauden aikana 17 kertaa.

TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää yhtiötä ja konsernia hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön ja konsernin edut otetaan huomioon yhtiön omistamissa tytäri- ja osakkuusyhtiöissä. Niin ikään toimitusjohtaja panee täytäntöön hallituksen päätökset. Kemira Oyj:n toimitusjohtajana, jota kutsutaan pääjohtajaksi, on 1.1.2000 alkaen ollut Tauno Pihlava. Toimitusjohtajan sijainen on Esa Tirkkonen myös 1.1.2000 alkaen.

Yritysjohdossa olevat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisissa liikesuhteissa yhtiöön.

TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajiksi valitsee yhtiökokous vähintään yhden ja enintään kolme tilintarkastajaa. Yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Kemira Oyj:n tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab vastuullisena tarkastajana Hannu Niileksellä.

Kemira Oyj:n hallituksessa vuonna 2001 ovat Sten-Olof Hansén (vas.), Ritva Hainari, Anssi Soila, Tauno Pihlava, Eija Malmivirta and Niilo Pellonmaa.

HALLINTONEUVOSTO

Puheenjohtaja **Timo Kalli**, s. 1947, maanviljelijä. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

I varapuheenjohtaja **Kari Rajamäki**, s. 1948, hallintot. maist. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

II varapuheenjohtaja **Hanna Markkula-Kivisilta**, s. 1965, valt. maist. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

Risto Ranki, s. 1948, valt. lis., luonnont. kand. Neuvotteleva virkamies: Kauppa- ja teollisuusministeriö. 0 Kemiran osaketta.

Sirpa Hertell, s. 1955, puutarhuri. Pääsihteeri: Naisjärjestöjen Keskusliitto. 0 Kemiran osaketta.

Pekka Kainulainen, s. 1941, tekn. lis. Toimitusjohtaja: Oy Liikkeenjohdon koulutuskeskus Ab. Hallituksen puheenjohtaja: Amer-yhtymä Oyj. Hallituksen varapuheenjohtaja: Yleis-elektroniikka Oy. Hallituksen jäsen: Oy Talentum Ab. 600 Kemiran osaketta.

Mikko Långström, s. 1940, kauppat.maist., ins. Toimitusjohtaja: Longinvest Oy. 11 100 Kemiran osaketta.

Marjaana Koskinen, s. 1962. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

Henkilöstön edustajat (läsnäolo-oikeus, ei puheoikeutta):

Pertti Kautto, s. 1945, suojelupäällikkö. Ylempien toimihenkilöiden edustaja. 815 Kemiran osaketta.

Jorma Luukkonen, s. 1945, työnsuunnittelija. Teknisten toimihenkilöiden edustaja. 500 Kemiran osaketta.

Marja-Leena Tuominen, s. 1949, hankintavastaava.

Kemira Oyj:n johtoryhmä helmikuussa 2001. Edessä Tauno Pihlava (vas.) ja Esa Tirkkonen, takana Jubani Kari, Yrjö Sipilä, Visa Pekkarinen, Hannu Toivonen ja Heikki Sirviö. Kuvasta puuttuvat Timo Leppä ja Anne Haggren. Leppä aloitti johtoryhmässä maaliskuussa 2001 ja Haggren huhtikuussa.

Teollisuustoimihenkilöiden edustaja. 0 Kemiran osaketta.

Jukka Virta, s. 1942, käyttömies. Työntekijöiden edustaja. 165 Kemiran osaketta.

Tauno Korhonen, s. 1946, käyttömies. Työntekijöiden edustaja. 0 Kemiran osaketta.

HALLITUS

Puheenjohtaja **Sten-Olof Hansén**, s. 1939, kauppat.toht. Hallituksen puheenjohtaja: Medinet International Oy, Vetcare Oy, Innomedica Oy. Hallituksen jäsen: Perlos Oyj, Liikesivistysrahasto, Turun Seudun Osuuspankki. 2 605 Kemiran osaketta.

Varapuheenjohtaja **Niilo Pellonmaa**, s. 1941, kauppat.kand. Hallituksen puheenjohtaja: PMJ-Automec Oyj, Rocla Oyj. Hallituksen jäsen: Uponor Oyj, Menire Oyj. 12 500 Kemiran osaketta.

Ritva Hainari, s. 1948, dipl.ins., kauppat.kand. Teollisuusneuvos: kauppa- ja teollisuusministeriö. Hallituksen jäsen: Patria Industries Oyj. 0 Kemiran osaketta.

Eija Malmivirta, s. 1941, dipl.ins. Hallituksen puheenjohtaja: Merei Energy Oy Ltd. Hallituksen jäsen: VR-Yhtymä Oy, Tosco Corporation. 500 Kemiran osaketta.

Tauno Pihlava, s. 1946, dipl.ins. Pääjohtaja: Kemira Oyj. 3 200 Kemiran osaketta ja 80 000 osakeoptiota.

Anssi Soila, s. 1949, dipl.ins., ekon. Hallituksen puheenjohtaja: Sponda Oyj, Arcarton AB, Normet Oy, Castrum Oyj. Hallituksen jäsen: Eimo Oyj, Lindström Oy. 6 000 Kemiran osaketta.

JOHTORYHMÄ

Puheenjohtaja **Tauno Pihlava**, s. 1946, dipl.ins. Valvonta-alue: Konsernisuunnittelu, liiketoiminnan kehittäminen, henkilöstö, viestintä. Kemira-konsernin pääjohtaja.

Varapuheenjohtaja **Esa Tirkkonen**, s. 1949, dipl.ins. Valvonta-alue: talous-, finanssi- ja tietohallinto, energia. Kemira-konsernin varapääjohtaja.

Anne Haggren, s. 1951, kauppat.maist. Kemira-konsernin henkilöstöjohtaja huhtikuusta 2001.

Juhani Kari, s. 1944, varat. Valvonta-alue: Oikeus- ja tarkastushallinto, riskienhallinta ja ympäristönsuojelu. Kemira Oyj:n varatoimitusjohtaja.

Timo Leppä, s. 1957, dipl.ins., CEFA. Kemira-konsernin viestintäjohtaja maaliskuusta 2001.

Yrjö Sipilä, s. 1949, ekon. Valvonta-alue: Kemira Chemicals Oy (toimitusjohtaja).

Visa Pekkarinen, s. 1951, ekon. Valvonta-alue: Tikkurila Oy (toimitusjohtaja).

Heikki Sirviö, s. 1955, dipl.ins. Valvonta-alue: Kemira Agro Oy (toimitusjohtaja).

Hannu Toivonen, s. 1947, tekn.toht. Kemira-konsernin tutkimus- ja teknologiajohtaja.

MUU KONSERNIHALLINTO

Raija Arasjärvi, s. 1957, kauppat.maist.
Taloushallinto

Kari Autio, s. 1945, dipl.ins.
Liiketoiminnan kehitys

Kaj Friman, s. 1953, varat., ekon.
Hallintoneuvoston, hallituksen ja joh-
toryhmän sihteeri
Finanssiahallinto

Esa Karhula, s. 1954, ekon.
Tarkastushallinto

Leena Laakso, s. 1943, dipl.ins.
Riskienhallinta

Jukka Liimatainen, s. 1946, dipl.ins.
Energia

Tauno Lovén, s. 1944, kauppat.maist.
Tietohallinto

Aarno Salminen, s. 1956, fil.kand.
Ympäristönsuojelu

YDINLIKETOIMINNAT

Pulp & Paper Chemicals
Juhani Lindholm, s. 1956, dipl.ins.

Kemwater
Lennart Johansson, s. 1960, civ. ing.

Paints & Coatings
Visa Pekkarinen, s. 1951, ekon.

Agro Specialties
Heikki Sirviö, s. 1955, dipl.ins.

Industrial Chemicals
Harri Kerminen, s. 1951, dipl.ins.

SISÄPIIRI

Lain mukaan Kemira Oyj:n sisäpiiriin
kuuluvat hallintoneuvoston ja hallituk-
sen jäsenet (ks. yllä) sekä pääjohtaja
(ks. yllä) ja hänen sijaisensa, joka on
varapääjohtaja Esa Tirkkonen (1 075
osaketta ja 120 000 osakeoptiota). Sisä-
piiriläisten omistamien osakkeiden
määrät ovat vuoden 2000 lopun tilan-
teen mukaiset. Näiden henkilöiden li-
säksi yhtiön sisäpiiriin kuuluvat:
Arasjärvi Raija, talousjohtaja
(660 osaketta)
Friman Kaj, rahoitusjohtaja (1 702 osa-
ketta)
Juutinen Anneli, sihteeri (0 osaketta)
Kari Juhani, varatoimitusjohtaja
(1 075 osaketta)
Karonen Liisa, sihteeri (0 osaketta)
Korhonen Arja, sihteeri (0 osaketta)
Laakso Kirsti, hallintoassistentti
(0 osaketta)
Pekkarinen Visa, toimitusjohtaja
(588 osaketta)
Sipilä Yrjö, toimitusjohtaja
(1 575 osaketta)
Sirviö Heikki, toimitusjohtaja
(0 osaketta)
Toivonen Hannu, tutkimus- ja teknolo-
giajohtaja (1 203 osaketta)

TULOSKEHITYS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (Luvut ovat tilintarkastamattomia)

Milj.e

	I/2000	II/2000	III/2000	IV/2000	I/1999	II/1999	III/1999	IV/1999
Liikevaihto								
Kemira Chemicals	182,0	183,2	191,3	210,4	172,5	172,8	169,2	182,5
Tikkurila	90,1	105,8	98,1	51,3	79,0	97,1	101,7	79,7
Kemira Agro	305,6	285,5	242,6	281,8	289,9	268,7	215,4	240,6
Kemira Pigments	133,0	66,9	53,7	53,2	107,6	121,3	131,0	128,6
Muut ml. eliminoinnit	-3,5	-7,6	-12,2	-25,2	-9,3	-7,5	-2,3	-12,3
Yhteensä	707,2	633,8	573,5	571,5	639,7	652,4	615,0	619,1
Liikevoitto								
Kemira Chemicals	21,5	16,0	7,7	24,2	19,4	21,1	19,4	23,3
Tikkurila	7,4	13,2	10,8	-4,3	1,9	11,2	15,3	-5,3
Kemira Agro	0,4	10,6	-1,9	13,8	5,1	2,1	-14,3	-31,7
Kemira Pigments	7,2	14,4	17,4	14,8	5,4	9,6	3,3	16,6
Muut ml. eliminoinnit	-0,5	12,8	-0,3	-10,4	-2,2	-0,2	1,2	9,8
Yhteensä	36,0	67,0	33,7	38,1	29,6	43,8	24,9	12,7
Rahoitustuotot ja -kulut	12,5	8,6	3,1	6,3	12,6	12,1	12,3	15,4
Voitto ennen kertaluonteisia eriä	23,5	58,4	30,6	31,8	17,0	31,7	12,6	-2,7
Tilikauden voitto	16,0	82,6	76,2	33,0	11,8	19,6	8,8	-10,3
Tulos / osake	0,13	0,33	0,03	0,24	0,09	0,15	0,07	-0,08

● *Tuotanto*

● *Myynti*

OSOITTEITA

Kemira Oyj

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 8611
Fax 010 862 1119
www.kemira.com

Kemira Chemicals Oy

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1124
<http://kc.kemira.com/>

Pulp & Paper Chemicals

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1694
<http://ppc.kemira.com>

Kemwater

Industrigatan 83
Box 902
S-251 09 Helsingborg
Sverige
Puh. +46 42 171 000
Fax +46 42 130 570
<http://kw.kemira.com>

Industrial Chemicals

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1124
<http://ic.kemira.com>

Tikkurila Oy

Kuninkaalantie 1
PL 53
01301 Vantaa
Puh. 09 857 721
Fax 09 8577 6900
www.tikkurila.fi

Tikkurila Paints

Kuninkaalantie 1
PL 53
01301 Vantaa
Puh. 09 857 731
Fax 09 8577 6902

Tikkurila Coatings

Kuninkaalantie 1
PL 53
01301 Vantaa
Puh. 09 857 741
Fax 09 8577 6911

Alcro-Beckers AB

Lövholmsgränd 12
S-117 83 Stockholm
Sverige
Puh. +46 8 775 6000
Fax +46 8 744 1468
www.alcro-beckers.com

Kemira Agro Oy

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 511
Fax 010 862 1126
www.kemira-agro.com

Kemira Agro Specialties

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 511
Fax 010 862 1126

Kemira Agro Nitrogen

Avenue Einstein 11
B-1300 Wavre
Belgium
Puh. +32 10 232 711
Fax +32 10 228 988

Kemira-konsernin muut yhteystiedot:
www.kemira.com/fin/yhteystiedot

SANASTO

ACE

Agricultural, construction and earthmoving (equipment). Maatalous, rakennus ja maansiirto (-koneet ja -laitteet).

AKD-vaha

Paperinvalmistuksessa käytettävän AKD-liiman tehoaine (alkyyliketeenidimeeri). Liimauksella alennetaan paperin vedenimukykyä ja vaikutetaan sen painatusominaisuuksiin.

Alkydimaali

Ulko- ja sisämaali, jonka sideaineena on alkydi. Alkydi on öljyllä modifioitu polyesteriharts. Alkydimaali kuivuu nopeammin kuin tavallinen öljymaali.

Alumiinisulfaatti

Käytetään paperinvalmistuksessa apuaineena. Myös saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevettä.

Ammoniakki

Maakaasusta valmistettava peruskemikaali, lähinnä lannoitteiden raaka-aine, joka sisältää tyypeä.

Ammoniumnitraatti

Typpilannoite.

Anataasi

Pigmenttityyppi, jota varsinkin paperiteollisuus käyttää.

Auditointi

Säännöllinen, riippumaton ja dokumentoitu tarkastus tai arviointi, jossa toimintaa verrataan annettuihin vaatimuksiin tai ohjeisiin. Tekijä voi olla ulkopuolinen tai omaan henkilöstöön kuuluva.

CAN

Ks. kalsiumammoniumnitraatti.

Can coatings

Tölkkilakat juoma- ja elintarviketeollisuuteen. Lakka toimii eristeenä elintarvikkeen ja säilykepurkin tai korkin välissä.

CEFIC

Euroopan kemiateollisuuden kattojärjestö (Confédération Européenne des Fédérations de l'Industrie Chimique).

Coil coating, nauhapinnoitus

Pinnoitusmenetelmä metalliohutelvyille.

CPS

Colour Processing Systems (sävytysjärjestelmät)

Diammoniumfosfaatti (DAP)

Tyypeä ja fosforia sisältävä pelto- ja puutarhalannoite.

Dikalsiumfosfaatti (DCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan raaka-fosfaattista ja kalkkikivestä.

ECF-valkaisu

Ilman alkuaineklooria tapahtuva sellun valkaisu (elemental chlorine free).

ECOX

Natriumperkarbonaatin tuotenimi. Käyttö pesuaineissa vaaleuden lisääjänä.

EHS

Environment, Health and Safety (ympäristö, terveys ja turvallisuus).

EMAS

Eco-Management and Audit Scheme. Euroopan yhteisön asetukseen perustuva ympäristöjohtamisjärjestelmä, johon teollisuusyritykset voivat rekisteröityä vapaaehtoisesti.

Ferix

Tuotenimi. Rakeinen rautasulfaatti, vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrikloridi

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrosulfaatti

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali tai niiden raaka-aine. Syntyy oheistuotteena titaanidioksidin valmistuksen yhteydessä. Käytetään myös rehuissa.

Fertigro

Tuotenimi. Nestemäinen kastelulannoite.

FinnTi

Titaanidioksidipigmentin tuotenimi.

Formamidi

Kemian- ja lääketeollisuuden liuote ja raaka-aine, muurahaihapon johdannainen.

Fosfaatti

Luonnonmalmeissa esiintyvä fosforin yhdiste, jota käytetään raaka-aineena lannoitteissa, eläinrehuissa ja pesuaineissa.

Fosfokipsi

Fosforihapon valmistuksessa oheistuotteenä muodostuva kipsi.

Fosfori (P)

Elämälle välttämätön alkuaine. Yksi lannoitteiden kolmesta pääravinteesta, jota saadaan rikastamalla fosfaattipitoisia malmeja.

Fosforihappo

Fosfaattirikasteesta rikkihapon avulla valmistettava happo, jota käytetään raaka-aineena mm. seoslannoitteissa, rehufosfaateissa, pesuaineissa ja elintarvikealan jatkjalosteissa.

HAZOP

Riskianalyysimenetelmä, jota käytetään prosessiteollisuudessa laitteistojen teknisen turvallisuuden ja työmenetelmien parantamiseksi.

Hiilinielu

Ilmakehästä hiilidioksidia pysyvästi poistava ja sitova osa maapalloa. Tärkeimpiä hiilinieluja ovat valtameret ja metsät.

Hydrofobointiaine

Paperinvalmistuksessa käytettävä apuaine, jolla säädellään paperin vedenimukykyä.

IFA

International Fertilizer Industry Association (kansainvälinen lannoitetuottajien järjestö).

Ilmeniitti

Titaanidioksidipigmentin raaka-aine, malmi, jonka titaanidioksidipitoisuus on verrattain alhainen.

ISO

Kansainvälinen standardisointiorganisaatio.

ISO 14001

Kansainvälinen standardi, jossa määritellään ympäristöhallintajärjestelmän vaatimukset. Vaatimukset täyttävä yritys tai yhteisö voi saada standardin mukaisen sertifiokaatin.

Kalium (K)

Alkuaine. Yksi kolmesta pääravinteesta seoslannoitteissa, louhitaan lähinnä suolakaioksista kaliumkloridin muodossa.

Kaliumnitraatti

Puutarhaviljelyssä käytettävä typpi- ja kaliumlannoite.

Kaliumsulfaatti

Rikkiä ja kaliumia sisältävä puutarhalannoite tai sen raaka-aine.

Kalsiumammoniumnitraatti

Typpilannoite. Ammoniumnitraattia, johon on valmistusvaiheessa sekoitettu kalkkikivijauhetta.

Kalsiumkloridi

Teollisuussuola, jota valmistetaan kalkkikivestä suolahapon avulla. Käytetään mm. teiden pölynsidonnassa, öljynporauksessa ja elintarviketeollisuudessa.

Kasvihuonekaasut

Ilmakehän lämpenemistä edistävät kaasut, joista tärkeimpiä ovat hiilidioksidi, metaani ja ilokaasu.

Kauppa- ja rakennusmaalit

Maalituotteet (maalit ja lakat) kuluttajille ja ammattimaalareille.

Kemiallinen hapenkulutus (COD)

Jätevesiin liittyvä suure, jolla mitataan lähinnä orgaanisten aineiden kykyä kuluttaa hapetta vedestä (Chemical Oxygen Demand).

Koagulantti

Saostaa vedessä olevia epäpuhtauksia.

KREPRO

Kemwater Recycling Process erottaa jätevesilietteestä metallit, raskasmetallit, fosforin ja hiilen sekä kierrättää ne takaisin hyötykäyttöön.

Liimat

Paperinvalmistuksessa käytettäviä apuaineita, joilla lisätään paperin lujuusominaisuuksia tai vähennetään sen vedenimukykyä.

LORIS (KEMIRA LORIS)

Satelliittiohjattu täsmälannoitusjärjestelmä (Local Resource Information System).

Metyleeniurea

Hidasvaikutteinen typpilannoite.

Mikrokiteinen TiO₂

Erittäin pienikiteinen titaanidioksidi, joka on läpinäkyvä käyttökohteessa ja suojaa UV-säteiltä.

Monokalsiumfosfaatti (MCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan kalkkikivestä ja puhtaasta fosforihaposta.

Muurahaishappo

Valmistetaan hiilimonoksidista (synteetikaasu) ja metanolista. Käytetään lähinnä rehunsäilöntäaineissa sekä tekstiili-, kumi- ja lääketieteellisyydessä.

Natriumperkarbonaatti

Pesuaineiden raaka-aine, jota valmistetaan soodasta vetyperoksidin avulla. Ks. ECOX

NK-lannoite

Typpä ja kaliumia sisältävä lannoite.

NPK-lannoite

Typpä, fosforia ja kaliumia sisältävä seoslannoite, johon voidaan lisätä myös hivenaineita.

Orgaanis-mineraalinen lannoite

Koostuu sekä eloperäisestä aineksestä (esim. turpeesta) että epäorgaanisista suoloista.

Peittaushappo

Metallien pinnoituksessa käytettävä happoliuos.

Peretikkahappo

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään ympäristömyötäisessä sellun valkaisuksessa.

PK-lannoite

Fosforia ja kaliumia sisältävä lannoite.

Plastisoli

Katoissa käytetyn ohutlevyn maalipinnoite.

Polyalumiinikloridi

Saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevettä.

POP

Persistent Organic Pollutant. Pysyvä orgaaninen ympäristölle haitallinen aine.

ProGips

Tuotenimi. Rakennusteollisuuden raaka-ainekipsi.

Prosessikemikaalit

Pääasiassa prosessiteollisuudelle myytäviä tuotteita kuten typpihappoa, ammoniakia ja teknistä ureaa.

Responsible Care (RC)

Kemianteollisuuden omaehtoinen, maailmanlaajaa ympäristö- ja turvallisuusohjelma.

Rikkidioksidi

Lähinnä metsäteollisuuden käyttämä teollisuuskaasu, jota valmistetaan esim. polttamalla alkuainerikkiä tai ottamalla talteen prosessikaasuista. Myös happamoitumista aiheuttava päästö poltettaessa rikkipitoisia polttoaineita.

Rikkihappo

Laajakäyttöinen peruskemikaali, jota valmistetaan rikkidioksidikaasusta. Raaka-kaasu saadaan esim. metallien tai malmin pasutuksesta tai polttamalla alkuainerikkiä.

Rutiilimalmi

Titaanidioksidipigmentin raaka-aine, joka sisältää runsaasti titaanidioksidia.

Seoslannoite

Lannoite, joka sisältää useita kasville välttämättömiä alkuaineita.

Stabilointi

Pysyvään olomuotoon saattaminen. Esim. ongelmajätteen yhdistekoostumusta voidaan muuttaa kemiallisesti tai alentaa jätteen vesiliukoisuutta erilaisilla käsittelytekniikoilla.

Sävytysjärjestelmä

Värillisten maalien valmistusmenetelmä. Järjestelmään kuuluvat (perusmaalit), sävytyspastat, sävytyskaavat, sävytyskone, ravistin, värinmittauslaitteisto, PC-ohjelmistot sekä värikartat

Teollisuusmaalit

Pintakäsittelyaineet (maalit ja pinnoitteet) teollisuuden käyttöön.

TiO₂ Titaanidioksidi.**Titaanidioksidipigmentti**

Valkoinen väriaine. Tärkeä maalin, paperin, muovin ja painovärin raaka-aine. Valmistetaan monimutkaisessa prosessissa titaanidioksidia sisältävistä malmeista ja kuonasta rikkihapon tai kloorin ja lukuisten apukemikaalien avulla. Valmistusmenetelmiä ovat sulfaatti- ja kloridiprosessi.

Titaanikemikaali

Titaanidioksidin pohjautuvia erikoistuotteita, joita käytetään mm. ilmanpuhdistuskatalyyteissa, värillisissä pigmenteissa ja elektroniikkateollisuudessa.

Typen oksidit

Lähinnä typpimonoksidi (NO) ja typpidioksidi (NO₂). Typpikaasuja, joita muodostuu päästöinä poltossa ja esim. typpihapon valmistuksessa. Aiheuttavat happamoitumista ja heikentävät ilman laatua.

Typpi (N)

Kasvien kasvamiselle välttämättömin alkuaine.

Typpihappo

Ammoniakista katalyyttisesti polttamalla valmistettu peruskemikaali. Lannoitteiden typpiraaka-aine.

Urea

Yksiravintainen, runsaasti typpä sisältävä lannoite, jota valmistetaan ammoniakista ja hiilidioksidista. Käytetään myös liima-hartseissa.

UV-kovettuva tuote

Ultravioletisäteilyllä kovettuva lakka tai maali teollisuudelle.

Verifointi

Todentaminen, totuudenmukaisuuden ulkopuolinen varmentaminen.

Vesikemikaali

Juoma- ja jäteveden puhdistuksessa käytettävä kemikaali.

Vetyperoksidi (H₂O₂)

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään erityisesti sellun ympäristömyötäisessä valkaisuksessa, desinfiointiaineena ja ympäristösovelluksissa. Raaka-aineet vety ja ilmassa oleva happi.

VIC-yhdisteet

(Volatile Inorganic Compounds)

Haihtuvat epäorgaaniset yhdisteet, esim. ammoniakki, kloori ja fluori, joita muodostuu päästöinä lähinnä epäorgaanisesta perusteollisuudesta.

VOC (Volatile Organic Compounds)

Haihtuvat orgaaniset yhdisteet. Lähinnä liuotteita, jotka voivat normaalioloissa haihtua ilmakehään vaikuttaen mm. otsoinin syntyyn.

Ympäristönhallintajärjestelmä

Yrityksen säännöllinen, kirjallisesti kuvattu tapa toimia ympäristöasioissa. Tärkeimpiä osia ympäristöpolitiikan laatiminen, tavoitteiden asettaminen ja mittaaminen sekä auditointi.

Ympäristökemikaali

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävä kemikaali. Esim. jäteveden puhdistamiseen käytettävät kemikaalit.

Ympäristöliiketoiminta

Ympäristönsuojeluun käytettävien tai siihen läheisesti liittyvien tuotteiden ja palvelujen myynti.

Ympäristöraportti

Yrityksen julkinen, sisällöltään vapaamuotoinen selostus toimintaan liittyvistä ympäristökysymyksistä. Julkaistaan erillisenä tai osana vuosikertomusta ja halutuin määrävälein.

Ympäristötekniikka

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävät laitteet.

Ympäristötilinpäätös

Yrityksen vuosittain antama selostus toiminnan aiheuttamista päästöistä, ympäristövaikutuksista, kustannuksista, lainsäädännön noudattamisesta ym. tärkeimmistä ympäristökysymyksistä. Liittyy yhä läheisemmin taloudelliseen tilinpäätökseen.

KONSERNIYHTIÖT

1.1.2001

Yhtiö

Konsernin
omistussuus % Sijainti

Yhtiö

Kemira Oyj

Suomi, Helsinki

Kemira Chemicals

Kemira Chemicals Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■
Kemira Chimie S.A.	100	Ranska, Lauterbourg	■
Kemira Chemicals AS	100	Norja, Gamle Fredrikstad	■
Kemwater Cristal S.A.	95	Romania, Bukarest	■
Alchim S.R.L.	95	Romania, Tulcea	■
Kemwater Chimbis S.A.	58	Romania, Bistrita	■
Scandinavian Silver Eel AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■
Aliada Quimica S.A.	100	Espanja, Barcelona	●
Kemira Ibérica S.A.	100	Espanja, Barcelona	■
Kemira Ibérica Internacional S.L.	100	Espanja, Barcelona	●
Aliada Quimica de Portugal Lda.	74	Portugali, Estarreja	■
Kemira Chimica S.p.A.	100	Italia, Ossona	■
Kemifloc a.s.	51	Tsekinmaa, Prerov	■
Kemwater Närke AB	92	Ruotsi, Kumla	■
Kemipol Sp. z o.o.	51	Puola, Police	■
Kemira Kopperverket KB	100	Ruotsi, Helsingborg	●
Ahlbo Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	●
Kemwater Brasil S.A.	51	Brasilia, São Paulo	■
Kemwater de México, S.A. de C.V.	51	Meksiko, Tlaxcala	■
Kemwater ProChemie s.r.o.	60	Tsekinmaa, Bakov nad Jizerou	■
Kemwater Dipper Environmental Chemicals Inc.	51	Turkki, Izmir	■
Kemira Fine Chemicals Oy	100	Suomi, Kokkola	■
Kemira Chemicals (UK) Ltd	100	Iso-Britannia, Harrogate	▲
Kemira Chemie GmbH	100	Saksa, Hanau	■
Kemira Chemie Ges.mbH	100	Itävalta, Krems	■
PCS Paper Chemicals Systems Vertriebges.mbH	55	Itävalta, Krems	▲
PCS Paper Chemicals Systems Vertriebges.mbH	55	Saksa, Brühl	▲
Kemira-Swiecie Sp. z o.o	65	Puola, Swiecie	■
ZAO NovoKemira	47	Venäjä, Novodvisk	■
Cell Kemira Sp. z o.o	55	Puola, Ostroleka	■
Kemira Kimya Sanayi ve Ticaret A.S.	51	Turkki, Istanbul	■
Kemira Chem Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Chemicals B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	■
Kemira Kemax B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●
Kemira Chemicals S.A./N.V.	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Chemicals Korea Corporation	100	Etelä-Korea, Ulsan	■
Kemira Chemicals Canada Inc.	100	Kanada, Maitland	■
Kemira Chemicals U.S. Inc.	100	Yhdysvallat, Philadelphia, PA	▲
Kemira Chemicals Inc.	100	Yhdysvallat, Savannah, GA	●
Kemira Chemicals Canada NRO, Inc.	100	Kanada, Maitland	□
Kemira Chemicals Hungaria KFT	100	Unkari, Budapest	▲
AS Kemivesi	50	Viro, Tallinna	■
Kemwater (Thailand) Ltd	49	Thaimaa, Bangkok	■
Kemwater Services Oy	51	Suomi, Helsinki	□
Kemira Chemicals Brasil Ltda	100	Brasilia, Telemaco Borba	■
Kemwater (Yixing) Co., Ltd	60	Kiina, Yixing City	■
Kemira Miljö A/S	100	Tanska, Esbjerg	■
Kemira Pigments Oy	100	Suomi, Pori	■
Kemira Pigments AB	100	Ruotsi, Helsingborg	▲
Kemira Pigments Kereskedelmi KFT	100	Unkari, Budapest	▲
Kemira Pigments Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Pigments S.A.	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Pigments Asia Pacific Pte. Ltd.	100	Singapore, Singapore	▲
Kemira Pigments Latin America Comercial Ltda.	100	Chile, Santiago	▲

Tikkurila

Tikkurila Oy	
Tikkurila Paints Oy	
Tikkurila AB	
AS Baltic Color ¹⁾	
UAB Baltic Color	
ZAO Finncolor	
OOO Kraski Tikkurila	
Tikkurila Festék KFT	
Imagica Ltd	
A/S Baltic Color ¹⁾	
Tikkurila Polska Sp. z o.o. ²⁾	
Spetra S.r.l.	
Tikkurila Coatings Oy	
Tikkurila Coatings B.V.	
Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd	
Tikkurila Coatings Ltd	
Tikkurila AB	
AS Tikkurila Coatings	
Tikkurila Coatings KFT	
ZAO Tikkurila Coatings	
SiA Tikkurila Coatings	
Tikkurila Services Oy	
Tikkurila Finance Oy	
Alcro-Beckers AB	
Alcro-Beckers Norge A/S	
Alcro-Beckers Poland Ltd	
Alcro-Beckers Danmark A/S	
Polifarb Becker Debica SA	
Nokian Laatumaalit Oy	
Pigrol Farben GmbH	
Holmbergs Färg i Skövde AB	
Färghuset i Bollnäs AB	
Sundsvalls Färghandel AB	
Tapetlagret Öbergs Färghus i Västerås AB	
Gemptus AB	
Färgmästaren J E Englund AB	
Hässleholms Färg & Miljö AB	
RF Golventreprenader AB	
Runes Färger AB	
Gamol Försäljnings AB	
Färghuset i Malmö AB	
Färgservice i Malmö AB	
Färghuset i Kristinehamn AB	
Billdals Färghus AB	
Golv & Färghuset Peter Alvefelt AB	
Kemira Agro	
Kemira Agro Oy	
Kemira Agro Holdings Ltd	
Kemira Agro U.K. Ltd	
Kemira Ltd	
Kemira Ireland Ltd	
Kemira S.A./N.V.	
Battaille S.A.	
Engrais Battaille S.A.	
Kemira Engrais S.A.	
Kemira Agro Holding B.V.	

- = tuotanto
▲ = markkinointi
● = holding
□ = palvelu

Konsernin omistusosuus %	Sijainti	
100	Suomi, Vantaa	□
100	Suomi, Vantaa	■
100	Ruotsi, Spånga	▲
100	Viro, Tallinna	■
50	Liettua, Vilna	▲
100	Venäjä, Pietari	■
100	Venäjä, Moskova	■
100	Unkari, Budapest	▲
100	Iso-Britannia, Uxbridge	▲
100	Latvia, Riika	■
100	Puola, Szczecin	■
100	Italia, Modena	■
100	Suomi, Vantaa	■
100	Hollanti, Dordrecht	■
100	Irlanti, Cork	▲
100	Iso-Britannia, Bury	■
100	Ruotsi, Spånga	▲
100	Viro, Tallinna	▲
100	Unkari, Budapest	▲
100	Venäjä, Pietari	▲
100	Latvia, Riika	□
100	Suomi, Vantaa	□
100	Suomi, Vantaa	□
100	Ruotsi, Tukholma	■
100	Norja, Oslo	▲
100	Puola, Varsova	▲
100	Tanska, Kööpenhamina	▲
91	Puola, Debica	■
100	Suomi, Nokia	■
100	Saksa, Ansbach	■
91	Ruotsi, Skövde	▲
91	Ruotsi, Bollnäs	▲
91	Ruotsi, Sundsvall	▲
91	Ruotsi, Västerås	▲
100	Ruotsi, Västerås	□
91	Ruotsi, Eskilstuna	▲
91	Ruotsi, Hässleholm	▲
91	Ruotsi, Västerås	▲
100	Ruotsi, Västerås	▲
100	Ruotsi, Uddevalla	●
91	Ruotsi, Malmö	▲
91	Ruotsi, Malmö	▲
91	Ruotsi, Kristinehamn	▲
91	Ruotsi, Göteborg	▲
91	Ruotsi, Göteborg	▲
100	Suomi, Helsinki	■
100	Iso-Britannia, Ince	●
100	Iso-Britannia, Ince	■
100	Iso-Britannia, Ince	■
100	Irlanti, Dublin	▲
100	Belgia, Wavre	■
100	Belgia, Basècles	■
100	Ranska, Fresnes s/ Escaut	■
100	Ranska, Ribécourt	▲
100	Hollanti, Rotterdam	●

Yhtiö	Konsernin omistusosuus %	Sijainti	
Kemira B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Pernis B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kencica Speciaal meststoffen B.V.	100	Hollanti, Maastricht	▲
Kemira Deutschland GmbH	100	Saksa, Hannover	▲
Comercial de Fertilizantes Liquidos S.A.	50	Espanja, Valencia	▲
Viljavuuspalvelu Oy	80	Suomi, Mikkeli	□
Mykora Oy	100	Suomi, Kiukainen	■
A. Jalander Oy	100	Suomi, Muurla	■
A. Jalander Eesti Oü	100	Viro, Tallinna	■
SiA Kemira Agro Latvija	100	Latvia, Riika	▲
ZAO Kemira Agro	100	Venäjä, Moskova	▲
Kemira Agro Poland Sp. z o.o.	100	Puola, Gdynia	▲
Kemira Agro Sdn. Bhd.	100	Malesia, Kuala Lumpur	
Kemira Agro Hungary Ltd Co.	100	Unkari, Hódmezővásárhely	▲
AS Kemira Agro Eesti	100	Viro, Tallinna	▲
UAB Kemira Agro Vilnius	100	Liettua, Vilna	▲
UAB Kemira Lifosa	51	Liettua, Kedainiai	▲
AS Fertimix	100	Viro, Tallinna	■
Biolchim S.p.A.	50	Italia, Bologna	■
Vitalba S.r.l.	98	Italia, Bologna	■
Kemira Agro Rozenburg B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Agro Pernis B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Danmark A/S	100	Tanska, Fredericia	■
Kemira Metalkat			
Kemira Metalkat Oy	100	Suomi, Laukaa	■
Metpela Oy	100	Suomi, Laitila	■
Convertitori Catalitici Europa S.r.l.	100	Italia, Genova	■
Kemira Katalysatoren GmbH	100	Saksa, Wiesbaden	▲
Metalkat Romania S.A.	80	Romania, Craiova	■
Muut			
Kemira Services Holland B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	□
Kemira International Finance B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	□
Kemira Finance B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●
Kemira Danmark Holding A/S	100	Tanska, Fredericia	●
Kemira Engineering Oy ³⁾	100	Suomi, Helsinki	□
Multirange B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	□

¹⁾ Tikkurila Coatings Oy:n ja Alcro-Beckers AB:n tasaosuuksin omistama

²⁾ Tikkurila Coatings Oy:n ja Tikkurila Paints Oy:n tasaosuuksin omistama.

³⁾ Kemira Chemicals Oy:n, Kemira Pigments Oy:n sekä Kemira Agro Oy:n tasaosuuksin omistama

Luettelosta puuttuvat ne yhtiöt, joilla ei ollut toimintaa vuonna 2000.

KEMIRA

